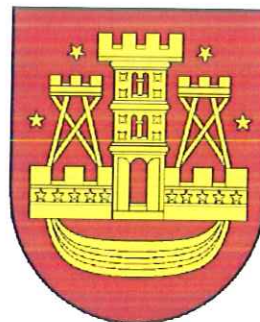

Užsakovas:

Klaipėdos miesto savivaldybės administracija
Liepų g. 11, 91502, Klaipėda

Rengėjas:

UAB „Nacionalinių projektų rengimas“
A. Vivulskio g. 6/8-36, 03221 Vilnius

STADIONO REGIONE STUDIJA

PERSPEKTYVŲ

GALIMYBIŲ STUDIJA

Data 2013 m. lapkričio 26 d.

Vilnius

BENDROJI INFORMACIJA

Projekto pavadinimas:	Stadiono perspektyvų regione studija
Užsakovas /galutinis paramos gavėjas:	Klaipėdos miesto savivaldybės administracija Liepų g. 11, 91502, Klaipėda
Rengėjas:	UAB „Nacionalinių projektų rengimas“ A.Vivulskio g. 6/8-36, 03221 Vilnius Tel. (8 5) 210 74 88, 210 74 87 Faks. (8 5) 278 40 32 info@npr.lt UAB „Jungtinės architektų dirbtuvės“ Lukiškių 3, Vilnius Tel. 2 62 30 46 faks. 212 69 37 info@jad.lt
Sutarties sudarymo data:	2013.04.05
Sutarties Nr.:	J9-290
Projekto vadovas / Kontaktinis asmuo	Inga Kaušylaitė Tel. (8 5) 210 7488 Faks. (8 5) 278 4032 Mob. 8 698 00224 El. p. inga.kausylaite@npr.lt

TURINYS

BENDROJI INFORMACIJA.....	2
APIBRĖŽIMAI IR SANTRUMPOS	6
ĮVADAS IR SANTRAUKA.....	7
1 ESAMŲ STADIONŲ ANALIZĖ IR TENDENCIJOS LIETUVOJE, REGIONE IR EUROPOJE	9
1.1 Lietuvos stadionų rinkos analizė.....	9
1.1.1 Bendra situacijos apžvalga	9
1.1.2 Didžiausių šalies stadionų charakteristikos.....	10
1.1.3 Nacionalinio stadiono projektas.....	17
1.1.4 Kiti planuojami projektai.....	18
1.2 Užsienio šalių stadionų apžvalga.....	19
1.2.1 Stadionų situacijos Kaimyninėse šalyse analizė.....	19
1.2.2 UEFA įvertinti gerosios praktikos pavyzdžiai	22
1.3 Išvados	26
2 POREIKIŲ ANALIZĖ IR EKSPERTINĖS NUOMONĖS VERTINIMAS.....	27
2.1 Tikslinių grupių nustatymas	27
2.2 Sporto infrastruktūros plėtros perspektyvos Klaipėdos regione.....	36
2.2.1 Planuojama sporto bazių plėtra.....	36
2.2.2 Dalinai iš savivaldybių biudžetų finansuoti ar finansuojami tradiciniai, tarptautiniai sporto renginiai	38
2.2.3 Sporto infrastruktūros poreikis savivaldybėse	38
2.2.4 Ekspertų nuomonės vertinimas	39
3 AKTUALIŲ TEISĖS AKTŲ, NORMŲ, STANDARTŲ, KELIAMŲ TARPTAUTINIO LYGIO STADIONUI ANALIZĖ	40
3.1 Reikalavimai stadiono vietai.....	40
3.2 Rekomendacijos stadiono dydžiui	41
3.3 Aplinkosauginių reikalavimų užtikrinimas.....	41
3.4 Stadiono komercializacijos sprendimai	42
3.5 Reikalavimai stadiono infrastruktūrai	42
4 STADIONO VIZIJOS SUDERINAMUMAS SU STRATEGINIAIS ŠALIES SPORTO SRITIES DOKUMENTAIS.....	47
5 PASIŪLYMAI IR IŠVADOS	48
6 REGIONINIO STADIONO VIETOS PARINKIMO TYRIMAS.....	51
6.1 Teritorijos šalia Šilutės-Palangos bei Klaipėdos-Kretingos regioninių kelių viaduko analizė	52
6.1.1 Techninės charakteristikos.....	52
6.1.2 Planavimas	53
6.1.3 Transportas ir pasiekiamumas.....	54
6.1.4 Teritorijos plėtra ir vystymas.....	56

6.2	Teritorijos prie Jakų žiedo analizė	56
6.2.1	Techninės charakteristikos.....	56
6.2.2	Planavimas	58
6.2.3	Transportas ir pasiekiamumas.....	59
6.2.4	Teritorijos plėtra ir vystymas.....	61
6.3	Optimalios stadiono vietos parinkimas	61
7	KLAIPĖDOS REGIONO STADIONO KONCEPCIJOS PARENGIMAS PARINKTAI TERITORIJAI	
	63	
7.1	Projekto įgyvendinimo prielaidos.....	63
7.2	Komplekso bendrieji duomenys	63
7.3	Projekto įgyvendinimo etapai, galimi finansavimo šaltiniai	65
7.4	Projekto finansinė analizė.....	68
7.4.1	Projekto finansinės analizės metodika	68
7.4.2	Projekto finansinės analizės prielaidos.....	69
7.4.3	Projekto investicijų poreikis	70
7.4.4	Projekto investicijų pasiskirstymas	71
7.4.5	Projekto reinvesticijos	72
7.4.6	Projekto likutinė vertė.....	72
7.4.7	Veiklos pajamų ir sąnaudų prognozė	73
7.4.8	Finansavimo šaltiniai	74
7.4.9	Finansinio projekto gyvybingumo vertinimas.....	75
7.4.10	Finansinių rodiklių investicijoms skaičiavimas	77
7.4.11	Finansinių rodiklių investuotam kapitalui skaičiavimas	77
7.4.12	Projekto įgyvendinimo alternatyvų finansinių rodiklių palyginimas	78
7.5	Ekonominis-socialinis projekto vertinimas.....	79
7.5.1	Projekto ekonominio-socialinio vertinimo metodika.....	79
7.5.2	Finansinių srautų konvertavimas perskaičiuojant rinkos kainas į ekonomines vertes	80
7.5.3	Rinkoje neįvertintos naudos apskaičiavimas, netiesioginio projekto poveikio įvertinimas	82
7.5.4	Projekto socialinių-ekonominių rodiklių apskaičiavimas	83
7.6	Projekto jautrumo analizė ir rizikos įvertinimas	84
7.6.1	Rizikos įvertinimas.....	84
7.6.2	Jautrumo analizė.....	85
7.6.3	Scenarijų analizė	87
7.7	Projekto tęstinumo užtikrinimas	88
7.8	Regioninio stadiono valdymo struktūros alternatyvų analizė	90
	LITERATŪROS SĄRAŠAS.....	94
	PRIEDAI.....	95
	Priedas 1 UEFA stadionų kategorijų detalizacija.....	95

Priedas 2 Lietuvos futbolo federacijos sudarytas Lietuvos stadionų sąrašas	96
Priedas 3 Klaipėdoje veikiančios miesto biudžeto lėšomis išlaikomos sporto bazės.....	98
Priedas 4 Artimiausio laikotarpio perspektyvoje suplanuoti įgyvendinti sporto infrastruktūros plėtros projektai Klaipėdos regiono savivaldybėse	99
Priedas 5 Projekto finansiniai, ekonominiai skaičiavimai.....	101
Priedas 6 Projektiniai pasiūlymai	117
Priedas 7 Statinio projektavimo techninė užduotis	

APIBRĖŽIMAI IR SANTRUMPOS

UEFA – The Union of European Football Associations (*liet. Europos futbolo federacijų asociacija*)

FIFA – Fédération Internationale de Football Association (*liet. Tarptautinė futbolo federacija, tarptautinė futbolo, salės futbolo ir paplūdimio futbolo valdančioji organizacija*).

KKSD – Kūno kultūros ir sporto departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės.

KKRC – Klaipėdos kūno kultūros ir rekreacijos centras

LFF – Lietuvos futbolo federacija

ĮVADAS IR SANTRAUKA

Klaipėdos regionas neturi tarptautinius reikalavimus atitinkančio stadiono, kuris tenkintų tiek sportininkų, tiek regiono gyventojų poreikius. Klaipėdos regiono savivaldybės neturi galimybės organizuoti masinių, tarptautinių renginių ir pritaria, kad naujas, tarptautinius reikalavimus atitinkantis stadionas, Klaipėdos regionui reikalingas. Siekiant įvertinti regioninio stadiono perspektyvas ir parengti stadiono vystymo koncepciją, rengiama „Stadiono perspektyvų regione studija“, skirta palankių projektų identifikavimui, formavimui bei pagrindimui, tinkamiausios vietos regioninio stadiono statybai nustatymui bei Klaipėdos regiono stadiono koncepcijos ir pilotinio investicijų projekto parengimui. Šiai studijai pritarė ir jos rengime dalyvavo visos Klaipėdos regiono savivaldybės.

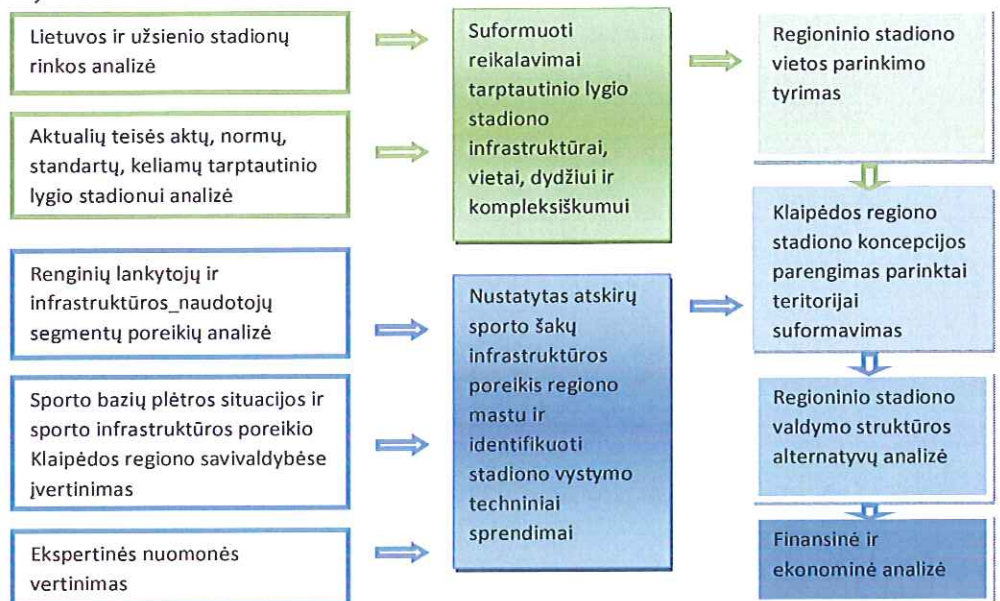
Studijos uždaviniai:

1. Išanalizuoti tarptautinius reikalavimus atitinkančio stadiono poreikį Klaipėdos regionui.
2. Nustatyti planuojamo statyti stadiono vietą Klaipėdos regione, atsižvelgiant į parengtus detaliuosius planus, Bendrąjį planą, nuosavybės formas.
3. Atliktų tyrimų pagrindu parengti Klaipėdos regiono stadiono koncepciją ir investicinį projektą.
4. Parengti statinio projektavimo techninę užduotį.

Studijos metodologija.

Regioninio stadiono koncepcija bus formuluojama remiantis Lietuvos ir Europos stadionų rinkos ir charakteristikų analize, taip pat išsamia paklausos analize, kuri bus atlikta naudojant statistinę analizę, poreikių tyrimą savivaldybių lygmeniu bei sporto specialistų ir ekspertų interviu / focus diskusijų metodą. Reikalavimų stadiono teritorijai ir infrastruktūrai tyrimas bus paremtas aktualių teisės aktų, normų ir standartų, keliamų tarptautinio lygio stadionams analize, įvertinant šių reikalavimų atitikimą alternatyvioms stadiono statybos vietoms.

Tyrimo struktūra.

Identifikuotai projekto alternatyvai bus rengiamas pilotinis (bandomasis) investicijų projektas, t.y. detalus būsimo projekto įgyvendinimo aprašymas, kuriame bus

nagrinėjami visi pagrindiniai planuojamos veiklos aspektai ir pateikiamas projekto finansinis, ekonominis ir socialinis pagrindimas, tęstinumo bei rizikos įvertinimas pagal atrinktą optimalų valdymo struktūros modelį.

Laukiami rezultatai:

Parengus Stadiono perspektyvų regione studiją, bus išanalizuoti sportininkų ir visuomenės poreikiai, nustatyta tinkamiausia vieta regioninio stadiono statybai, parengta stadiono statinio koncepcija, investicinis projektas, statinio projektavimo techninė užduotis. Galimybių studijos parengimas sudarys palankias sąlygas ieškoti finansavimo iš 2014-2020 metų ES paramos lėšų. Siūlomi sprendiniai bus įtraukti į Klaipėdos miesto plėtros strateginį planą 2013-2020 metams bei Klaipėdos regiono plėtros planą.

1 ESAMŲ STADIONŲ ANALIZĖ IR TENDENCIJOS LIETUVOJE, REGIONE IR EUROPOJE

1.1 LIETUVOS STADIONŲ RINKOS ANALIZĖ

1.1.1 BENDRA SITUACIJOS APŽVALGA

Lietuvos futbolo federacijos duomenimis, Lietuvoje veikia 12 A lygos¹ futbolo stadionų, 7 iš jų priskiriami II UEFA kategorijai, 5 – I UEFA kategorijai (iš viso yra 4 kategorijos; žr. Priedas 1 UEFA stadionų kategorijų detalizacija). II UEFA kategorijai priskiriamuose stadionuose galima rengti UEFA klubines varžybas ir nacionalinių rinktinių varžybas. 3 kategorijos statusą, kuris leidžia organizuoti svarbiausias tarptautines rinktinės varžybas, šiuo metu Lietuvoje turi Lietuvos futbolo federacijos (buvęs „Vėtros“) stadionas. I lygos² rungtynėms naudojami dar 7 pagal UEFA kategorijas neklasifikuojami stadionai, 2 – II lygos³ rungtynėms bei dar apie 15 klubinėms rungtynėms naudojamų stadionų (žr. Priedas 2 Lietuvos futbolo federacijos sudarytas Lietuvos stadionų sąrašas).

Remiantis Kūno kultūros ir sporto departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės pateikiama informacija, Lietuvoje funkcionuoja 10 stadionų, talpinančių 3000 ir daugiau žiūrovų: 2 iš jų yra Vilniuje ir po vieną Kauno m., Panevėžio m., Šiaulių m., Visagino, Marijampolės, Telšių r., Šilutės r., ir Mažeikių r. savivaldybėse (žr. Pav. 1-1).

Pav. 1-1 Stadionai Lietuvoje su 3000 ir daugiau vietų tribūnomis.

Šaltinis: Kūno kultūros ir sporto departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės
<http://www.kksd.lt/sporto_objektai/>

¹ A lyga - Lietuvos futbolo lyga, kurioje žaidžia geriausios Lietuvos futbolo klubinės komandos.

² I lyga - antroji pagal stiprumą Lietuvos futbolo lyga.

³ II lyga – trečiasis Lietuvos futbolo sistemos lygmuo.

Klaipėdos regione šiuo metu funkcionuoja šie LFF A ir I lygos reikalavimus atitinkantys stadionai: Klaipėdos miesto centrinis stadionas (~3000 vietų – A lyga), Gargždų miesto stadionas (2323 vietų – A lyga), Šilutės miesto stadionas (~3000 vietų – I lyga), Palangos miesto stadionas (1500 vietų – I lyga, pereinamuoju laikotarpiu).

Didžiosios dalies šalyje esančių stadionų būklė yra nepatenkinama, juose negali būti organizuojamos tarptautinės varžybos, rengiami dideli renginiai, talpinantys daugiau nei 10 000 žiūrovų. Norint pagerinti stadionų būklę, reikalingos didelės investicijos į esamos infrastruktūros pagerinimą.

1.1.2 DIDŽIAUSIŲ ŠALIES STADIONŲ CHARAKTERISTIKOS

Žalgirio stadionas (Vilnius, Rinktinės g. 3)

UEFA kategorija. Stadionas neatitinka UEFA 2 kategorijos reikalavimų, infrastruktūros būklė turi būti gerinama iš esmės. Vietų skaičius stadione – 6530.

Stadiono infrastruktūra. Didžioji dalis stadiono vidaus patalpų bei tribūnos stadione yra renovuotinos. Stadione įrengta apšvietimo sistema, dalis vietų yra dengtos.

Pastarųjų metų plėtra. Vienintelis stadionas iš visų pastaraisiais metais A bei I lygoje naudotų stadionų, kuris nesulaukė rimtesnių investicijų.

Reikalingos investicijos – sutvarkyti visus stadiono sektorius, praėjimus tribūnose, sanitarines patalpas žiūrovams, atnaujinti stadiono vartus, modernizuoti VIP sektorių, pilnai parengti sąlygas žiniasklaidos darbuotojams (darbo kambarys, komentatorių kabinos, vietos tribūnoje su stalais, spaudos konferencijų patalpa), išplėsti vidaus patalpas varžybų dalyviams, įrengti specialias vietas neįgaliesiems žiūrovams, atnaujinti elektroninę švieslentę, įrengti atsarginę elektros energijos generatorių.

Lietuvos futbolo federacijos stadionas (buvęs „Vėtros“) (Liepkalnio g. 13/2, Vilnius)

UEFA Kategorija. Priskiriamas 3 UEFA kategorijai. Vietų skaičius – 5500.

Atidarytas – 2004 metais

Savininkas – Lietuvos Futbolo Federacija (LFF)

Stadiono infrastruktūra. LFF stadionas – šiuo metu vienas geriausių visoje šalyje. 2010-ųjų pabaigoje stadiono šeimininku tapo Lietuvos Futbolo Federacija. Stadione įrengta aukščiausios kokybės dirbtinė danga, išplėstos pagalbinės patalpos, įrengtos VIP erdvės, bei žurnalistų darbo vietos. Stadiono pastato cokoliniame aukšte yra įrengta treniruoklių salė, planuojama įrengti pirtį, sandėlius A futbolo rinktinės reikmėms ir kitas pagalbines patalpas. Stadione 2013 metais bus užbaigti likę smulkūs statybos darbai – naujas teritorijos aptvėrimas, automobilių aikštelės apšvietimo įrengimas.

Stadionas tapo futbolo namais – jame įsikūrė nauja LFF būstinė. Jis padėjo praplėsti organizacijos veiklos galimybes, didinti efektyvumą ir ekonomiškumą. Stadione įrengtose patalpose organizuojami įvairūs seminarai, konferencijos, futbolo turnyrai ir kiti renginiai, priimamos gausios delegacijos iš Lietuvos ir užsienio. Stadione vyko UEFA Čempionų lygos ir UEFA Europos lygos atrankos varžybos. Stadione įrengtos dvi dirbtinės dangos aikštės leidžia futbolą žaisti ir šaltuoju metų laiku ne tik profesionalams, bet ir vaikams bei mėgėjams.

Pastarųjų metų plėtra. 2003 m buvo parengtas stadiono rekonstrukcijos projektas su 800 vietų tribūnomis. 2005 m parengtas rekonstrukcijos pirmas korektūros projektas vietų skaičių padidinant iki 3000 (įrengta 2200 vietų lengvų konstrukcijų tribūna rytinėje stadiono pusėje). 2005 m. parengtas rekonstrukcijos antrasis korektūros projektas vietų skaičių padidinant iki 5000 (įrengta 1700 vietų lengvų konstrukcijų tribūna pietinėje stadiono pusėje ir garbės svečių tribūna). 2012–2013 m parengtas rekonstrukcijos trečiasis korektūros projektas vietų skaičių padidinant iki 5500 (užbaigtas Lietuvos futbolo federacijos lėšomis ir pritraukta Europos futbolo asociacijų sąjungos (UEFA) paramos lėšomis įgyvendintas stadiono rekonstrukcijos projektas, stadionas pritaikytas 3 UEFA kategorijai, padidintas garbės svečių tribūnų vietų skaičius).

Tolimesnėje LFF stadiono plėtros vizijoje numatoma praplėsti rytinę tribūną, kuri būtų apdengta stogu, stadiono talpa išaugtų iki 8 tūkstančių vietų. Vietoje mažosios treniruočių aikštelės bus įrengtas nepilnų matmenų futbolo maniežas. Atlikus visus numatytus patobulinimus stadionas galėtų atitikti UEFA 4 kategorijos reikalavimus.

Alytaus miesto stadionas (Birutės g. 5, Alytus)

UEFA kategorija. Numatoma, jog stadionas bus priskirtas 2 kategorijai, kuri leidžia rengti UEFA klubinių varžybų pirmuosius etapus, nacionalinių rinktinių varžybas. Vietų skaičius stadione – 3748.

Stadiono infrastruktūra. 1993 m. pradėta stadiono rekonstrukcija baigta 2010 m. Stadiono teritorijoje įrengti teniso kortai, naujos dengtos tribūnos su visais inžineriniais tinklais, lietaus surinkimo įranga, pakeista stadiono danga, įrengtas stadiono apšvietimas, video švieslentė, naujos stacionarios sanitarinės patalpos žiūrovams, nemažai

persirengimo ir administracinių patalpų. Finansavimo šaltiniai – ES, Vyriausybė, Alytaus miesto savivaldybė.

Geroji praktika – didelis dengtų vietų skaičius, moderni švieslentė bei galinga aikštės apšvietimo sistema, atsarginis elektros energijos generatorius.

Reikalingos investicijos. Toliau gerinant stadiono būklę ir ruošiant jį varžyboms reikalinga padidinti pagrindines persirengimo patalpas žaidėjams, didinti komentatorių pozicijų skaičių, VIP žiūrovams stadione parengti didesnę sektorių, gerinti darbo sąlygas žiniasklaidos atstovams (vietos tribūnoje, darbo patalpas, konferencijų patalpa).

Marijampolės „Arvi“ arena (stadionas) (Kauno g. 125, Marijampolė)

UEFA kategorija. Priskiriamas 2 UEFA stadionų kategorijai, galima rengti pirmųjų etapų UEFA klubines varžybas, nacionalinių rinktinių varžybas. Stadionas turi realias galimybes pasiekti ir 3 kategoriją, kuri leistų jį naudoti svarbiausioms tarptautinėms rinktinės varžyboms. Vietų skaičius stadione – 6250.

Stadiono infrastruktūra. 2008 m. liepos 6 dieną atidarytas stadionas (su maniežu, treniruočių aikštynu) tapo pirmuoju tokio tipo daugiavfunkciniu sporto objektu Lietuvoje po nepriklausomybės atkūrimo. Administracinės ir varžybų dalyvių patalpos stadione yra geros būklės. Stadione įrengta apšvietimo sistema, video švieslentė, VIP vietos tribūnoje, keletas atskirų VIP boksų, 1572 dengtų vietų, automobilių aikštelė varžybų dalyviams šalia stadiono, stebėjimo kamerų sistema, elektroninė bilietai kontrolės sistema, erdvios spaudos konferencijų bei VIP žiūrovų priėmimo patalpos, atskiros vietos svečių sirgaliams. Finansavimo šaltiniai: ES, Vyriausybė, Marijampolės miesto savivaldybė, privatūs rėmėjai, „Sūduvos“ klubas.

Geroji praktika – futbolo aikštės įrengimas šalia tribūnų be lengvosios atletikos takų, atskiros vietos svečių sirgaliams ir patekimas į jas, erdvios rūbinės bei kitos patalpos varžybų pravedimo reikmėms, moderni švieslentė bei aikštės apšvietimo sistema, nemažas kiekis dengtų vietų, elektroninė patekimo į stadioną sistema, vietos žiniasklaidai tribūnoje su stalais, VIP boksų sistema, kuri užtikrina stadionui papildomas pajamas.

Pastarųjų metų plėtra. Stadione po atidarymo didintas sėdimų vietų skaičius, renovuota aikštės drenažo sistema.

Reikalingos investicijos. Toliau gerinant stadiono būklę ir siekiant 3 kategorijos svarbiausioms tarptautinėms rungtynėms stadione reikalinga didinti vietų skaičių VIP žiūrovams automobilių aikštelėse, pagerinti sąlygas žiūrovų bei žiniasklaidos srautų valdymui pagrindinėje tribūnoje, išplėsti žiniasklaidos atstovams suteikiamas galimybes (komentatorių vietos, vietos rašantiems žurnalistams su stalais, patalpa

TV studijai įrengti su vaizdu į aikštę), gerinti sąlygas neįgaliesiems žiūrovams, įrengti atsarginį elektros energijos tiekimo generatorių.

S. Dariaus ir S. Girėno stadionas (Perkūno al. 5, Kaunas)

UEFA kategorija. Stadionas priskiriamas 2 UEFA kategorijai, galima rengti UEFA klubines varžybas, nacionalinių rinktinių varžybas. Stadionas turi realias galimybes pasiekti ir 3 kategoriją, kuri leistų jį naudoti svarbiausioms tarptautinėms rinktinės varžyboms. Vietų skaičius – 9180.

Stadiono infrastruktūra. Tai daugiausiai individualių sėdimų vietų turintis stadionas Lietuvoje. Dalis esamų administracinių ir varžybų dalyvių patalpų yra geros būklės. Stadione įrengta apšvietimo sistema, video švieslentė, atskira tribūna svečių sirgaliams, pakankamai erdvios automobilių aikštelės žiūrovams netoli stadiono, nemaža dalis sėdimų vietų yra dengtos. Stadiono komplekse taip pat yra Sporto halė bei lengvosios atletikos infrastruktūra. Finansavimo šaltiniai: Vyriausybė, Kauno miesto savivaldybė.

Geroji praktika – švieslentė, vietos žiniasklaidai tribūnoje su stalais.

Pastarųjų metų plėtra. Pastaraisiais metais stadione buvo atliekamas vidaus patalpų remontas, įrengta moderni švieslentė, tvarkytos tribūnų perdangos, atliktas tribūnų sutvirtinimas, pakeisti lengvosios atletikos takai, užtikrintas VIP ir žiniasklaidos sektorių atskyrimas, gerintos sąlygos rašantiems žurnalistams. Finansavimo šaltiniai: KKSD ir Kauno miesto savivaldybė. Planuojama, kad po rekonstrukcijos šis stadionas atitiks visus aukščiausius standartus ir jame bus vykdomos visos svarbiausios tarptautinės futbolo rungtynės.

Reikalingos investicijos. Toliau gerinant stadiono būklę ir siekiant 3 kategorijos svarbiausioms tarptautinėms rungtynėms stadione, reikalinga iš esmės pagerinti sąlygas VIP žiūrovams, įrengti erdvesnes priėmimo patalpas, išplėsti žiniasklaidos atstovams suteikiamas galimybes (komentatorių vietos, darbo patalpa, patalpa TV studijai įrengti su vaizdu į aikštę), gerinti varžybų filmavimo sąlygas, išplėsti bei pagerinti kai kurias varžybų organizavimui naudojamas vidaus patalpas, įrengti saugumo patalpą su reikalinga ryšių sistema patogesnėje vietoje, gerinti sąlygas neįgaliesiems žiūrovams, svečių sirgalių sektoriuje, įrengti atsarginį elektros energijos tiekimo generatorių, papildomas sanitarines patalpas kitoje stadiono tribūnos pusėje, atnaujinti stebėjimo kamerų sistemą.

Tauragės stadionas (Vytauto g. 140, Tauragė)

UEFA kategorija. Numatoma, jog stadionas pasieks 2 UEFA stadionų kategoriją, kuri leistų stadione rengti pirmuosius UEFA klubinių varžybų etapus.

Stadiono infrastruktūra. Stadione pastatyta nauja 2400 vietų tribūna su patalpomis

varžybų dalyviams, žiniasklaidai, VIP žiūrovams, neįgaliesiems žiūrovams. Dalis vietų dengtos, įrengtos naujos sanitarinės patalpos žiūrovams, nauja automobilių aikštelė, atnaujinta stadiono veja. Taip pat naujai pakloti lengvosios atletikos bėgimo takai aplink stadioną. Projektas finansuojamas ES, Vyriausybės ir Tauragės savivaldybės lėšomis.

Papildoma informacija. VŠĮ „Tauragės futbolas“ pastaruoju metu taip pat vykdo pilnų matmenų dirbtinės dangos treniruočių aikštės senajame miesto stadione įrengimo projektą.

„Aukštaitijos“ stadionas (Jakšto g. 1, Panevėžys)

UEFA kategorija. Stadionas priskiriamas 2 UEFA kategorijai, galima rengti pirmuosius UEFA klubinių varžybų etapus. Vietų skaičius – 4000.

Stadiono infrastruktūra. Didžioji dalis stadiono vidaus patalpų bei tribūnos stadione yra renovuotinos. Stadione įrengta apšvietimo sistema, nauja VIP svečių priėmimo erdvė. Stadiono komplekse taip pat yra įrengta sporto salė.

Geroji praktika – įrengta VIP žiūrovų priėmimo patalpa.

Pastarųjų metų plėtra. Pastaraisiais metais stadione įrengtas apšvietimas, dalinai pagerintos sąlygos VIP žiūrovams bei žiniasklaidos atstovams, įrengtos sanitarinės patalpos žiūrovams, atnaujinta kai kurių vidaus patalpų apdaila. Pagrindinis finansavimas: Vyriausybė, Panevėžio miesto savivaldybė.

Reikalingos investicijos. Toliau gerinant stadiono būklę reikalinga išplėsti VIP žiūrovų sektorius, didinti ir gerinti erdves žiniasklaidos darbuotojams (vietos tribūnoje su stalais, komentatorių vietos, TV studija su vaizdu į aikštę, darbo bei spaudos konferencijų patalpos), parengti papildomas erdves varžybų dalyviams, įrengti atsarginį elektros energijos generatorių, didinti dengtų vietų skaičių, sutvarkyti už vartų esančius stadiono sektorius.

Pakruojis stadionas (Stadiono g. Pakruojis)

UEFA kategorija. Stadionas priskiriamas 1 UEFA kategorijai. Toliau plėtojamas stadionas turi galimybių pasiekti 2 UEFA kategoriją. Vietų skaičius – 2000.

Stadiono infrastruktūra. Modulinio tipo administraciniame pastate įrengtos naujos patalpos žaidėjams, teisėjams, delegatams, žiniasklaidai, VIP žiūrovams. Stadione 1000 vietų yra dengtos. Stadiono veja viso sezono metu yra pakankamai geros būklės.

© Stades.ch

Geroji praktika – aikštės vejos kokybės palaikymas viso sezono metu.

Pastarųjų metų plėtra. 2010 m. įrengtos naujos modulinio tipo administracinės patalpos, nauja dengta 1000 vietų tribūna. Pagrindinis finansavimas: privatūs rėmėjai, Pakruojo futbolo klubas „Kruoja“, Pakruojo miesto savivaldybė.

Reikalingos investicijos. Toliau gerinant stadiono būklę reikalinga įrengti stacionarias sanitarines patalpas žiūrovams, parengti naudojimui kontrolės patalpą, plėsti kitas varžybų dalyvių patalpas, gerinti sąlygas žiniasklaidai, įrengti elektroninę švieslentę, apšvietimą.

Šiaulių savivaldybės stadionas (Daukanto g. 23, Šiauliai)

UEFA kategorija. Stadions priskiriamas 2 UEFA kategorijai, galima rengti pirmuosius UEFA klubinių varžybų etapus. Vietų skaičius – 3000.

Stadiono infrastruktūra. Esamos stadiono vidaus patalpos bei administracinės patalpos yra geros būklės, stadione įrengta apšvietimo sistema, video švieslentė, 1000 dengtų vietų, uždara VIP ložė, specialus sektorius neįgaliesiems, stacionarios sanitarinės patalpos žiūrovams, svečių sirgalių tribūna.

Geroji praktika – dengtų vietų skaičius, neįgaliesiems žiūrovams skiriamos vietos, stadiono žymėjimų sistema, VIP žiūrovų priėmimo patalpa.

Pastarųjų metų plėtra. Stadione pastaraisiais metais nuosekliai tęsėsi investicijos: pastatytos papildomos tribūnos, uždengta pagrindinė tribūna, įrengtos naujos sanitarinės patalpos žiūrovams, specialios vietos neįgaliesiems žiūrovams, įrengtas apšvietimas, moderni švieslentė, atnaujintos bilietų kasos, įstiklinta VIP ložė, stadiono teritoriją juosianti tvora. Pagrindinis finansavimas – Šiaulių miesto savivaldybė.

Reikalingos investicijos. Toliau gerinant stadiono būklę reikalinga išplėsti VIP žiūrovų sektorių pačioje tribūnoje, didinti ir gerinti erdves žiniasklaidos darbuotojams (vietos tribūnoje su stalais, komentatorių vietos, TV studija su vaizdu į aikštę, darbo bei spaudos konferencijų patalpos), parengti papildomas erdves varžybų dalyviams, įrengti atskirą automobilių aikštelę varžybų dalyviams bei VIP žiūrovų transportui, siekti aukštesnio apšvietimo lygmens, įrengti atsarginį elektros energijos generatorių.

Mažeikių stadionas (Sedos g. 57, Mažeikiai)

UEFA kategorija. Stadions neatitinka UEFA 2 kategorijos reikalavimų. Stadiono naudojimas, FK „Mažeikiai“ iš žemesnės lygos patekus į aukštesnę, galimas tik pereinamuoju laikotarpiu, jam pasibaigus stadionas turės būti atnaujintas iš esmės. Vietų skaičius – 2400.

Stadiono infrastruktūra. Stadione įrengtos laikinos modulinio tipo persirengimo ir

sanitarinės patalpos varžybų dalyviams, teisėjams, 2400 sėdimų vietų žiūrovams, automatinė vejos laistymo sistema. Šalia stadiono yra treniruočių aikštė, kurioje 2011 m. įrengta dirbtinė danga.

Pastarųjų metų plėtra. Pastaraisiais metais vietos klubui rengiantis I lygos bei A lygos varžyboms Mažeikių stadione atlikta nemažai infrastruktūros atnaujinimo darbų: įrengta 2400 individualių sėdimų vietų žiūrovams, parengtos papildomos mobilios persirengimo bei sanitarinės patalpos žaidėjams, delegatams, medicinai, žiniasklaidos atstovams, žymiai pagerinta aikštės kokybė, įrengta vejos laistymo sistema. Pagrindinis finansavimas: privatūs rėmėjai, VŠĮ „Mažeikių sporto centras“.

Reikalingos investicijos. Toliau gerinant stadiono būklę reikalinga įrengti stacionarią tribūną su visomis reikalingomis patalpomis varžybų dalyviams, žiniasklaidai, VIP žiūrovams, įrengti stacionarias sanitarines patalpas žiūrovams, vietas neįgaliesiems, elektroninę švieslentę, apšvietimą, dengtas vietas.

Gargždų stadionas (Kvietinių g. 26, Gargždai)

UEFA kategorija. Įgyvendinus papildomus infrastruktūros gerinimo darbus, stadionas gali būti priskirtas 2 UEFA kategorijai. Vietų skaičius – 1700.

Stadiono infrastruktūra. Esamos stadiono vidaus patalpos bei administracinės patalpos yra geros būklės, stadione 2010 m. įrengta geros kokybės dirbtinė danga, pagrindinė stadiono tribūna yra dengta. 2011 m. sausį stadione įrengta apšvietimo sistema.

Geroji praktika – FIFA 2 žvaigždučių dirbtinė danga, didelis dengtų vietų skaičius.

Pastarųjų metų plėtra. Stadione pastaraisiais metais atnaujinta pagrindinė tribūna su varžybų dalyvių bei administracinėmis patalpomis, įrengtos naujos sanitarinės patalpos žiūrovams, nauja dirbtinė stadiono aikštės danga bei papildoma tribūna.

Reikalingos investicijos. Stadione reikalinga didinti sėdimų vietų skaičių, plėsti persirengimo patalpų dušines, įrengti elektroninę švieslentę, gerinti sąlygas VIP žiūrovams ir žiniasklaidos atstovams bei įrengti komentatorių vietas.

Klaipėdos centrinis stadionas (Sportininkų g. 46, Klaipėda)

UEFA kategorija. Įgyvendinus papildomus infrastruktūros gerinimo darbus, stadionas gali būti priskirtas 2 UEFA stadionų kategorijai. Vietų skaičius – 4940.

Stadiono infrastruktūra. Esamos stadiono vidaus patalpos bei administracinės patalpos yra geros būklės, stadione yra apšvietimo sistema, nauja švieslentė, automobilių aikštelės žiūrovams bei varžybų dalyviams. Stadiono komplekse taip pat įrengta sporto salė bei treniruočių aikštės.

Pastarųjų metų plėtra – atnaujinta stadiono veja, įrengta apšvietimo sistema, renovuotos vidaus patalpos, įsigyta modernesnė švieslentė, naujai įrengtos sanitarinės patalpos žiūrovams, atnaujinta sporto salė. Pagrindinis finansavimas – Klaipėdos miesto savivaldybė. Šalia stadiono įrengtas naujas futbolo aikštynas: dvi dirbtinės dangos aikštės, viena iš jų – standartinių matmenų (68 m ir 105 m), su 1000 vietų tribūna (pusė vietų uždengtos), kita – mažesnė (44 m ir 68 m). Dirbtinės dangas Klaipėdai skyrė Lietuvos futbolo federacija pagal ilgalaikį projektą, kurio metu naujos kartos aikščių dangos dovanojamos įvairiems šalies regionams. Didžioji dalis lėšų futbolo aikštyno įrengimui skirta iš Klaipėdos savivaldybės biudžeto, maždaug 500 tūkst. litų – iš Kūno kultūros ir sporto rėmimo fondo.

Reikalingos investicijos. Toliau gerinant stadiono būklę reikalinga įrengti VIP sektorių, pagerinti sąlygas žiniasklaidos darbuotojams (darbo kambarys, komentatorių kabinos, vietos tribūnoje su stalais), išplėsti vidaus patalpas varžybų dalyviams (medicinos patalpa, dopingo kontrolės patalpa), įrengti specialias vietas neįgaliesiems žiūrovams, sutvarkyti nenaudojamus buvusių suolų sektorius stadiono galuose, didinti dengtų vietų skaičių, įrengti atsarginį elektros energijos generatorių.

1.1.3 NACIONALINIO STADIONO PROJEKTAS

Nacionalinio stadiono projektavimas buvo pradėtas 1985 m. pagal 1985 m. rugpjūčio 15 d. sutartį Nr. 45-V2 tarp Vilniaus miesto Vykdomojo komiteto Kapitalinės statybos valdybos ir Miestų statybos projektavimo instituto, projektą rengė Miestų statybos projektavimo institutas. Pirmojo stadiono projekto autorius – architektas Algimantas Nasvytis.

Lietuvos Ministrų tarybos 1987 m. vasario 13 d. potvarkiu Nr. 40p buvo patvirtintas stadiono Šeškinėje projektas. 1987 m. pradėti stadiono statybos darbai, iki 1991 m. buvo sumontuoti stadiono tribūnų rėmų pamatai ir dalis tribūnų rėmų, 1993 m. stadiono statyba buvo užkonservuota.

Nacionalinio stadiono statybos projektas buvo atgaivintas, įtraukus jį 2006–2008 m. Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo priemonių planą. 2006

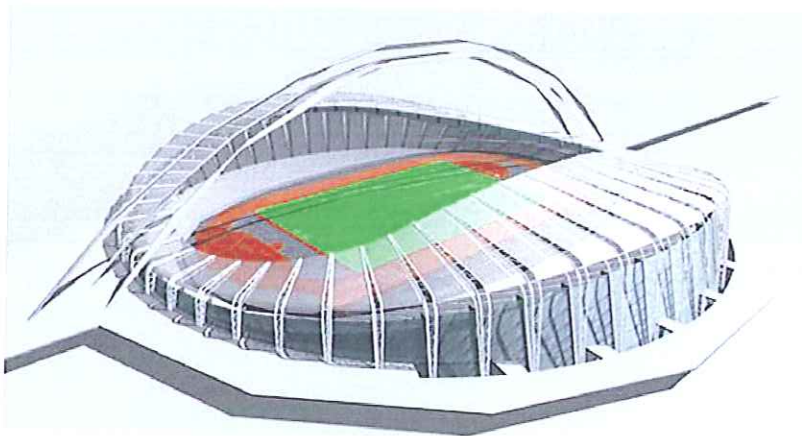
m. liepos 26 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 755 Nacionalinis stadionas su sporto kompleksu Ukmergės gatvėje, Vilniuje, pripažintas nacionalinės svarbos sporto objektu. Pagal stadiono projektavimo užduotį buvo numatyta:

- universalios paskirties, atitinkanti tarptautiniams standartams su dengtomis žiūrovų tribūnomis arena sporto varžyboms, kultūriniais renginiais, miesto šventėms su 105x68 m futbolo aikšte 9 bėgimo takeliais lengvosios atletikos varžyboms; - žiūrovų vietų skaičius 25 000 su galimybe padidinti iki 30 000;
- futbolo treniruočių aikštė 105x68 m su natūralia danga; - futbolo treniruočių aikštė 105x68 m su dirbtine danga;
- bėgimo sektoriai ir šuolių stadionas 105x68 m su natūralia danga;
- ilgų nuotolių metimų treniruočių aikštynas;
- 1600 vietų automobilių aikštelė.

Potribūninėse patalpose numatyta:

- dvi krepšinio treniruočių sporto salės;
- visos patalpos pagal tarptautinių futbolo ir lengvosios atletikos federacijų reikalavimus.

Nuo 2007 metų spalio mėnesio iki 2008 metų gruodžio mėnesio Nacionalinio stadiono statybai buvo sunaudota 100.000.000 Lt. Remiantis LR Vyriausybės atstovų paskelbta informacija, Nacionalinio stadiono statybas planuojama užbaigti iki 2016 m. Paskaičiuota, kad užbaigti statyboms reikia apie 270 mln. Lt. Didžiąją dalį lėšų, numatytų Nacionalinio stadiono statyboms, planuojama gauti iš Europos Sąjungos Lietuvai skiriamų fondų. Tai bus daroma prasidėjus 2014-2020 m. ES finansinei perspektyvai.

1.1.4 KITI PLANUOJAMI PROJEKTAI

Vilniaus miesto savivaldybės taryba 2012 metų liepą pritarė naujo ketvirtos UEFA kategorijos reikalavimus atitinkančio, ne mažiau kaip 10 tūkst. vietų dydžio futbolo stadiono statybai Vilniuje. Vieno žiūrovo vietos kaina neturi būti didesnė kaip 2,5 tūkst. eurų (8,6 tūkst. litų).

Rekonstrukcijos darbai jau įsibėgėjo Utenoje ir Telšiuose, kur siekiama įrengti apie 3 tūkstančius vietų turinčius stadionus, atitinkančius UEFA II kategoriją ir Lietuvos „General Financing A lygos“ reikalavimus.

Panašus projektai parengti ir statybos ruošiamos Visagino, Jonavos miestuose, taip pat Kėdainiuose bei Palangoje.

Lietuvos futbolo federacijos ateities planuose – regionus plačiai apimantis mažųjų universalių dirbtinės dangos aikštelių atnaujinimas.

1.2 UŽSIENIO ŠALIŲ STADIONŲ APŽVALGA

1.2.1 STADIONŲ SITUACIJOS KAIMYNNINĖSE ŠALYSE ANALIZĖ

Siekiant įvertinti vyraujančias stadionų charakteristikas ir šiuolaikines vystymo tendencijas, buvo atlikta Lietuvos kaimyninių ir geografiškai artimų šalių stadionų apžvalga.

Ukraina

2012 metais Ukrainoje ir Lenkijoje vykęs Europos futbolo čempionatas privertė susitvarkyti esamą stadionų infrastruktūrą ir pasistatyti naujus UEFA standartus atitinkančius stadionus. Ukrainoje šiuo metu yra 30 stadionų. Didžiausias, prieš Europos futbolo čempionatą renovuotas Kijevo Olimpinis stadionas, talpinantis 70 050 žiūrovų. Šiuo metu jis yra laikomas vienu moderniausių Europoje. Stadiono renovacijos kaina – 3 mlrd. grivinių (280 mln. Eur). Kitas didelis stadionas, renovuotas prieš Europos futbolo čempionatą, yra Charkovo „Metalist“ stadionas, talpinantis 28 633 sėdimų vietų. Jo pirmosios konstrukcijos iškilo dar 1925 metais, o nuo to laiko statinys buvo renovuojamas keletą kartų. 2007-aisiais pietinė stadiono dalis buvo sugriauta ir statoma iš naujo, taip pat buvo pakeistas ir stogas, 80-ies metų senumo konstrukcijos liko iki šiol. Charkovo pasididžiavimas buvo atidarytas 2009-aisiais. Jame apsilankiusieji be futbolo aikštės galėjo išvysti ir treniruočių laukus, šešias treniruoklių sales, reabilitacijos centrą, viešbutį, didžiulį spaudos centrą ir prezidentinę ložę. Stadiono rekonstrukcijos kaina – 630 mln. grivinių (58 mln. Eur). Arena Donecke buvo pradėta statyti dar 2006 m. kovo mėnesį. Šis statinys pradėjo dygti dar iki UEFA sprendimo, kad 2012 m. Europos futbolo čempionatas vyks Lenkijoje ir Ukrainoje. Arenos statybų kaina – 3 mlrd. grivinių (280 mln. Eur), ji talpina 51 tūkst. žiūrovų. Iš viso prieš čempionatą Ukrainoje buvo renovuoti 4 stadionai, o 2 pastatyti visiškai nauji, visi kartu jie talpina virš 265 000 žiūrovų.

Lenkija

Lenkijoje Europos futbolo čempionato, kuris vyko 2012 metais, proga 2 stadionai buvo pastatyti naujai ir 4 renovuoti. Kaimyninė šalis šiuo metu turi 19 stadionų, kiekvienas iš jų gali sutalpinti virš 15 000 žiūrovų. Nacionalinis stadionas Varšuvoje yra didžiausias Lenkijoje. Jis gali sutalpinti 58 000 žiūrovų. Stadionas buvo pastatytas 2009 metais vietoje senojo „Dešimtmečio“ stadiono, kuris buvo virtęs didžiausia turgaviete Europoje. Šio statinio kaina – 1,915 mlrd. zlotų (450 mln. Eur). Atviras stadiono statinys stovi miesto centre, ant Vyslos upės kranto, greta jo yra Nacionalinis sporto centras. Po stadiono aikšte įrengta 1700 vietų automobilių aikštelė. Daugiafunkcij stadioną dengia mobilus membranos stogas, todėl čia galima organizuoti visus renginius bet kokiomis oro sąlygomis. Stadione buvo numatyta dėkinga tribūnų geometrija – pakeliant žaidimo aikštę iki centrinės tribūnos aukščio – leidžia laikinai pritaikyti futbolo stadioną ir lengvosios atletikos varžyboms, tačiau šios idėjos atsisakyta dėl brangaus jos įgyvendinimo. Bendra stadiono erdvė siekia beveik 204 tūkst. kvadratinių metrų.

Kitas didelis stadionas Lenkijoje – tai Gdansko arena-stadionas. Projektas išskiriamas kaip vienas gražiausių Lenkijos ir Ukrainos siūlytų objektų „Euro 2012“ čempionatui. Ant jūros kranto išmestą nugalintą gintarą primenanti arena – tai projektą kūręsio Vokietijos architektų biuro „RKW Rhode Kellermann Wawrowsky“ užuomina į Lenkijos ryšį su Baltijos jūra. Sintetinės gintaro spalvos medžiagos kiautu dengtame 36,6 tūkst. kvadratinų metrų plote galima sutalpinti 43.615 žiūrovų, čia yra 1,5 tūkst. VIP vietų, papildomai 50 vietų skirta neįgaliesiems. VIP svečiams įrengtos 48 įstiklintos ložės (vadinamosios „sky“). Stadiono investicijų suma siekia apie 775 mln. zlotų (182 mln. Eur).

2011 metais atidarytas dar vienas stadionas Vroclavo mieste. Vroclavo stadionas yra beveik neužstatytame priemiestyje. Jo architektūra nesiremia tautiniu simbolizmu. Pastatas apdengtas peršviečiamu stiklo pluoštu, dengtu teflonu, kuris yra panašesnis į popierinį kiniško stiliaus lempos gaubtą. Nors didesnę stogo dalį sudaro plieninės konstrukcijos, kupolas, pridengiantis tribūnas, apdailintas permatomu stiklo pluoštu, sukuria natūralų stadiono apšvietimą. Išskirtinės formos naujojo stadiono architektūrą pabrėžia novatoriškas išorinių sienų dizainas. Bendras 40 tūkst. žiūrovų talpinančio Vroclavo stadiono plotas siekia apie 38 tūkst. kvadratinų metrų. Stadionas kartu yra ir sporto centras su plaukimo baseinu, sporto sale, teniso kortais, prekybos ir pramogų centru. Jame ketinama rengti ne tik sporto varžybas, bet ir kitus renginius, koncertus, konferencijas. Stadiono rekonstrukcijai skirtos investicijos siekia 853 mln. zlotų (200 mln. Eur).

Baltarusija

Baltarusijoje yra 15 stadionų, talpinančių daugiau nei 3.000 žiūrovų. Didžiausias jų – „Dinamo“ stadionas Minske, kuriame varžybas gali stebėti 41.040 žiūrovų, tačiau, kadangi viršutinės tribūnos nebuvo naudojamos nuo 90-ųjų vidurio, dėl saugumo sumetimų reali stadiono talpa siekia 34.000 žiūrovų. „Dinamo“ stadionas – svarbiausias Baltarusijos futbolo statinys, pastatytas 1934 metais, per karą sugriautas ir atstatytas 1954 metais, 1980 m. renovuotas vasaros olimpinėms žaidynėms, o 2012 m. uždarytas rekonstrukcijai. Atnaujintą futbolo stadioną planuojama atidaryti 2014 m. Antrasis pagal dydį Baltarusijos stadionas, talpinantis 16,500 vietų, 1968 atidarytas taip pat Minske. 2005 m. buvo pradėtas Ūkio banko investicinės grupės pasiūlytas stadiono rekonstrukcijos ir plėtros į sporto ir pramogų centrą projektas.

Latvija ir Estija

Išanalizavus bendrą Lietuvos, Latvijos ir Estijos stadionų infrastruktūrą paaiškėjo, jog Lietuvoje stadionų būklė yra geriausia, Lietuva turi 12 stadionų atitinkančių A lygos standartus, Latvija tris, o Estija tik vieną.

Latvija išvystyta stadionų infrastruktūra negali pasigirti. Šalyje yra 9 stadionai, dauguma jų gali sutalpinti apie 5.000 žiūrovų. Vienintelis ir didžiausias Latvijoje yra Skonto stadionas – tai daugiafunkcinis stadionas kuris buvo atidarytas 2000 metais. Stadionas daugiausiai naudojamas futbolo varžyboms rengti, jo talpa – 10.007 vietų. Stadione įrengtos VIP ložės, spaudos centras ir kavinės.

Estijoje yra 7 stadionai, talpinantys daugiau nei 2.000 žiūrovų. Didžiausias iš jų yra Taline. Jame vienu metu rungtynes gali stebėti 12.000 žiūrovų. Tačiau kad jame būtų galima rengti tarptautinio lygio varžybas, reikalingos didelės investicijos.

Vokietija

Gilias futbolo tradicijas turinčioje Vokietijoje stadionas dideliu laikomas tuomet, kai jis talpina ne mažiau nei 15 000 žiūrovų ir jame buvo ar yra žaidžiamas futbolas. Stadionuose gali būti įrengtos sėdimos bei stovimos vietos. Atlikus Vokietijos stadionų, kurie talpina iki 30 000 žiūrovų, analizę paaiškėjo, jog dauguma jų yra statyti iki 2000 metų, daugelis jų buvo atnaujinti ir šiuo metu yra tinkami eksploatuoti tarptautinio lygio rungtynėms. Po 2000 metų Vokietijoje buvo pastatyti, mūsų pasirinktą kriterijų atitinkantys 3 stadionai. Tai - Stadion Essen (Eseno miestas), Sparda-Bank-Hessen-Stadion (Ofenbacho miestas) bei Erdgas Sportpark (Halės miestas). Per paskutinį dešimtmetį Vokietijoje pastatyti 7 nauji stadionai, talpinantys virš 30 000 žiūrovų. Iki 2015 metų Vokietijoje planuojama atnaujinti ar pastatyti dar 24 stadionus.

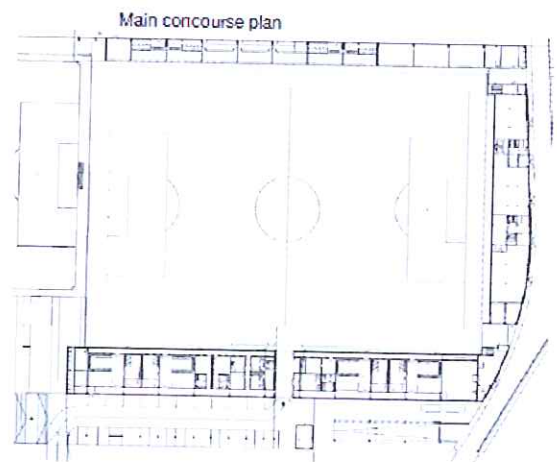
1.2.2 UEFA ĮVERTINTI GEROSIOS PRAKTIKOS PAVYZDŽIAI

UEFA, siekdama tobulinti Europos futbolo standartus, Europos futbolo bendruomenei teikia įvairių sričių rekomendacijas bei kaupia teigiamai įvertintų ir sėkmingai vystomų futbolo infrastruktūros plėtros projektų pavyzdžius.

Siekiant pristatyti pažangias europietišų stadionų koncepcijas ir projektinius sprendinius, apimančius skirtingas epochas, dydžius ir geografines vietas, o tuo pačiu ir platų modernaus stadiono plėtros alternatyvų pasirinkimą, šiame galimybių studijos skyriuje, remiantis UEFA rekomendacijomis, pateikiami pastarųjų metų stadionų, talpinančių nuo 5.000 iki 40.000 vietų, projektų pavyzdžiai.

Lentelė 1-1 Stadionų infrastruktūros plėtros projektų gerosios praktikos pavyzdžiai.

Pavadinimas	Vietovė	Objekto apibūdinimas	Komplekso įrengimo data	Žiūrovų vietų skaičius	Bendras plotas, kv.m	Projekto vertė, EUR
Stadion Hrvatskih vitezova	Dugopolje (verslo rajonas), Kroatija	I-asis Hrvatskih vitezova sporto komplekso plėtros etapas apėmė naujo stadiono įrengimo darbus. Komplexą sudaro 5,2 tūkst. dengtų sėdimų vietų aikštynas su 10.500 kv.m vidaus erdvių oficialioms klubo patalpoms, konferencijų salei, restoranui, kavinei ir administracinėms patalpoms. II etape suplanuota 50 m olimpinis baseinas, teniso centras su 1200 vietų žiūrovams.	2009–2011	5,200 dengtų vietų	12,000	11.605.000

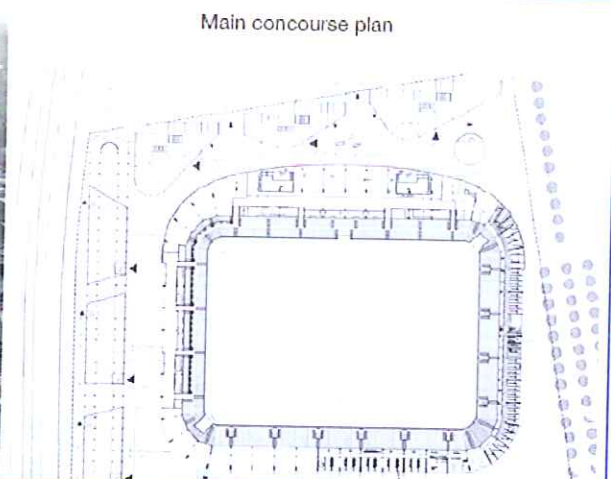

ŠRC Stožice	Ljubljana, Slovenia	Stožice sporto parkas yra hibridinis projektas, įgyvendintas viešosios ir privačios partnerystės būdu. Šiam sporto parkui priklauso futbolo stadionas ir daugiafunkcis sporto kompleksas su didžiuliu prekybos centru. Parko	2008-2010	16.000 stadionas ir 12.500 daugiafunkcinis sporto aikštynas	33.738	46.470.000
--------------------	---------------------	--	-----------	---	--------	------------

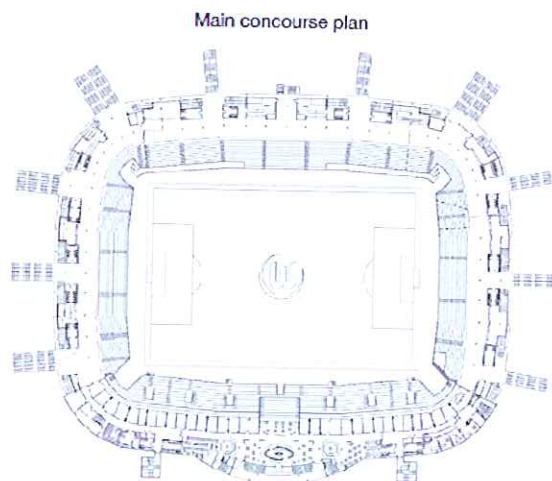
		daugiafunkciškumas užtikrina komplekso lankomumą tiek dienos metu, tiek vakarais. Tai vienas pagrindinių laisvalaikio praleidimo objektų Liublianoje.				
--	--	---	--	--	--	--

Viking Stadion	Stavanger, Norway	<p>Novegijos premjer lygos klubui, įsikūrusiam Stanvagerio mieste, pastatytas 15.000 vietų stadionas. Stadiono infrastruktūra apima futbolo klubo "Viking FK" būstinės patalpas, VIP įrenginius, kurie laisvu nuo sporto renginių metu gali būti pritaikomi konferencijų organizavimui, bei kitas komercines patalpas: parduotuves, restoranus. Viešojo transporto sistema iki stadiono yra puikiai išvystyta, tai užtikrina geras vietovės susisiekimo galimybes su likusia miesto dalimi. Stadionas yra pritaikytas koncertų ir kitų masinių renginių organizavimui. Paskutiniaisiais metais stadiono sėdimų vietų skaičius buvo padidintas iki 16.600. "Viking FK" klubo treniruočių vieta įrengta šalia stadiono.</p>	2003-2004	16.600	38.000	26.332.000
-----------------------	-------------------	---	-----------	--------	--------	------------

<p>Arena im Allerpark Wolfsburg</p>	<p>Wolfsburg, Germany</p>	<p>Pastatyta miesto centre „Arena im Allerpark“ yra vienas moderniausių vidutinio dydžio futbolo stadionų Europoje ne tik dėl pažangiausios žiniasklaidos ir komercinių paslaugų infrastruktūros bet ir dėl architektūrinių sprendimų, įdiegtų infrastruktūros standartų ir komforto lygmens. Stadionas, turintis 26.400 sėdimų vietų tarptautinėms varžyboms ir talpinantis 30.000 žiūrovų nacionalinių rungtynių metu, yra optimalus tiek sporto varžyboms, tiek koncertams ir kitiems specialiems renginiams, skirtiems pietryčių žemutinei Saksonijai.</p>	<p>2001–2002</p>	<p>30,000 (26,400 tarptautiniams sporto renginiams)</p>	<p>25.300</p>	<p>53.000.000</p>
--	---------------------------	--	------------------	---	---------------	-------------------

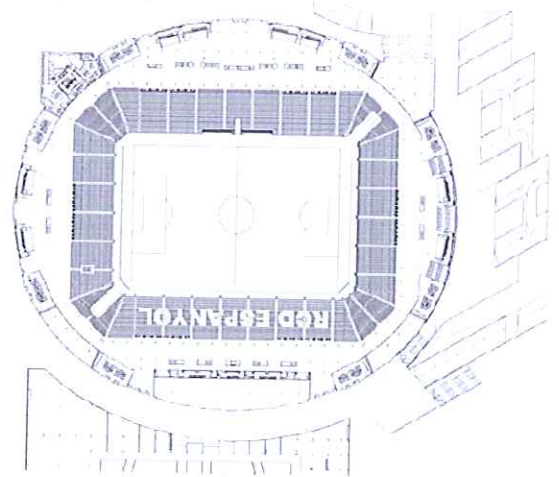

<p>Estadi Cornellà-El Prat</p>	<p>Cornellà de Llobregat, Barcelona, Spain</p>	<p>Futbolo stadionas, kuriame įsikūrusi klubo „RCD Espanyol“ būstinė, suprojektuotas kartu su viešbučiu, muziejumi, parduotuvių kompleksu ir kitomis komercinėmis</p>	<p>2006–2009</p>	<p>40.000</p>	<p>70.000</p>	<p>62.000.000</p>
---------------------------------------	--	---	------------------	---------------	---------------	-------------------

		<p>patalpomis. Įgyvendinant šį projektą, buvo siekta suprojektuoti reljefišką, paprastų ir aiškių linijų, bet dinamišką stadioną su brūkšninio stiliaus vertikalinių stiklo elementų fasadu.</p>				
--	--	---	--	--	--	--

Main concourse plan

<p>Stadion Essen</p>	<p>Essen, district Bergeborb eck, Germany</p>	<p>Senajam miesto stadionui visiškai nusidėvėjus, miesto valdžia priėmė sprendimą, pastatyti naują, maždaug 20.000 vietų stadioną, kuris patenkintų Vokietijos regioninės ir trečios lygos reikalavimus bei būtų lanksčiai pritaikomas masiniams rengimas bei koncertams. 2012 m. baigtas pirmas stadiono statybos etapas, kurio metu įrengta 9.000 stovimų ir 11.300 sėdimų vietų, 136 vietos spaudos atstovams, 1000 verslo klasės vietų ir apie 300 vietų neįgaliesiems ir juos lydintiems asmenims. Antrojo etapo metu stadioną numatyta išplėsti iki 25.000.000 vietų. Trečiojo etapo metu, įrengus viršutiniąją tribūną, stadionas galės sutalpinti 35.000.000 sėdimų vietų.</p>	<p>2011-2012</p>	<p>20.650 (nuo 2013- 2014 m. sezono)</p>	<p>30.000.000</p>
--	---	--	------------------	--	-------------------

1.3 IŠVADOS

Apibendrinant atliktos analizės rezultatus, galima daryti išvadą, kad stadionų infrastruktūros poreikis ne tik Klaipėdos regione, bet ir visoje šalyje nėra patenkinamas. 3 kategorijos statusas, kuris leidžia organizuoti svarbiausias tarptautines rinktinės varžybas, šiuo metu Lietuvoje suteiktas tik Lietuvos futbolo federacijos stadionui. Didžiosios dalies šalyje esančių stadionų būklė yra nepatenkinama, juose negali būti organizuojamos tarptautinės varžybos, rengiami renginiai, talpinantys daugiau nei 10.000 žiūrovų. Tačiau būtina paminėti, jog vyksta nedidelių stadionų atnaujinimo ir statybos darbai savivaldybių centruose. Iš didesnių planuojamų projektų yra Nacionalinio stadiono Vilniuje statybos, kurį, preliminariais duomenimis, planuojama užbaigti iki 2016 m.

Kaimyninėse šalyse – Ukrainoje ir Lenkijoje – veikia po keletą, modernių, daugiau nei 30.000 žiūrovų talpinančių stadionų. Galimybė organizuoti 2012 m. Europos futbolo čempionatą šioms valstybėms suteikė stimulą pagal tarptautinius standartus atsinaujinti sporto bazių infrastruktūrą. Latvijoje ir Estijoje stadionų infrastruktūros situacija panaši kaip Lietuvoje – norint rengti aukšto lygio tarptautines varžybas, būtinos investicijos į šių valstybių futbolo infrastruktūros atnaujinimą.

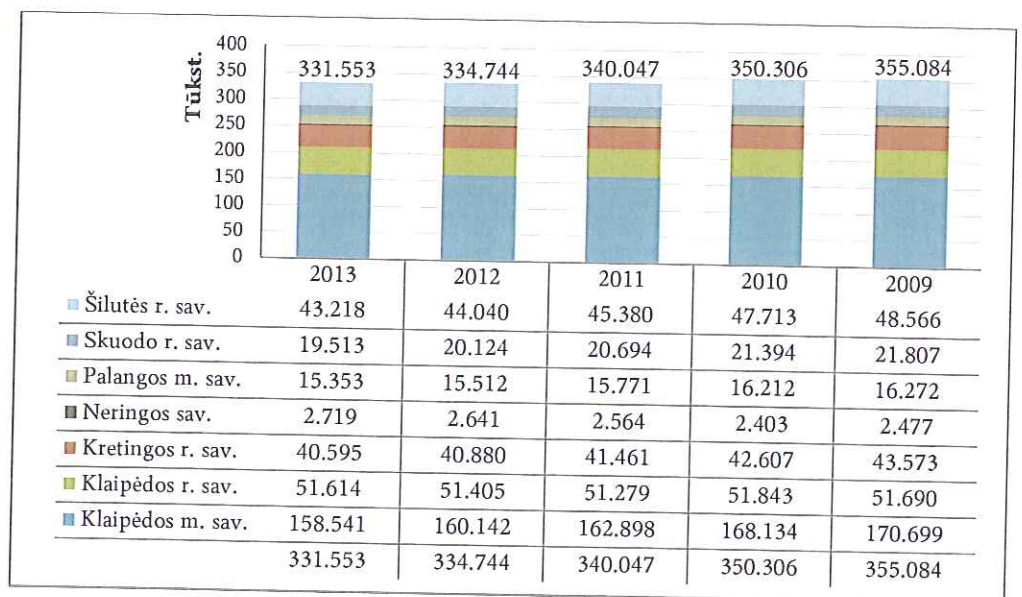
Užsienio šalių patirtis rodo, kad pagrindiniai, reprezentaciniai arenos-stadionai esant galimybei statomi miestų centruose, kur funkcionuoja geros viešojo transporto susisiekimo komunikacijos, ir funkcionuoja ne vien tik kaip sporto, bet ir pramogų, laisvalaikio ar kultūros objektai. Šiuolaikinių stadionų kompleksuose įrengiama įvairių sporto šakų infrastruktūra, veikia viešbučiai, muziejai, konferencijų centrai, kavinės, restoranai ir prekybos centrai, užtikrinantys komplekso užimtumą nuo ryto iki vakaro.

2 POREIKIŲ ANALIZĖ IR EKSPERTINĖS NUOMONĖS VERTINIMAS

2.1 TIKSLINIŲ GRUPIŲ NUSTATYMAS

Planuojamo sporto infrastruktūros objekto regioninio stadiono – tikslines grupes galima išskirti į dvi pagrindines grupes: renginių lankytojai (žiūrovai) ir infrastruktūros naudotojai, šiame skyriuje pateikiama detali tikslinių grupių segmentų ir poreikių analizė.

Renginių lankytojai (žiūrovai): prognozuojamą renginių lankytojų srautą sudarys Klaipėdos regiono gyventojai, Lietuvos gyventojai, užsienio šalių komandų fanai (VIP ir kiti lankytojai). Pagrindiniai stadione vyksiančių renginių lankytojai, išskyrus tarptautines varžybas ir didesnio masto pramoginius renginius, bus Klaipėdos regiono gyventojai. Šią tikslinę auditoriją, remiantis statistikos departamento duomenimis, 2013 m. pradžioje sudarė 331,6 tūkst. arba 11,2 proc. visų šalies gyventojų. Remiantis 2011 m. gyventojų surašymo duomenimis, per pastaruosius penkerius metus gyventojų skaičius Klaipėdos regione sumažėjo 6,63 proc. (vidutiniškai 1,70 proc. kasmet). Tačiau per pastarąjį laikotarpį regione daugėjo ikimokyklinio amžiaus vaikų (19,0 proc. prieaugis), taip pat nežymiai didėjo senjorų skaičius (5,8 proc. prieaugis).

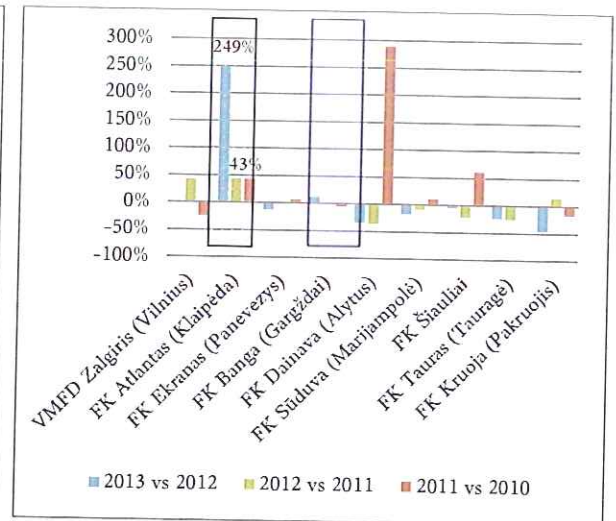
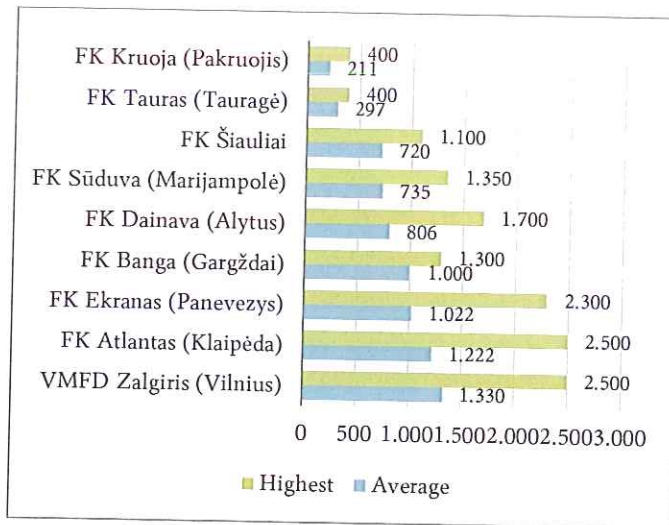

Pav. 2-1 Gyventojų skaičius metų pradžioje Klaipėdos regione.

Šaltinis: Statistikos departamentas prie LRV.

Įvertinant tai, kad pagrindinė objekto paskirtis bus futbolo stadionas, tikslinga atskirai panagrinėti futbolo klubų varžybų lankytojų dinamiką (žr. Pav. 2-2 Pav. 2-3). Klaipėdos futbolo klubo „Atlantas“ A lygos rungtynės yra antros pagal lankomumą po VMFD „Žalgiris“. 2013 m. sezono į A lygos klubo „Atlantas“ varžybas vidutiniškai susirinkdavo po 1.222 žiūrovų, maksimalus žiūrovų skaičius A lygos klubo rungtynėse siekė 2.500. Futbolo klubo „Atlantas“ varžybų lankomumas didėja kasmet. 2013 m., palyginus su 2012 m., klubo A lygos varžybų lankomumas išaugo 2,5 karto. Kitas A lygoje žaidžiantis Klaipėdos regiono futbolo klubas „Banga“ į savo A lygos rungtynes pritraukia apie 1.000 žiūrovų, didžiausias srautas vienu rungtynių metu – 1.300. Pažymėtina, kad kur kas didesnio susidomėjimo sulaukia tarptautinės futbolo varžybos. Remiantis įsivyravusia stadionų vystymo praktika, didesniai lankytojų srautui pritaikyta, nauja ir moderni

stadionų infrastruktūra pritraukia mažiausiai du kartus daugiau futbolo varžybų žiūrovų, t. y. įrengus naują stadioną, į futbolo klubo „Atlantas“ A lygos rungtynes galėtų susirinkti per 5.000 žiūrovų.

Pav. 2-2 Žiūrovų srautas A lygos varžybose 2013 m., asm.

Šaltinis: <<http://www.european-football-statistics.co.uk>>

Pav. 2-3 Žiūrovų srauto pokytis, palyginti su praėjusiais metais, proc.

Siekiant patenkinti žiūrovų poreikius ir pritraukti maksimalų jų srautą, stadionas turi funkcionuoti kaip integruota miesto dalis ir kurti pridėtinę vertę bendruomenei: išplėsti laisvalaikio praleidimo galimybes ir pasiūlyti kitas, su sportu nesusijusias, gyvenimo sąlygas gerinančias alternatyvas: ne tik sporto bet ir kultūrinius, visuomeninius renginius, visuomenei atviras viešąsias rekreacines, pramogų zonas, mažmeninės prekybos ir maitinimo vietas.

Infrastruktūros naudotojai:

Sporto klubai. Didžioji dalis organizuotai sportuojančiųjų Klaipėdos regione priklauso tam tikros šakos sporto klubui. Vien Klaipėdos miesto sporto klubuose, įsteigtuose atskirų sporto šakų pagrindu, Klaipėdos miesto savivaldybės duomenimis, sportuoja apie 4700 miesto gyventojų, organizuojami 26 sporto šakų užsiėmimai. Viena iš svarbių sporto klubų veiklos kryptių yra parengti komandas ir individualių šakų sportininkus, galinčius gerais sportiniais rezultatais ir pasiekimais reprezentuoti miestą, rajoną ar valstybę padėti konsoliduoti bendruomenę ir motyvuoti vaikus sportui.

Populiariausios klubinės komandos Klaipėdos regione – vyrų krepšinio ir futbolo. Regione veikia šie futbolo klubai (dalyvaujantys vyrų A ir I lygų varžybose 2013 m.):

- **Futbolo klubas „Atlantas“** – Klaipėdos miesto reprezentacinė komanda, įkurta 1962 m. Klubo namų sporto bazė – Centrinis Klaipėdos miesto stadionas. Klubas nuo 1990 m. žaidė visuose aukščiausios lygos čempionatuose. 2009 m. klubas laimėjo II lygą, o 2010 m. I lygoje užėmė 7-ąją vietą, 2011 m. komanda buvo priimta į aukščiausiąją divizioną.
- **Viešoji įstaiga "Klaipėdos granitas" (Futbolo klubas „Klaipėdos granitas“)** – įsteigtas 2012 m. „Klaipėdos granitas“ debiutavo Lietuvos futbolo federacijos (LFF) II lygos Vakarų regiono čempionate ir užėmė ketvirtą vietą. 2013 m. klubas dalyvavo aukštesnio lygio varžybose – žaidžia LFF I lygoje. Pradedančio savo istoriją rašyti FK „Klaipėdos granitas“ vadovų bei rėmėjų pagrindinis siekis – turėti

- aukšto meistriškumo ir visų mylimą Klaipėdos miesto komandą. Klubo strateginiuose planuose yra įsipareigojimas artimiausiu metu rungtyniauti aukščiausioje šalies futbolo pakopoje – A lygoje.
- **VŠĮ „Palangos Futbolo klubas“ (Futbolo klubas „Palanga“)** – komanda suburta 1991 m. kaip „Gintaras“ 2005 m. buvo išformuota ir atkurta 2010 m. VŠĮ „Palangos Futbolo klubas“ įkurtas, siekiant atgaivinti futbolą Palangoje. 2011 m. sezoną komanda pradėjo II lygoje, tapo II-ros lygos čempionais. Klubo namų sporto bazė – Centrinis Palangos miesto stadionas.
 - **VŠĮ „Gargždų futbolas“ (futbolo klubas „Banga“)** – 2006 m. klubas tapo viešąja įstaiga. 2006 m. „Bangai“ suteikta teisė žaisti I lygoje, o 2009 m. – aukščiausiojoje lygoje, kurioje ji žaidžia iki šiol. 2011 m. vasarą „Banga“ debiutavo UEFA turnyre. Pasiėkti laimėjimai – Lietuvos futbolo federacijos taurės II vieta, A lygos 6 vieta. VŠĮ „Gargždų futbolas“ teikiamos paslaugos apima neformalųjį švietimą, draugiškų futbolo turnyrų ir LFF A lygos varžybų organizavimą. Klubo namų sporto bazė – Gargždų centrinis stadionas.
 - **VŠĮ „Šilutės sportas“ (FK „Šilutė“)** – komanda 2004 m. debiutavusi aukščiausiojoje lygoje, kur žaidė iki 2008 m. ir pakilo iki 6-osios vietos. Vėliau komanda iškrito į I lygą, kur žaidžia iki šiol. Klubo namų sporto bazė – Šilutės miesto stadionas.

Regione taip pat veikia: Kretingos futbolo klubas „Minija“, SK „Plikiai“ („Sakuona“), Salantų sporto klubas „Salantas“, Futbolo klubas „Baltai“, Klaipėdos veteranų futbolo klubas, Kretingos futbolo klubas „Veteranas“, Futbolo klubas „Šilutės veteranas“, VŠĮ „Kretingos rajono futbolas“.

Žinomiausi regione krepšinio klubai: Krepšinio klubas „Neptūnas“ – reprezentacinė vyrų krepšinio komanda Klaipėdos mieste su savo giliomis tradicijomis ir istorija, 2012–2013 m. sezone LKL III vietos laimėtojas – moterų krepšinio klubas „Fortūna“, moterų krepšinio komanda „Lemminkainen“, nacionalinės krepšinio lygos čempionai sporto klubas „Palangos TRIOBET“, sporto klubas „Palangos lokiai“, VŠĮ sporto klubas „Neringos kuršiai“. Klaipėdos mieste nuo 2001 m. veikia VŠĮ Klaipėdos krepšinio mokykla, kurios garbės prezidentas ir globėjas yra olimpinis čempionas Valdemaras Chomičius. Joje treniruojasi apie 200 vaikų ir jaunuolių nuo 4 iki 18 metų. Mokyklos komandos dalyvauja respublikos čempionate, tarptautiniuose turnyruose užsienio šalyse, „Žemaitijos taurės“ turnyre, draugiškuose turnyruose.

1999 metais įsikūręs rankinio klubas „Dragūnas“ tapo reprezentacine miesto komanda, kurios pagrindą sudaro Klaipėdos mieste išugdyti įvairių kartų rankininkai. Šis klubas reprezentuoja Klaipėdos miestą Lietuvos lygos čempionate ir Lietuvos taurės varžybose. Klubo rankininkai rungtyniauja Europos taurės ir Baltijos lygos turnyruose. Šio klubo tikslas tapti vienu iš lyderių Baltijos šalių regione bei tinkamai atstovauti miestą prestižiniuose Europos turnyruose ir lygose. Nuosekliai rankininkų ugdymo procesui užtikrinti ateityje planuojama įsteigti rankinio akademiją.

Klaipėdos regionas turi unikalią sportinių šokių mokyklą su „Žuvėdros“ komanda, kuri išskirtinai reprezentuoja Klaipėdos miestą Europos ir pasaulio čempionatuose, daugkartinius Lietuvos čempionus ir prizininkus lengvosios atletikos, teniso, tinklinio, bokso, karate, irklavimo klubus.

Teniso sportą Klaipėdos regione plėtoja VŠĮ „Vakarų tenisas“. Klaipėdos Carlsberg teniso arenoje, kurioje įrengti tarptautinius standartus atitinkantys 4 teniso kortai, veikia Vakarų teniso klubas ir Klaipėdos teniso akademija, organizuojamos Klaipėdos regiono vaikų teniso varžybos, Vakarų Lietuvos ir Kaliningrado teniso

klubų lyga, respublikinės reitinginės vaikų varžybos, Lietuvos nacionalinė teniso klubų lyga, SEB banko teniso turnyras ir kiti vyrų bei moterų teniso turnyrai.

Klaipėdos regione taip pat populiarus sporto šaka – tinklinis. Klaipėdos tinklinio asociacija naudoja renovuotas ir specialiai tinkliniui pritaikytas sporto salės (Pilies g. 2A) infrastruktūra. Nuo 2013 m. rugsėjo mėnesio prie Klaipėdos tinklinio asociacijos veikia „Klaipėdos tinklinio akademija“, kurioje treniruojasi vaikai ir jaunimas nuo 7 metų amžiaus. Klaipėdoje taip veikia tinklinio klubas „Klaipėdos Tinklinis“, Klaipėdos miesto tinklinio sporto klubas „Orasvydis“, Klaipėdos apskrities tinklinio mėgėjų ir veteranų klubas „Vilnis“, Klaipėdos plažo tinklinio klubas, organizuojamos respublikinės, rajoninės varžybos ir draugiški turnyrai.

Senas tradicijas Klaipėdoje turi sportinis irklavimas, kurio pradžia mieste siekia 1885 metus. Už šią sporto šaką Klaipėdoje atsakingas VšĮ Klaipėdos irklavimo centras. Sportininkai treniruojasi Danės upėje, vyksta lenktyniauti į Trakus, Birštoną, Kauną, Šiaulius. Palaiko tarptautinius ryšius su Lenkijos, Vokietijos, Olandijos, Danijos irklavimo klubais. Klaipėdos irklavimo centro sportininkai nuolat dalyvauja Pasaulio ir Europos čempionatuose. 2013 m.

Klaipėdos regione veikiančią karate kyokushin klubas „Shodan“ – pirmoji Vakarų Lietuvoje karate kyokushin mokykla. Šiuo metu „Shodan“ mokykloje karate menu užsiiminėja daugiau nei 250 narių. Juos treniruoja mokytojai, išugdę ne vieną dešimtį Lietuvos, Europos ir kitų šalių turnyrų nugalėtojų ir prizininkų. Kovos menus taip pat kultivuoja sporto klubas „Okinava“, imtynių sporto klubas „Baltija“, sporto ir sveikatingumo centras „Galaktika A“ ir kiti Klaipėdos regiono sporto klubai.

Lentelė 2-1 Klaipėdos regione veikiantys sporto klubai, atstovaujantys miestą, rajoną ar šalį.

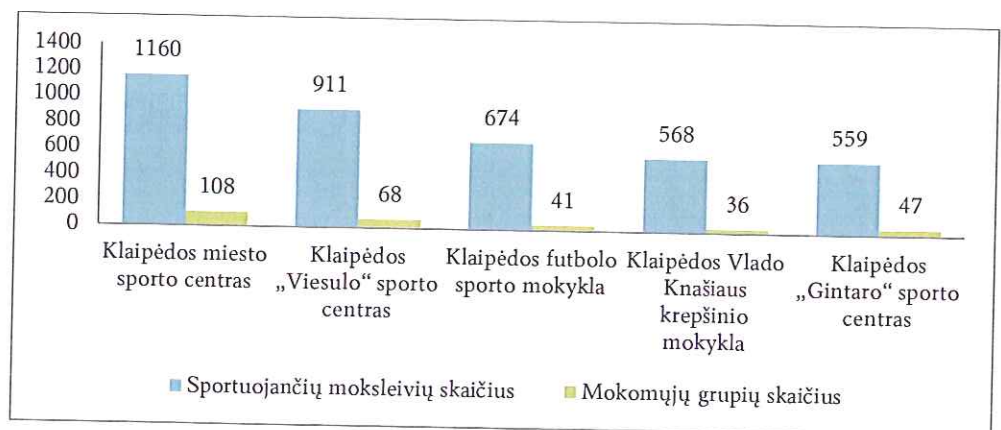
Sporto šaka	Krepšinis	Futbolas	Lengvoji atletika	Kitos sporto šakos
Sporto klubai	Klaipėda	Krepšinio klubas „Neptūnas“ Moterų krepšinio klubas „Fortūna“	Futbolo klubas „Atlantas“	Lengvosios atletikos klubas Rankinio klubas Klaipėdos „Dragūnas“ Sportinių šokių klubas „Žuvėdra“ Klaipėdos krašto buriavimo sporto mokykla „Žiemys“ VšĮ Klaipėdos irklavimo centras Klaipėdos karate kyokushin klubas „Shodan“ VšĮ „Vakarų tenisas“
	Palanga	S/K „Palangos TRIOBET“ S/K „Palangos lokiai“ (neturi sporto bazės)	VšĮ „Palangos Futbolo klubas“	Lengvosios atletikos klubas Sportinio fitneso klubas „Atletas“ Bokso S/K Gintarinis ringas Palangos kiokušin karate klubas „Shodan“ Veteranų stalo teniso klubas Palangos teniso klubas VšĮ Palangos teniso mokykla
	Neringa	VšĮ sporto klubas „Neringos kuršiai“		
	Gargždai	--	VšĮ „Gargždų futbolas“ Asociacija FK AMK	Sporto klubas „Ritmas“ Gargždų miesto sunkiosios atletikos sporto klubas „Samsonas“ Ledo ritulio klubas „Gargždų ledžinga“ VšĮ „Drevernois poilsio ir sporto klubas“ (jojimas) VšĮ „Vakarų žirgai“ (jojimas)

					Sporto klubas „Priekulės žirgai“ (jojimas) Baidarių sporto klubas „Angelai“ Drevernos buriavimo klubas
	Skuodas				Skuodo technikos sporto klubas (motobolas)

Naujai atgimsta sporto šakos, neturinčios trenerių etatų sporto mokymo įstaigose. Aktyvi ledo ritulio sporto klubų veikla. Lietuvos ledo ritulio federacijos duomenimis, Klaipėdos regione veikia 7 ledo ritulio mokyklos (klubai): ledo ritulio mokykla „Klaipėdos Baltija“, Klaipėdos ledo ritulio mokyklą „Skatas“, VšĮ „LRK toras“, UAB „Sadvita“ ledo ritulio klubas Klaipėdoje, Klaipėdos „Kirai“, ledo ritulio klubas „Gargždų ledžinga“, Kretingos „Grifai“. Ledo ritulio klubai dalyvauja nacionalinėse ir tarptautinėse ledo ritulio varžybose. 2011/2012 m. Lietuvos ledo ritulio čempionato 1-ojo diviziono Vakarų konferencijos nugalėtojais tapo ledo ritulio komanda „Baltija“, trečiąją vietą užėmė Kretingos „Grifai“. Klaipėdos mieste taip pat veikia dailiojo čiuožimo klubas „Speigas“. Didžioji dalis ledo ritulio ir dailiojo čiuožimo užsiėmimų vyksta Klaipėdos „Akropolio“ ledo arenoje. Klaipėdos „Švyturio“ arena taip pat turi tarptautinius standartus atitinkančią ledo ritulio infrastruktūrą.

Sporto infrastruktūros poreikį analizuojančiose studijose ir strateginiuose dokumentuose konstatuojama, jog sporto šakų, organizuojančių veiklą klubuose, plėtotę stabdo menkas sporto infrastruktūros prieinamumas ir trūkumas, ypač futbolo, teniso, tinklinio, rankinio aikštynų, ledo ritulio arenų. Jų tolesnė plėtra glaudžiai susijusi su viešosios ir privačios sporto infrastruktūros vystymu. Regioniniame Klaipėdos stadione galės įsikurti reprezentaciniai regiono klubai (ir prie jų veikiančios sporto mokyklos) ir naudotis aukšto meistriškumo sportininkų rengimui reikalinga tarptautinius standartus atitinkanti infrastruktūra, rengti tarptautines varžybas, priimti užsienio komandas ir svečius.

Biudžetinės sporto mokyklos ir organizacijos. Biudžetinių sporto mokymo įstaigų struktūroje yra 27 sporto šakos. Klaipėdos miesto sporto mokyklose organizuoti 300 mokomųjų grupių sportuoja beveik 4000 sportininkų.

Pav. 2-4 Sportuojančiųjų skaičius Klaipėdos miesto biudžetinėse sporto mokyklose 2012 m.

Šaltinis: Klaipėdos savivaldybės biudžetinių įstaigų veiklos ataskaitos.

Klaipėdos miesto sporto centre ugdomi daugiausia prioritetinių olimpinio sporto šakų sportininkai: lengvosios atletikos, baidarių ir kanojų irklavimo,

sunkiosios atletikos, dviračių sporto, dziudo, graikų ir romėnų imtynių, laisvųjų imtynių, irklavimo, badmintono, bokso, tekvondo, sportinių šokių. Sporto centras patikėjimo teise valdo dviračių treką, lengvosios atletikos maniežą, Melnragės sporto salę, imtynių salę ir administracinę pastatą su sporto sale. Kooperuotomis Kūno kultūros ir sporto departamento ir miesto lėšomis dalinai atremontuotas lengvosios atletikos maniežas, pradėta ir tęsiama dviračių treko rekonstrukcija, atliktas imtynių salės patalpų remontas, Melnragės salėje pakeistas apšvietimas, išdažytos grindys. Atlikti būtiniausi sporto bazių tvarkymo darbai, kurie leidžia ekonomiškiau naudoti bazes, mažinti eksploatacines išlaidas. Klaipėdos miesto savivaldybės taryba yra pritarusi Klaipėdos miesto sporto centro reorganizacijai, kurios metu, nuo 2014 m. jis bus prijungtas prie Klaipėdos „Viesulo sporto centro. Po reorganizacijos veiksianti biudžetinė įstaiga – Klaipėdos „Viesulo“ sporto centras įgyvendins apibendrintus įstaigų tikslus, uždavinius ir funkcijas.

Klaipėdos „Viesulo“ sporto centro struktūroje yra sportinės gimnastikos, sportinės aerobikos, meninės gimnastikos, tinklinio, rankinio, orientavimosi sporto, šaškių, šachmatų ir regbio sporto šakos. Klaipėdos „Viesulo“ sporto centras neturi tinkamos sporto bazės. Visi „Viesulo“ sporto centro rankininkai treniruojasi mažose, rankiniui nepritaikytose sporto salėse. Šiuo metu Klaipėdos mieste yra tik dvi arenos, kuriose yra pilnų matmenų 40 x 20 metrų sporto salės. Tai „Švyturio“ arena (neprieinama treniruočių procesui) ir kūno kultūros ir rekreacijos centro sporto salė, Taikos pr. 61a, kurios užimtumas labai didelis. Sporto centrui reikalinga šiuolaikinė sporto bazė-kompleksas, kuriame būtų specializuotos sportinės gimnastikos, meninės gimnastikos, rankinio salė. Ruošiamas šio projekto detalusis planas centrui priklausančiame sklype Naikupės g., kuriame numatoma galimybė naujos sporto salės ir viešbučio prie jos statyba.

Klaipėdos Vlodo Knašiaus krepšinio mokyklos mokomosiose grupėse mokoma krepšinio žaidimo. Krepšinio užsiėmimų poreikis nėra pilnai patenkintas, bet sportuojančiųjų skaičiaus didinimą riboja sporto salių trūkumas. Mokykla nuo 2011 m. naudoja bazę, esančią Dubysos g. 10/2, su 2 sporto salėmis ir pagalbinėmis bei administracijos patalpomis, taip pat 5 vidurinių mokyklų ir gimnazijų, Rekreacijos ir sporto centro sporto salėmis. Kiekvienais metais vis sunkiau derinti sporto salių klausimą su vidurinių mokyklų ir gimnazijų administracija, kadangi esant nepakankamam mokyklų finansavimui, panaikinus sargų ir budinčių etatus ne visos mokyklos turi galimybę leisti vykdyti mokomąjį treniruočių procesą šeštadieniais ir sekmadieniais.

Klaipėdos futbolo sporto mokyklos paskirtis – mokyti moksleivius žaisti futbolą, ruošti įvairių amžiaus grupių komandas dalyvauti šalies moksleivių čempionatuose, sporto žaidynėse, deleguoti geriausius sportininkus į šalies jaunių, jaunimo rinktines, papildyti miesto prestižines futbolo komandas. Vis didėjantis futbolo sporto populiarumas Lietuvoje ir norinčių lankyti treniruotes moksleivių skaičius skatina didinti pradinio rengimo grupių skaičių, tobulinant mokomąjį treniruočių procesą, varžybų, stovyklų ir turnyrų dėka skatinti moksleivius domėtis sportu. Klaipėdos futbolo sporto mokykla disponuoja „Moksleivio“ stadionu bei moksleivių sporto kompleksu, reikalaujančiu kapitalinio remonto. Dėl skurdžios materialinės-techninės bazės, sporto bazių trūkumo, ne visi norintys patenka į Futbolo mokyklą, trūksta bent vienos natūralios vejos futbolo aikštės, dirbtinės dangos aikštelių.

Klaipėdos „Gintaro“ sporto centre vykdomi užsiėmimai plaukimo ir plaukimo su pelekais sporto šakose, norintiems išmokti plaukti ir siekiantiems aukšto meistriškumo, sudaromos sąlygos miesto gyventojams ir svečiams užsiimti plaukimo sportu, stiprinti sveikatą. Įstaigos duomenimis, daugėja norinčių išmokti plaukti, treniruotis plaukimo ir plaukimo su pelekais sporto šakose, stiprinti sveikatą bei fizinį pasiruošimą. „Gintaro“ sporto centrui priklausantis plaukimo baseinas tenkina tik maždaug vienos trečiosios gyventojų poreikius. Pagal miesto žmonių skaičių trūksta plaukimo baseinų, ypatingai 50 m ilgio plaukimo baseino, atitinkančio tarptautinius standartus.

Klaipėdos kūno kultūros ir rekreacijos centras (KKRC) – tai įstaiga, kurios uždaviniai apima sporto ir sveikatingumo renginių organizavimą, sporto bazių administravimą ir eksploatavimą, techninės, organizacinės pagalbos sporto klubams ir įstaigoms teikimą. *KKRC* vykdo švietėjišką veiklą – propaguoja bendrąsias žinias apie rekreacinio sporto reikšmę sveikatai, padeda sporto organizatoriams kelti kvalifikaciją, organizuoja ir vykdo programas orientuotas į neįgaliųjų ir senjorų sportavimą, su sporto klubais organizuoja sportinius renginius miesto mastu, siunčia Klaipėdos miesto sportininkų delegacijas į rajonines varžybas, respublikinius ir tarptautinius čempionatus. *KKRC* priklausantys padaliniai:

1. Sporto ir sveikatingumo bazė Smiltynėje, adresu Smiltynės g. 13, Klaipėda;
2. Klaipėdos miesto sportininkų namai, adresu Daukanto 24 a, Klaipėda.
3. Klaipėdos miesto sporto salė, adresu Taikos pr. 61A, Klaipėda.
4. Stadionas, adresu Sportininkų g. 46, Klaipėda
5. Klaipėdos miesto sporto salė, adresu Pilies g. 2A, Klaipėda.

Krepšinio salėse nuolat sportuoja bei vykdo varžybas: Klaipėdos miesto sporto centro boksinkinai, meninės gimnastikos sportininkai, sportinės aerobikos sportininkai, pramoginių šokių sportininkai, V. Knašiaus krepšinio mokyklos sportininkai, moterų lygos krepšinio komanda „Lemminkainen“, rankininkų klubas „Dragūnas“, krepšinio klubas LKL „Neptūnas“, Klaipėdos miesto krepšinio komanda „Nafta-Universitetas“, vyksta miesto A lygos krepšinio pirmenybės, miesto senjorų krepšinio pirmenybės.

Nustatyta tvarka teikiamos nemokamos ir mokamos paslaugos, sporto klubams, miesto rinktinėms ir kitiems fiziniams ir juridiniams asmenims:

- Sporto ir sveikatingumo bazėje (Smiltynės 13A) aptarnaujami ir organizuojami renginiai, stovyklos.
- Sportininkų namuose (Daukanto g. 24A) aktualizuojamas sporto paveldas, vykdoma švietėjiška veikla, kvalifikacijos tobulinimas ir pan.
- Sporto bazėje (Dariaus ir Girėno g. 10) aptarnaujamos studentų, miesto, regioninės, nacionalinės krepšinio lygos varžybos, taip pat moterų krepšinio lygos varžybos, tarptautinio moterų krepšinio čempionato varžybos. Teikiamos paslaugos vaikų, moterų ir vyrų krepšinio treniruotėms, bei vaikų ir suaugusių bokso treniruotėms. Salėje vykdomi kitų sporto šakų tarptautiniai čempionatai, organizuojama neįgaliųjų sporto šventė.
- Sporto salė (Taikos pr. 61a) aptarnaujamos Lietuvos krepšinio lygos varžybos, du tarptautiniai ir respublikinės rankinio varžybos. Teikiamos paslaugos krepšinio, rankinio ir imtynių treniruotėms.
- Centrinis stadionas (Sportininkų g. 41) teikia aptarnavimo paslaugas A lygos, I lygos futbolo pirmenybėms, bei Lietuvos II lygos Vakarų zonos pirmenybėms, Klaipėdos suaugusiųjų miesto pirmenybėms, suaugusiųjų salės futbolo miesto pirmenybėms, vaikų, jaunių turnyrams ir

veteranų varžyboms. Lengvosios atletikos sektoriuose teikiamos aptarnavimo paslaugas moterų, vyrų ir veteranų miesto, apskrities ir respublikos varžyboms ir čempionatams. Centrinis stadionas taip pat teikia paslaugas vaikų ir suaugusių futbolo treniruotėms, bei veteranų regbio treniruotėms. Lengvosios atletikos sektoriuose suteikiamos aptarnavimo paslaugas lengvaatlečių vaikų, suaugusių ir veteranų treniruotėms.

- Šilutoju metų sezonu teikiamos lauko teniso kortu ir krepšinio aikštelės paslaugos.

Kitos Klaipėdos regione veikiančios biudžetinės sporto įstaigos:

Palangos sporto centras Palangos miesto sporto bazėse, miesto gatvėse ir paplūdimyje vykdo miesto bendruomenės, mokinių, pamario zonos, respublikines, tarptautines varžybas, sporto festivalius ir sporto renginius. 2012–2013 mokslo metais Sporto centro pratybas lankė 413 mokinių, tarifikuotos 21 pradinio rengimo ir 5 meistriškumo ugdymo grupės. Krepšinio pratybas lankė 142 mokiniai (7 pradinio rengimo grupės), tinklinio pratybas lankė 83 mokiniai (4 pradinio rengimo grupės), teniso pratybas lankė 55 mokiniai (3 pradinio rengimo grupės) lengvosios atletikos pratybas lankė 37 mokiniai (2 pradinio rengimo grupės), bokso pratybas lankė 29 mokiniai (1 pradinio rengimo grupė), futbolo pratybas lankė 67 mokiniai (4 pradinio rengimo grupės). Palangos sporto centras naudojami centro sporto bazėmis: Lengvosios atletikos maniežu (Kretingos g.21/Ganyklų g. 2), Sporto sale (bokso, žaidimu, treniruoklių) (Ganyklų g. 18), Centrinio stadionu (Sporto g. 3) ir bendrojo lavinimo mokyklų sporto infrastruktūra.

Klaipėdos rajono Sporto centras populiarina ir organizuoja sportinę veiklą Klaipėdos rajone. Centro pagrindinės veiklos apima sporto varžybų ir renginių organizavimą seniūnijose, sporto salių nuomą. Įstaiga neturi nei sportininkų, nei trenerių. Kita Klaipėdos rajone veikianti sporto mokykla – **Vaikų ir jaunių sporto mokykla**, vykdanči 10 sporto šakų programas. 2011 m. mokykloje sportavo 416 ugdytinių: 144 krepšinio, 80 lengvosios atletikos, 38 sunkiosios atletikos, 32 dziudo, 28 step-aerobikos, 26 stalo teniso, 24 ėrių sporto, 16 imtynių, 14 stalo teniso ir 14 šachmatų užsiėmimuose. Didžiąją dalį Klaipėdos rajono savivaldybėje esančių sporto bazių sudaro krepšinio ir tinklinio aikštelės, 2011 m. jų buvo atitinkamai 43 ir 32. Pastaraisiais metais Klaipėdos rajone išaugo krepšinio ir tinklinio aikštelių skaičius, futbolo aikštelės taip pat sudaro nemažą dalį visų sporto bazių rajone. 2011 m. 63 proc. sporto bazių priklausė bendrojo lavinimo mokykloms.

Kretingos sporto mokykloje vykdomos septynių sporto šakų programos: aerobikos, bokso, futbolo, rankinio, krepšinio, lengvosios atletikos ir stalo teniso. 2012 m. 36 mokomosios grupės, kuriose sportavo 664 mokiniai: 299 krepšinio, 126 futbolo, 74 aerobikos, 53 rankinio, 45 bokso, 39 lengvosios atletikos, 28 stalo teniso užsiėmimuose. Mokyklos mokiniai dalyvauja Lietuvos pirmenybėse (čempionatuose) ir turnyruose, taip pat dalyvauta turnyruose užsienyje. Mokyklos sporto salės, persirengimo kambariai neatitinka higienos normų reikalavimų. Mokykloje trūksta treniruoklių salės, sportinio inventoriaus. Kretingos mieste nėra nei vienos sporto salės su reikalavimus atitinkančių matmenų krepšinio, rankinio, futbolo aikštele, trūksta lauko aikštynų.

Šilutės rajone sportinę veiklą organizuoja ir visą rajono mokinių sportą koordinuoja Šilutės sporto mokykla, ir iš savivaldybės biudžeto išlaikomos įstaigos: VšĮ „Šilutės sportas“ ir VšĮ „Šilutės krepšinis“. 2011 metais **Šilutės sporto mokyklą** lankė 306 rajono mokiniai, veikė devynių sporto šakų skyriai (baidarių ir kanojų irklavimas, boksas, dziudo, krepšinis, lengvoji atletika, sklandymas-modeliavimas,

stalo tenisas, sunkioji atletika, rankų lenkimas). Per 2011 metus mokyklos auklėtiniai dalyvavo 125 nacionalinės reikšmės (respublikinėse) ir 11 tarptautinių varžybų. Didžiausia mokyklos problema – sporto bazių trūkumas ir esamų bloga būklė. Iškelti prioritetai renovuoti stadioną (dirbtinė danga treniruočių aikštėje, drenažų įrengimas; Vakarų tribūnose nauja sėdimų vietų bei praėjimų danga) bei naują krepšinio areną, renovuoti Kūno kultūros ir sporto kompleksą Gluosnių g. 13 b., modernizuoti Baidarių ir kanojų irklavimo bazę, Uosto g. 7 a. **VšĮ „Šilutės sportas“** 2012 m. sportavo 10 vaikų futbolo komandų ir 1 suaugusiųjų. Stebėdami aukšto lygio futbolininkus vaikai ir paaugliai susidomi sportu, propaguoja sveiko gyvenimo būdą. **VšĮ „Šilutės krepšinis“** organizuoja krepšinio pratybas.

Skuodo rajone veikia **Skuodo rajono savivaldybės kūno kultūros ir sporto centras**. Centras vykdo vaikų, moksleivių, suaugusiųjų ir sporto veteranų, žmonių su negalia sportinę veiklą. Teikia sporto inventoriaus ir patalpų nuomos paslaugas, organizuoja ir vykdo rajono pirmenybes, tradicinius sporto renginius ir šventes, bei seniūnijų ir moksleivių sporto žaidynes. Centre veikia krepšinio, dviračių sporto, irklavimo, dziudo, motobolo, lengvosios atletikos, tinklinio, futbolo, rankų lenkimo sekcijos.

Neformaliojo ugdymo įstaiga, kurioje ir dirbanti su Neringos miesto mokiniais, kurianti miesto bendruomenės sportinį veidą, turinti ir gerinanti mieste esančias sportines bazines, masinio naudojimo aikšteles yra **Neringos sporto mokykla**. Neringos sporto mokyklą 2011-2012 mokslo metais lankė 61 moksleivis. 7 orientavimosi sporto grupę, ir 54 buriavimo grupes. Neringos sporto mokyklos auklėtinis atstovauja Lietuvos Respubliką Europos buriavimo čempionatuose. Neringos sporto mokyklai reikalingas kapitalinis remontas, nes paskutinį kartą sporto mokykla buvo remontuota 1998 m.

Klaipėdos miesto biudžetinėse sporto mokyklose ugdomi beveik 4000 moksleivių ir per 2500 moksleivių – likusiose Klaipėdos regiono savivaldybėse. Didžioji dalis šiai veiklai naudojamų bazių neatitinka būtinųjų techninių reikalavimų ir nepatenkina sportuojančių poreikių. Regione fiksuojamas sporto bazių trūkumas, nepatenkintas aukšto meistriškumo sportininkų rengimui reikalingos infrastruktūros poreikis. Stadione formuojamas sporto kompleksas dalies sporto šakų komandoms (futbolo, lengvosios atletikos) užtikrins aukšto lygio, dideliame žiūrovų kiekiui pritaikytą infrastruktūrą varžybų organizavimui bei sporto bazes treniruotėms. Bus sudarytos sąlygos nuoseklios sportinio meistriškumo ugdymo sistemos formavimui, sporto akademijų jauniems talentams steigimui aukšto meistriškumo sporto klubų (futbolo, rankinio) struktūroje.

Kiti infrastruktūros nuomotojai: fiziniai ir juridiniai asmenys. Pagal 2013 m. Kūno kultūros ir sporto departameto prie LRV užsąlymu atliktą Lietuvos gyventojų fizinio aktyvumo tyrimą, 33 proc. Lietuvos gyventojų sportuoja aktyviai regiliariai, 18 proc. Lietuvos gyventojų sportuoja retkarčiais. Kaip teigiama, Klaipėdos miesto gyventojų fizinio aktyvumo didinimo ir sporto šakų plėtojimo programoje¹, vairių apklausų duomenimis, savarankiškai sportuoja ir mankštinaisi apie 20 procentų arba apie 30 tūkst. Klaipėdos miesto gyventojų, populiarėja

¹ Klaipėdos miesto gyventojų fizinio aktyvumo didinimo ir sporto šakų plėtojimo programa, patvirtinta Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2010 m. gruodžio 23 d. sprendimu Nr. T2-362.

mėgėjiško sporto turnyrai, sporto visiems renginiai, užsiėmimai. Sportininkai mėgėjai naudojami privačiomis sporto bazėmis arba, jei yra galimybė, laisvu nuo užsiėmimų metu Klaipėdos miesto sporto įstaigų infrastruktūra.

Klaipėdos regione egzistuoja sporto bazių, prieinamų individualiems naudotojams, poreikis. Stadiono sporto bazė, galės patenkinti ir mėgėjiškai sportuojančių gyventojų poreikius, išnaudojant komplekso infrastruktūrą sporto renginiams, turnyrams, komandinėms ir individualioms treniruotėms. Į atskirą grupę galima išskirti kitų, su sportu nesusijusių, renginių organizatorių, kurie potencialiai pritrauks papildomus lankytojų srautus į stadioną. Stadiono aikštynas galės būti pritaikomas masinimas kultūriniais ir pramoginiams renginiams organizuoti.

2.2 SPORTO INFRASTRUKTŪROS PLĖTROS PERSPEKTYVOS KLAIPĖDOS REGIONE

Siekiant objektyviai įvertinti sporto infrastruktūros poreikį ir vystymo tendencijas bei prioritetus nacionaliniu ir regioniniu mastu, be tikslinių grupių analizės buvo organizuojami susitikimai su Kūno kultūros ir sporto departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Lietuvos futbolo federacijos atstovais, taip pat buvo kreiptasi į Klaipėdos regiono savivaldybes, norint surinkti duomenis apie sporto bazių plėtros bei kūno kultūros ir sporto plėtojimo savivaldybėse situaciją ir problemas. Informaciją šiam tyrimui pateikė 5 iš 7 Klaipėdos rajono savivaldybių. Šiame skyriuje pateikiami apibendrinti apklausos ir giluminių interviu duomenys.

2.2.1 PLANUOJAMA SPORTO BAZIŲ PLĖTRA

Klaipėdos mieste organizuota ir individuali sportinės veikla šiuo metu vykdoma Sporto centro Lengvosios atletikos manieže, Dviračių treke, specializuotojoje imtynių sporto salėje, Melnragės sporto salėje, Stalo teniso ir sportinių šokių salėje; KKRC sporto rūmuose, „Neptūno“ sporto salėje, Sporto sveikatingumo bazėje, Sportininkų namuose, taip pat moksleivių sporto komplekse, „Gintaro“ plaukimo baseine, „Viesulo“ sporto centro sporto komplekse, Irklavimo centre bei švietimo sistemos ugdymo įstaigų sporto salėse ir aikštynuose (žr. Priedas 3 Klaipėdoje veikiančios miesto biudžeto lėšomis išlaikomos sporto bazės). Futbolo, lengvosios atletikos, regbio užsiėmimai vyksta Centriniam stadione, kuris patenka į sanitarinę uosto zoną. Pasibaigus stadiono eksploatacijos laikui, bus sprendžiamas tolimesnis stadiono teritorijos panaudojimo klausimas.

Siekiant kurti ir plėtoti šiuolaikinę svarbiausių sporto šakų infrastruktūrą, gerinti jos prieinamumą visiems gyventojams, Klaipėdos miesto gyventojų fizinio aktyvumo didinimo ir sporto šakų plėtojimo programoje numatyta prioritetinių sporto šakų sporto bazių rekonstrukcija ir statyba. Klaipėdos mieste šiuo metu įgyvendinami ar artimiausios laikotarpio perspektyvoje planuojami įgyvendinti 4 sporto infrastruktūros plėtros projektai:

- 50 m ilgio tarptautinius reikalavimus atitinkantis baseinas, kurio įrengimo darbus planuojama baigti 2016 m.;
- iki 2017 m. Klaipėdos futbolo mokyklos pastate planuojama įrengti vaikų futbolo maniežą;
- ateityje numatyta pastatyti sporto salę rankinio sporto šakai;
- modernizuoti sporto sveikatingumo kompleksą Smiltynės gatvėje.

Minėti projektai finansuojami iš ES struktūrinių fondų, savivaldybės ir valstybės biudžeto lėšų. Planuojama, kad visi šie sporto infrastruktūros objektai bus pritaikyti tarptautinių ir nacionalinio lygmens sporto varžybų organizavimui. Be aukščiau numatytų priemonių, Klaipėdos mieste nustatytas didelis poreikis dirbtinės dangos futbolo aikščių, sporto salių komplekso rankiniui ir kitoms žaidimų sporto šakoms, kuriose būtų teikiamos paslaugos visiems gyventojams, sporto salių sunkiajai atletikai.

Palangoje veikia Sporto centrai priklausantis Lengvosios atletikos maniežas, naudojamas lengvosios atletikos ir futbolo treniruotėms, kūno kultūros pamokoms, sveikatingumo grupių užsiėmimams; sporto salė, atletinės gimnastikos salė, centrinis Palangos miesto stadionas. Šalia Centrinio stadiono, Palangoje, iki 2014 m. numatyta užbaigti sporto komplekso statybos darbus.

Statomas sporto paskirties pastatas skirtas krepšinio, tinklinio, rankinio, salės futbolo, badmintono žaidimams (galimi ir kiti renginiai) bei funkciniam stadiono aptarnavimui. Sporto salės pastatas ir stadionas bei sklype esantys lauko aikštynai veiks kaip vienas kompleksas. Pastate numatoma įrengti pagrindinę salę su galimybe atitverti 2 arba 3 aikšteles tam skirtu tinklu ir pritaikyti skirtingiems žaidimams vienu metu, tam pritaikant išstumiamas tribūnas. Komplekso patalpose taip pat bus įrengtos kavinės, SPA procedūrų patalpos, inventoriaus nuomos punktai, modernių treniruoklių sporto salės, persirengimo kambariai su sanitariniais mazgais, dušais ir sauna, kurie tenkins tiek sporto salės, tiek stadiono poreikius. Numatyta, kad universali sporto salė talpina iki 1.500 žiūrovų. Pastato bendras plotas – 4.625,96 kv.m. Įrengus universalią sporto aikštę, bus taip pat vykdomas stadiono lengvosios atletikos sektorių ir bėgimo takų kapitalinis remontas.

Neringos savivaldybės sporto bazių infrastruktūrą sudaro 3 vieši uždari sporto objektai: (Neringos sporto mokyklos bazė (treniruoklių salė, stalo tenisas, biliardas), Nidos vidurinės mokyklos sporto salė ir treniruoklių klasė bei Juodkrantės Liudviko Rėzos Jūrų kadetų mokyklos sporto salė) ir 34 atviri sporto objektai (9 lauko teniso aikštelės, 11 krepšinio aikštelių, 3 lauko teniso-krepšinio aikštelės, 2 minigolfo aikštynai, 1 futbolo aikštelė, 1 mažojo futbolo aikštelė, 1 badmintono aikštelė, 1 riedučių, riedlenčių, dviračių rampa, 4 orientavimosi sporto parkai, dviračių takų tinklas). Neringos savivaldybėje didesnių sporto bazių plėtra nenumatyta, įrenginėjami lauko treniruokliai, papildymo tinklinio aikštelės.

Didžiausia sporto salė **Klaipėdos rajone**, turinti žiūrovams skirtus balkonus yra Gargždų mieste ir priklauso Klaipėdos rajono sporto centrui. Klaipėdos rajono savivaldybė iki 2015 m. planuoja įrengti universalias dirbtinės dangos futbolo aikšteles prie mokyklų, iki 2020 m. sutvarkyti Gargždų „Kranto“ pagrindinės mokyklos šaudyklą-maniežą ir pritaikyti ją sportui bei pastatyti daugiafunkcijų sporto centrą su baseinu. Klaipėdos rajono sporto plėtros strategijoje rekomenduojama Gargždų miesto centre pastatyti tokį daugiafunkcijų sporto centrą, kuriuo galėtų naudotis Sporto centro lankytojai bei miesto gyventojai. Tai būtų lengvų konstrukcijų pastatas, kurį sudarytų dvi-trys krepšinio aikštės, išstumiamos tribūnos (talpinančios 1500–3000 žiūrovų), patalpos dvikovinėms sporto šakoms, stalo teniso salė, treniruoklių salė, persirengimo kambariai, administracinės patalpos. Numatoma darbų vertė – 4.119.400 Lt.

Skuodo mieste numatytas universalus sporto kompleksas, kurio statybos darbus numatoma užbaigti 2018 m. Artimiausiu metu taip pat planuojama užbaigti

būtiniausias Skuodo miesto stadiono bei Ylakių gimnazijos stadiono rekonstrukcijos darbus.

Visų artimiausio laikotarpio perspektyvoje suplanuotų sporto infrastruktūros plėtros projektų sąrašas pateikiamas 4 priede „Artimiausio laikotarpio perspektyvoje suplanuoti įgyvendinti sporto infrastruktūros plėtros projektai Klaipėdos regiono savivaldybėse“.

2.2.2 DALINAI IŠ SAVIVALDYBIŲ BIUDŽETŲ FINANSUOTI AR FINANSUOJAMI TRADICINIAI, TARPTAUTINIAI SPORTO RENGINIAI

Klaipėdos miesto savivaldybėje kasmet organizuojamos lengvosios atletikos tarptautinės varžybos, tarptautiniai vaikų ir jaunių futbolo turnyrai, tarptautinės dviračių lenktynės, dvikovinių sporto šakų tarptautiniai tradiciniai turnyrai, tarptautinis rankinio turnyras, Garasto taurės krepšinio turnyras, sunkiosios atletikos tarptautinis jaunimo turnyras. Klaipėdos rajono savivaldybė sutraukia tarptautinių ir nacionalinių konkūrų jėjimo varžybų dalyvius, organizuojamas tradicinis mototurnyras. Nidoje organizuojamos jūrinio sporto tarptautinės varžybos, paplūdimio tinklinio turnyrai, atviras Baltijos šalių Blokart vėjaračių bei Lietuvos Jėgos aitvarų čempionatai. Skuodo rajono savivaldybė organizuoja centrinės Europos lygos motobolo čempionatus, tradicinį ambasadoriaus Vygaudo Ušacko krepšinio 3x3 turnyrą, laikraščio „Mūsų žodis“ krepšinio taurės turnyrą. Palangoje vykdomas tradicinis tarptautinis pavasario futbolo turnyras „Palangos Juzė“, respublikinis sporto festivalis „Sportas visiems“, Lietuvos lengvosios atletikos žiemos ilgų metimų čempionatas.

Tarptautiniai sporto renginiai organizuojami Klaipėdos futbolo mokyklos aikštynuose, Centriniam Klaipėdos miesto stadione, „Švyturio“ arenoje, „Neptūno“ sporto salėje, Lengvosios atletikos manieže, KKRC sporto rūmuose, Palangos miesto centriniam stadione, Palangos sporto centro Žiemos futbolo aikštėje. Lengvosios atletikos tarptautinės varžybos sutraukia nuo 300 iki 1000 dalyvių. Organizuojami dvikovinių sporto šakų tarptautiniai tradiciniai turnyrai sutraukia per 500 dalyvių, futbolo turnyrai – per 300 dalyvių. Tarp savivaldybių finansuojamų tarptautinių sporto renginių, daugiausia žiūrovų, iki 3000, šiuo metu sutraukia Garasto taurės krepšinio turnyras, dviračių sporto tarptautinės varžybas stebi per 1000 žiūrovų.

2.2.3 SPORTO INFRASTRUKTŪROS POREIKIS SAVIVALDYBĖSE

Klaipėdos regiono savivaldybių atstovai svarbiausiomis sporto infrastruktūros problemomis įvardino:

- Didelį futbolo aikštynų, modernių krepšinio aikščių, paplūdimio tinklinio uždarytų aikštelių žiemos treniruotėms, uždarytų teniso aikštynų žiemos treniruotėms trūkumą.
- Lengvosios atletikos infrastruktūros nepakankamumą, turimų sporto bazių neatitikimą aukšto sportinio meistriškumo sportininkų varžybų ir treniruočių reikalavimams.
- Nepatenkintą infrastruktūros, atitinkančios aukšto sportinio meistriškumo treniruočių reikalavimus, poreikį bokso, sunkiosios atletikos, dziudo sporto šakose.
- Per mažą sporto organizacijų finansavimą, nepakankamą dėmesį moksleivių sportui.

Taigi regiono mastu tikslinga plėtoti lengvosios atletikos, futbolo aikštynų, dengtų teniso, tinklinio aikštynų, infrastruktūrą, papildant ją dvikovinėms sporto šakoms pritaikytomis patalpomis, krepšinio aikštelėmis.

2.2.4 EKSPERTŲ NUOMONĖS VERTINIMAS

Lietuvos futbolo federacijos rekomendacijos:

Rekomenduojama statyti ne mažesnę kaip 8.000 vietų, atitinkantį IV UEFA kategoriją stadioną, skirtą aukšto meistriškumo komandų žaidimui. Užtikrinant stadiono užimtumą, siūloma vadovautis tarptautine šiuolaikinių stadionų vystymo praktika pritraukiant kuo daugiau sporto šakų, renginių, komercines veiklas (viešbučius, biurus ir pan.).

Kūno kultūros ir sporto departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės rekomendacijos:

Atsižvelgiant į tai, kad regiono savivaldybės vysto ar ateityje planuoja susitvarkyti savo vietinius stadione vietos poreikių tenkinimui, siūloma regioninį stadioną orientuoti į aukšto meistriškumo sportininkų rengimą. Galimais stadiono statybos finansavimo šaltiniais įvardintos ES 2014-2020 m. finansinis periodo lėšos regioninei plėtrai, tikslinių teritorijų sutvarkymui. Esant pakankamam komerciniam interesui – galimas viešosios ir privačios partnerystės modelis. Siūloma stadioną pritaikyti ir lengvajai atletikai, dainų švenčių, kultūrinių renginių organizavimui.

3 AKTUALIŲ TEISĖS AKTŲ, NORMŲ, STANDARTŲ, KELIAMŲ TARPTAUTINIO LYGIO STADIONUI ANALIZĖ

Pagrindiniai reikalavimai ir rekomendacijos tarptautinio lygio stadionui, išdėstyti: UEFA gairėse ir stadionų infrastruktūros taisyklėse, FIFA techninėse rekomendacijose ir reikalavimuose futbolo stadionams bei Lietuvos futbolo federacijos klubų licencijavimo taisyklėse (žr. Literatūros sąrašas). Atsižvelgiant į tai, kad viena iš šios galimybių studijos dalių apima stadiono projektavimo techninės užduoties suformulavimą, šiame skyriuje bus analizuojami funkciniai, stadiono vietos parinkimo, aplikosauginiai ir technologiniai reikalavimai.

3.1 REIKALAVIMAI STADIONO VIETAI

Vadovaujantis rekomendacijomis, stadionui numatyta vieta turi būti pakankamai didelė, kad užtikrintų optimalias sąlygas stadioną papildančios infrastruktūros įrengimui, užtikrintų saugų žiūrovų, aptarnaujančio transporto srautų judėjimą ir kitų funkcijų vykdymą. Pakankama erdvė taip pat išsprendžia automobilių aikštelių problemas ir sudaro galimybes susijusios infrastruktūros plėtrai tolimesniais stadiono plėtros etapais.

Pav. 3-1 Stadiono infrastruktūros išdėstymo schema.

Kitas esminis stadiono vietos parinkimo kriterijus yra išvystyta susisiekimo infrastruktūra, nesudėtingas ir greitas pagrindinių kelių ir greitkelių pasiekiamumas lengvuoju transportu. Stadionas, pretenduojantis organizuoti tarptautinius renginius, turi būti patogiu atstumu nuo viešbučių ir kitų komercinių paslaugų bei bent vieno tarptautinio oro uosto.

Vadovaujantis rekomendacijomis, optimali stadiono vieta – didelė centrinėje miesto dalyje esanti teritorija, su privažiavimo keliais ir išvystyta viešojo transporto

sistema bei automobilių aikštelėmis, kurios, laisvu nuo renginių metu, būtų išnaudojamos ir kitų mieste esančių objektų aptarnavimui.

Remiantis išdėstytais dokumentais, netgi minimaliems vidiniams poreikiams patenkinti skirtas stadionas turi būti pritaikytas ateities konversijai ir plėtrai prisitaikant prie besikeičiančių rinkos poreikių: t.y. projektuojant stadioną turi būti įvertinta:

- stovimų vietų zonų konversijos galimybė į sėdimas vietas su visa aptarnavimo paslaugų infrastruktūra, išvengiant didelių rekonstrukcijos darbų;
- didelių ekranų pakabinimo galimybė;
- Stadiono infrastruktūra ir ateityje planuojami elementai turi būti pritaikyti stogo mechanizmams įrengti;
- Stadione, kuriame stogas dengia tik žiūrovų vietas, turi būti numatyta pilna stadiono uždengimo galimybė.

3.2 REKOMENDACIJOS STADIONO DYDŽIUI

Stadionas turi būti pakankamai didelis, kad galėtų sutalpinti visus žiūrovus, norinčius stebėti rungtynes ar kitus renginius ir ne per daug didelis – kad sėdimos vietos didžiąją renginių dalį būtų neišnaudotos, nes tai apsunkina efektyvų stadiono infrastruktūros panaudojimą ir daro neigiamą įtaką bendrai atmosferai.

Nustatant stadiono dydį, UEFA rekomenduoja sudaryti lankytojų srauto prognozes, kurias sąlygoja vietos sporto klubų populiarumas, vietovė, alternatyvūs infrastruktūros naudotojai ir įvertinti komercinių ir laisvalaikio paslaugų pasiūlos galimybes.

Siekiant parinkti optimalų saulės ir žaidimų aikštės kampą, stadionui dažniausiai parenkama Šiaurės-Pietų orientacija. Tačiau atliktos nuodugnios analizės leidžia architektams rinktis ir kitokius sprendimus.

Statistiškai yra patvirtinta, kad nauji, šviesūs, švarūs ir komfortiški stadionai patys savaime daro įtaką žiūrovų skaičiaus juose augimui. Taigi planuojant naujo stadiono statybas, tam tikro klubo žiūrovų skaičiaus prognozes rekomenduojama didinti dvigubai. Perspektyvinis stadiono talpos klausimas gali būti sprendžiamas įrengiant išardomas sėdimas vietas.

3.3 APLINKOSAUGINIŲ REIKALAVIMŲ UŽTIKRINIMAS

Projektuojant naujus stadionus rekomenduojama diegti „Žaliojo“ pastato principus, t.y. statyti objektą, kuris efektyviai naudotų išteklius ir energiją ir nedarytų neigiamo poveikio aplinkai. „Žalioji“ statyba suteikia galimybę efektyviai panaudoti išteklius ir sumažinti poveikį klimato kaitai, kuriant sveikesnę ir produktyvesnę aplinką gyventi ir dirbti. Praktiniame lygmenyje tai apima architektūrinių sprendimų, medžiagų ir technologijų, mažinančių energijos ir išteklių suvartojimą, naudojimą. Specifinės „žaliosios“ statybos priemonės apima: architektūrinius sprendimus mažinančius šilumos suvartojimo poreikį, maksimizuojančius natūralios šviesos patekimą į pastatą ir natūralaus oro cirkuliaciją, energiją tausojančių kondicionavimo ir apšvietimo sistemų įdiegimą, ekologiškų ir perdirbtų medžiagų naudojimą, vandenį taupančios santechninės įrangos įdiegimą ir lietaus vandens surinkimo sistemas, atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą.

3.4 STADIONO KOMERCIONALIZACIJOS SPRENDIMAI

Pagrindinis modernaus stadiono tikslas yra suformuoti tinkamą aplinką aukščiausios kokybės pramogai. Šiandieninės komercinės realijos diktuoja tai, kad ši sporto renginių vieta sudarytų sąlygas maksimizuoti laiką ir pinigus, kuriuos žiūrovai ir lankytojai palieka savo apsilankymų stadione metu. Stadiono operatoriai pasižymi didėjančiu kūrybiškumu dedant pastangas identifikuoti papildomus pajamų šaltinius prisitaikant prie vietinės bendruomenės ir plačiosios rinkos poreikių.

Komercinės iniciatyvos sporto infrastruktūros objekte apima:

- Paslaugų teikimą ir leidimą naudotis stadiono infrastruktūra vietos bendruomenei laisvu nuo varžybų, treniruočių metu.
- Papildomų renginių, tokių kaip koncertai, festivaliai, kiti sporto renginiai pritraukimą.
- Papildomų paslaugų, padidinančių lankytojų išlaidas stadione, renginių metu teikimą (barai, restoranai, parduotuvės).
- Išskirtinių, į svarbius asmenims orientuotų, paslaugų, tokių kaip privačios ložės, prabangus maitinimas teikimą. VIP klientai ir asmenys, už papildomas paslaugas ar komfortą norintys susimokėti daugiau yra esminis modernaus stadiono finansinės sėkmės garantas. Taigi šie klientai turi būti išskirta kaip atskira tikslinė grupė ir jos poreikiai nuodugniai įvertinti.
- Stadiono patalpų nuomą vietos verslininkams konferencijų ir susijusių paslaugų organizavimui;
- Mažmeninės prekybos ir pardavimo galimybių maksimizavimą.

Zonos, generuojančios pagrindines pajamas renginių metu, yra:

- svarbių asmenų (VIP) ložės (*angl. Sky boxes*);
- maitinimo įstaigos, restoranai;
- mažmeninės prekybos taškai;
- automobilių saugojimo aikštelės;
- bilietų pardavimas;
- kiti sporto ir pramoginiai renginiai;
- kino teatro funkcija – sporto renginių, filmų demonstravimui, konferencijų organizavimui, bendruomenės programų įgyvendinimui.
- klubo istorijos, sporto muziejus.

3.5 REIKALAVIMAI STADIONO INFRASTRUKTŪRAI

Klubų dalyvavimui LFF ir UEFA klubų varžybose yra taikoma LFF klubų licencijavimo sistema, paremta UEFA stadionų infrastruktūros nuostatais, įsigaliojusiais 2010 m. gegužės 1 d. LFF klubų licencijavimo sistemos paskirtis – užtikrinti visapusišką futbolo kokybės standarto sporto, infrastruktūros, personalo ir administravimo, teisės ir finansų srityse kėlimą bei nuolatinį gerinimą. Klubams, siekiantiems UEFA licencijos taikomi UEFA Klubų licencijavimo ir garbingo finansinio elgesio taisyklėse įtvirtinti klubų stebėsenos kriterijai. Reikalavimai Licencijos pareiškėjui skirstomi į penkias kategorijas (sportiniai, infrastruktūros, personalo ir administraciniai, teisiniai ir finansiniai). Taisyklių III punkte numatyti stadionų infrastruktūros atitikties kriterijai, kuriuos turi atitikti stadionai, norintys organizuoti UEFA, A lygos ir I lygos varžybas (žr. Lentelė 3-1).

Lentelė 3-1 reikalavimai stadiono infrastruktūrai, siekiant gauti UEFA licenciją.

Stadiono sertifikavimas	Stadionas privalo būti sertifikuotas ir atitikti saugumo reikalavimus, turėti patvirtintą evakuacijos planą, įrengtą žaibosaugos sistemą. Sertifikavimą atlieka ir atitiktis sertifikatus išduoda LR aplinkos ministerijos nustatyta tvarka atestuotos įmonės (ekspertizės rangovai), kurioms suteikiama teisė atlikti projektų ir statinių ekspertizės, remiantis galiojančiais LR teisės aktais.
Galimybė rengti federacijos ir UEFA organizuojamų futbolo klubų namų rungtynes	Stadionas, naudojamas UEFA varžyboms, turi atitikti minimalius reikalavimus pagal „UEFA stadionų infrastruktūros taisykles“ (atitikti mažiausiai II UEFA kategoriją).
Treniruočių bazė, užtikinanti tinkamą treniruočių proceso vykdymą ištisus metus įskaitant jaunimo ugdymo programos poreikius.	Klubo treniruočių bazę turi sudaryti pakankama infrastruktūra, leidžianti treniruotis visoms (įskaitant jaunimo ugdymo programos poreikius) futbolo klubo komandoms ištisus metus ir bet kokiomis oro sąlygomis: <ul style="list-style-type: none"> • lauko treniruočių aikščių skaičius – 1; • vidaus treniruočių aikščių skaičius – 1; • persirengimo kambarių skaičius – 1; • medicininių patalpų (įrengtos pagal galiojančius LR teisės aktus skaičius) – 1.
Žaidimo aikštės dydis	Žaidimo aikštės išmatavimai: 105 m x 68 m.
Žaidimo aikštės techninės charakteristikos	Žaidimo aikštė turi būti padengta: natūralia žole arba dirbtine danga, kuriai turi būti suteikta atitinkamo lygio kokybę patvirtinanti FIFA licencija. Aikštė privalo būti: <ul style="list-style-type: none"> • visiškai lygi ir plokščia; • geros būklės; • tinkama žaisti viso LFF ir UEFA sezono metu; • žalios spalvos (jei padengta dirbtine danga). • atitinkanti šalyje galiojančius standartus (jei padengta dirbtine danga). <p>Žaidimo aikštėje turi būti įrengta drenažo sistema bei aikštės šildymas, siekiant užtikrinti aikštės funkcionalumą viso UEFA sezono laikotarpiu.</p> <p>Joks objektas negali būti įrengtas žemiau nei 21 m. virš žaidimo aikštės.</p> <p>Licencijavimo taisyklėse taip pat nustatyti specialūs reikalavimai žaidimų aikštės vartams, atsarginių žaidėjų suolams, vėliavoms.</p>
Apšilimo erdvė	Stadione, šalia šoninės linijos ar už reklamos stendų už vartų atsarginiams žaidėjams turi būti suteikta erdvė pramankštai.
Persirengimo patalpos	Abiem komandoms ir teisėjams stadione turi būti suteiktos persirengimo patalpos, atitinkančios nustatytus minimalius reikalavimus. Komandoms bei teisėjams stadione turi būti užtikrinamas tiesioginis, privatus, saugomas patekimas iš persirengimo patalpų į žaidimo aikštę, taip pat saugus atvykimas ir išvykimas iš stadiono teritorijos.
Kitos patalpos stadione	Stadione pagal nustatytus reikalavimus turi būti įrengtas varžybų delegato kambarys, medicinos pagalbos patalpa, dopingo patikros patalpa, medicinos patalpa žiūrovų reikmėms.
Apšvietimo sistema	Minimalus apšvietimo sistemos galingumas yra 800 liuksų (Ev/Eh), tačiau ne mažesnis, nei reikalauja atitinkamų varžybų nuostatai. Siekiant, kad varžybos galėtų būti tęsiamos

	sugedus pagrindiniam galios šaltiniui, stadione turi būti įrengta atsarginė nepriklausomo energijos tiekimo sistema užtikrinanti bent 2/3 apšvietimo intensyvumą.
Automobilių aikštelės	Prie pat stadiono turi būti skirta pakankama erdvė varžybų dalyvių bei oficialių asmenims transportui; 2 autobusams bei 10 – čiai automobilių. Taip pat saugioje vietoje šalia stadiono turi būti galimybė skirti 50 vietų automobilių aikštelėje svarbių asmenų žiūrovų automobiliams.
Saugos tunelis	Takas, kuriuo žaidėjai ir teisėjai eina į žaidimo aikštę, turi būti apsaugotas ugniai atspariu teleskopiniu tuneliu ar kita saugia uždanga, kad rungtynių dalyviai būtų apsaugoti nuo žiūrovų metamų daiktų.
Žiūrovų erdvės ir reikmės	<p>Minimali stadiono talpa - UEFA ir A lygos varžyboms yra 3000 individualių sėdimų vietų.</p> <p>Svarbių asmenų ložė turi būti įrengta centrinėje tribūnoje, aukščiau žaidimo zonos, atskirta nuo kitų žiūrovų sėdimų vietų, kuo arčiau vidurio linijos.</p> <p>Federacija rekomenduoja stadione uždengti bent visą pagrindinę tribūną. Ši rekomendacija artimiausioje ateityje gali tapti privalomuoju reikalavimu.</p> <p>Kiekviename stadione turi būti saugumo patalpa, užtikrinanti bendrą viso stadiono vidaus apžvalgą ir reikiamą valdymą bei kontrolę ekstremalios situacijos atveju.</p> <p>Stadione turi būti gana elementarios elektroninės švieslentės arba vaizdo ekranai, registruojantys ir rodantys rungtynių rezultatą, laiką, įvarčius įmušusius žaidėjus ir kt. bei naudojami žiūrovams skirtiems pranešimams saugos klausimais pateikti. Stadione turi būti įrengta žiūrovų informavimo ir garsiakalbių sistema, užtikrinanti, kad pranešimai bus puikiai girdimi ir suprantami visose žiūrovų vietose, stadiono viduje ir už jo ribų ir žaidimo aikštėje. Sistema turi leisti transliuoti muziką ir kt. formų pramogas. Informavimo sistema neturi būti pažeidžiama sutrikus pagrindiniam stadiono elektros energijos šaltiniui.</p> <p>Netoli nuo kiekvienos tribūnos turi būti įrengtas pakankamas stacionarių tualetų skaičius abiem lytims.</p> <p>Neįgaliems žiūrovams ir juos lydintiems asmenims turi būti užtikrintas saugus ir patogus patekimas į stadioną, tinkamai parinktos rungtynių stebėjimo vietos bei saugus ir patogus išėjimas iš stadiono. Šalia vietos neįgaliajam turi būti palikta sėdima vieta jį lydintiems asmeniui. Neįgaliems žiūrovams stadione netoli jų sektoriaus turi būti skirtos specialiai pritaikytos sanitarinės patalpos bei maitinimo vieta.</p> <p>Rungtynės organizuojamos tik stadionuose, kuriuose visi žiūrovai turi individualias kėdutes, o stovimi ar suolų sektoriai, jeigu tokių yra, laikomi atskirti. Laikinių konstrukcijų naudojimas negalimas. Stadione kiekviename sektoriuje žiūrovams turėtų būti įrengtos vietos maitinimo taškams įrengti.</p> <p>Kiekvieną tribūną stadione turi būti įmanoma padalinti į sektorius pagal vietos saugumo ir apsaugos institucijų (policijos ar privačios saugos tarnybos, atsakingos už saugumą ir apsaugą stadione) ar Licencijos davėjo reikalavimus.</p>
Žiniasklaidos zona	<p>Stadione turi būti bent vienas darbo kambarys žiniasklaidos atstovams talpinantis bent 50 asmenų su stalais, kita biuro įranga, taip pat reikalingomis komunikacijos priemonėmis.</p> <p>Stadiono tribūnoje turi būti įrengta dengta žiniasklaidos atstovų ložė. Joje turėtų būti 20 vietų, iš kurių bent 10 su stalais.</p> <p>Pagrindinėje tribūnoje ties centrine linija turi būti parengta bent 6 kv.m dydžio</p>

<p>pagrindinių kamerų platforma. Ji turi būti įrengta tokia aukštyje, kuris leidžia pasiekti optimalų vaizdą filmuojant.</p> <p>Stadione turi būti įrengta spaudos konferencijų patalpa, bent 3 dengtos TV / radijo komentatorių pozicijos, sudaryta galimybė esant reikalui skirti patalpas TV studijai su vaizdu į aikštę įrengti.</p> <p>Šalia stadiono turi būti numatyta bent 200 kv.m erdvė specialioms televizijos transliacijų automobiliams.</p>

Stadionui, siekiančiam atitikti IV UEFA kategoriją, šalia bendrųjų reikalavimų taikomi žemiau išdėstyti papildomi reikalavimai.

Lentelė 3-2 Papildomi reikalavimai IV UEFA kategorijos stadionui.

Persirengimo kambariai	Mažiausiai 20 kv.m teisėjų persirengimo kambarys su dviem dušu kabinomis, tualetu, šešiomis kėdėmis ir stalu.
Apšvietimo sistema	Minimalus apšvietimo sistemos galingumas – 1400 liuksų (Ev/Eh). Siekiant, kad varžybos galėtų būti tęsiamos sugedus pagrindiniam galios šaltiniui, stadione turi būti įrengta atsarginė nepriklausomo energijos tiekimo sistema užtikrinanti 800 liuksų (Ev/Eh) apšvietimo intensyvumą.
Automobilių aikštelės	Saugioje vietoje šalia stadiono turi būti galimybė skirti 150 vietų automobilių aikštelę VIP žiūrovų automobiliams.
Žiūrovų erdvės ir reikmės	Stovimos žiūrovų vietos draudžiamos.
Viešas patekimas ir išvykimas	Turi būti įdiegta moderni elektroninė patekimo į stadioną kontrolės ir realaus laiko mechaninė duomenų analizės sistema, leidžianti užkirsti kelią padirbtų bilietų naudojimui ir stadiono perpildymui.
Stadiono talpa	Minimali stadiono talpa – 8.000 vietų.
Vidinės televizijos sistema	Vidinės televizijos sistema – stebėjimo kameros su Pan Tilt ir Zoom funkcijomis žiūrovų kontrolei užtikrinti, stebint stadiono prieigas, įėjimus, kitas stadiono erdves. Ši nuolatinė vidinės televizijos sistema turi būti įrengta stadiono išorėje ir viduje, turėti integruotą fotografavimo funkciją ir apimti spalvotų monitorių sistemą saugumo kambaryje.
Svarbių asmenų ložė ir svetingumo zonos	Stadionas turi turėti mažiausiai 500 vietų svarbių asmenų ložę ir 400 kv.m išskirtinę svetingumo zoną, įrengtą kuo įmanoma arčiau svarbių asmenų ložės.
Žiniasklaidos zona	Stadione turi būti bent vienas 200 kv.m darbo kambarys su stalais, kita biuro įranga, reikalingomis komunikacijos priemonėmis žiniasklaidos atstovams, talpinantis bent 75 asmenų. Numatyta zona mažiausiai 25 fotografams, jei įmanoma atskiroje, įranga pilnai aprūpinta darbo zonoje. Minimali erdvė, numatyta pagrindinės kameros platformai, turi būti 10 kv.m ir talpinti 4 kameras. Stadiono tribūnoje turi būti įrengta dengta žiniasklaidos atstovų

	<p>ložė. Joje turėtų būti 100 vietų, iš kurių bent 50 su stalais.</p> <p>Stadione turėtų būti parengtos bent 25 dengtos TV / radijo komentatorių pozicijos.</p> <p>Stadione turi būti įrengtos dvi TV studijos (5 m x 5 m x 2,3 m), iš kurių bent viena su vaizdu į aikštę.</p> <p>Stadione turi būti įrengtos 4 interviu zonos (2,5 m x 2,5 m)</p> <p>Minimalus mobiliosios TV studijos plotas – 1000 kv.m.</p> <p>Spaudos konferencijų patalpa su 75 vietomis spaudos atstovams.</p>
--	--

4 STADIONO VIZIJOS SUDERINAMUMAS SU STRATEGINIAIS ŠALIES SPORTO SRITIES DOKUMENTAIS

2011-2020 metų Valstybės kūno kultūros ir sporto strategijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. kovo 24 d. nutarimu Nr. XI-1296, išskeltas sporto strategijos tikslas – sudaryti sąlygas visų Lietuvos socialinių grupių įtraukimui į sporto veiklą, taip sprendžiant itin svarbius visuomenės sanglaudos, gyvenimo kokybės gerinimo, gyventojų sveikatos ir sveikos gyvensenos, didesnio darbingumo, laisvalaikio užimtumo uždavinius ir kartu sukuriant socialinį pagrindą didelio meistriško sportininkų rengimo sistemai. 4 strategijos tikslas: sukurti ir (arba) atnaujinti sporto infrastruktūrą, kad ji būtų tolygiai išplėta visuose Lietuvos regionuose, prieinama kiekvienam gyventojui jo aplinkoje ir sudarytų tinkamas sportavimo sąlygas įvairaus amžiaus žmonėms, neįgaliesiems, mėgėjams ir didelio meistriško sportininkams. Vienas iš uždavinių, numatytų šiam tikslui pasiekti yra „**sukurti infrastruktūros objektų, atitinkančių tarptautinius reikalavimus ir pritaikytų didelio meistriško sportininkams rengti, tinklą, kad strateginių sporto šakų sportininkai turėtų sąlygas konkuruoti tarptautiniu lygiu**“.

XVI Lietuvos Respublikos Vyriausybės programoje numatyta (nuostata Nr. 290) kurti tolygią didelio meistriško sportininkų rengimo sistemą, padedančią spręsti talentų atrankos, pradinio rengimo, rėmimo, sportininkų meistriško ugdymo ir tobulinimo klausimus; **stiprinti esamus ir steigti regioninius didelio meistriško sportininkų rengimo centrus**.

Vyriausybės įstaiga, dalyvaujanti formuojant Lietuvos Respublikos politiką kūno kultūros ir sporto valdymo srityje ir vykdanči šią politiką yra Kūno kultūros ir sporto departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – KKSD). KKSD 2013-2015 metų strateginiame veiklos plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2013 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. 1V-322, numatyta pasiekti, kad „visuose savivaldybių centruose veiktų universalūs sporto ir sveikatingumo kompleksai, o visos savivaldybės turėtų bent po vieną universalios dirbtinės dangos sporto aikštę“. Siekiant plėtoti sporto infrastruktūrą, numatyta **statyti universalius daugiafunkčius sporto ir poilsio, specializuotus sporto ir aktyvaus laisvalaikio regioninius ir rajoninius sporto ir sveikatingumo centrus**.

5 PASIŪLYMAI IR IŠVADOS

Vadovaujantis prioritetinių šakų sporto infrastruktūros plėtojimo programa, artimiausio laikotarpio perspektyvoje Klaipėdos mieste numatyta įrengti sporto salę rankinio sporto šakai, vaikų futbolo maniežą, tarptautinius reikalavimus atitinkantį baseiną. Palangos miesto, Klaipėdos rajono, Skuodo rajono savivaldybėse planuojami daugiafunkciai sporto objektai (centrai) sportininkų rengimui ir vietos gyventojų individualiai sportinei veiklai. Stambesnių, regioninių objektų plėtra regione nenumatyta, vis dar lieka nepatenkintas aukšto meistriško sportininkų rengimui reikalingos infrastruktūros poreikis, stadionų būklė yra nepatenkinama, juose negali būti organizuojamos tarptautinės varžybos, rengiami dideli renginiai, talpinantys daugiau nei 5.000 žiūrovų.

Universalus daugeliui sporto šakų pritaikytas regioninis stadionas išspręstų sporto bazių trūkumo problemą, būtų užtikrinta reikiama treniruočių proceso bei regioninių, šalies ir tarptautinių renginių kokybė.

Įvertinus Lietuvos futbolo federacijos rekomendacijas ir atsižvelgiant į tai, kad Klaipėdos miestas turi galias futbolo tradicijas ir savo futbolo klubus, į kurių varžybas susirenka beveik pilnas Klaipėdos miesto centrinis stadionas, regioninio stadiono perspektyvas būtina sieti su klubinio žaidimo perspektyvomis. Įvertinus futbolo infrastruktūros plėtros tendencijas Europoje ir futbolo infrastruktūros poreikį Lietuvoje, tikslinga statyti **IV UEFA kategoriją atitinkantį, 8.000 – 10.000 dengtų vietų stadioną**, su galimybe ateityje sėdimų vietų skaičių padidinti iki 12.000 – 15.000.

Įvertinus reikalavimus stadiono infrastruktūrai, sporto šakų poreikius regione bei daugiafunkciškumo kriterijų realizavimo galimybes, žemiau pateikti galimi regioninio stadiono vystymo techninių sprendimų deriniai / alternatyvos:

Daugiafunkcis stadionas su lengvosios atletikos infrastruktūra ir sporto baze

Futbolo stadionas su sporto baze ir lengvosios atletikos infrastruktūra treniruočių aikštėje

Natūralios dangos, mažiausiai su 2 dirbtinės dangos treniruočių aikštynais

Dirbtinės dangos, mažiausiai su 1 dirbtinės dangos treniruočių aikštynu

Natūralios dangos aikštės stadionas

Šildoma aikštė užtikrintų galimybę ja naudotis viso UEFA sezono laikotarpiu

Aiškštė su šildomu dangalu apsaugotą veją nuo neigiamų klimato sąlygų

Aikštės dangos sprendimai	
<p>Natūralios žolės šildoma žaidimo aikštė su 2 dirbtinės dangos treniruočių aikštynais.</p> <p>[vertinus Lietuvos klimato sąlygas, šildomos aikštės naudojimas būtų užtikrintas nuo ankstyvo pavasario iki vėlyvo rudens (viso UEFA sezono laikotarpiu) bei patenkintas treniruotėms reikalingų aikščių poreikis.</p>	<p>Dirbtinės dangos žaidimo aikštė, atitinkanti šalyje galiojančius standartus, pritaikoma treniruotėms ir varžyboms ir bent viena dirbtinės dangos futbolo aikštė treniruotėms.</p> <p>Dirbtinės dangos aikštės leidžia užtikrinti maksimalų naudojimo intensyvumą, atitinka Lietuvos klimato sąlygas, sudaro galimybes futbolą žaisti ir šaltuoju metų laiku ne tik profesionalams, bet ir vaikams bei mėgėjams.</p>
Sporto įrenginių išdėstymo sprendimai	
<p>Futbolo aikštė su bėgimo takais ir lengvosios atletikos infrastruktūra.</p> <p>Pasirinkus šią alternatyvą, prireiktų brangesnių technologinių sprendimų (kokie buvo numatyti Nacionalinio Varšuvos stadiono atveju ar pan.), kad stadionas būtų tinkamai išnaudojamas tiek futbolo, tiek lengvosios atletikos varžyboms.</p> <p>Skirtingas žiūrovų vietų poreikis: reikalingi alternatyvūs žiūrovų vietų išdėstymo sprendimai.</p>	<p>Įrengiama futbolo aikštė be papildomos lengvosios atletikos infrastruktūros.</p> <p>Tik futbolui skirta stadiono aikštės alternatyva leistų sukurti komfortišką erdvę žaidėjams ir varžybų žiūrovams, per daug tribūnų nenuitolinant nuo žaidimų aikštės. Technologiškai pigesnis variantas nei daugiafunkcio stadiono atveju.</p>

Stadiono funkcinis zonavimas ir reikalingos patalpos:

1) Stadiono infrastruktūra:

- žaidimo aikštės infrastruktūra, apšilimo zona ir treniruočių aikštynai;
- dengtos žiūrovų tribūnos, svarbių asmenų ložė, neįgaliųjų žiūrovų vietos, žiniasklaidos atstovų ložė, higieninės patalpos ir maitinimo taškai bei išskirtinio svetingumo zona;
- žaidėjų ir trenerių persirengimo kambariai, varžybų delegato kambarys, medicinos pagalbos patalpa, dopingo patikros patalpa, medicinos patalpa žiūrovų reikmėms, saugumo patalpa;
- darbo kambarys žiniasklaidos atstovams, spaudos konferencijų patalpa, pagrindinių kamerų platforma, dengtos TV / radijo komentatorių pozicijos, TV studijos, fotografų zona, interviu zonos, mobili TV studija;
- vaizdo ekranai, žiūrovų informavimo ir garsiakalbių sistema, elektroninė patekimo į stadioną kontrolės ir realaus laiko mechaninė duomenų analizės sistema bei vidinės televizijos sistema (*angl. the closed-circuit television system*);
- automobilių aikštelės varžybų dalyviams bei oficialiems ir ypač gerbiamiems asmenims; zona specialioms televizijos transliacijų automobiliams.

2) Stadioną papildanti infrastruktūra turėtų apimti:

- lengvosios atletikos infrastruktūrą;
- ledo ritulio aikštę;

- tinklinio uždaras / atviras aikštes;
- uždaras / atviras lauko teniso aikštynus;
- rankinio salę;
- sunkiosios atletikos sporto salę;
- dvikovinių sporto šakų sporto sales;
- infrastruktūrą apgyvendinimui.

3) Potribūninėse patalpose taip pat tikslinga įrengti:

- oficialias klubo / administracines patalpas;
- sveikatingumo centrą sportininkų ir stadiono lankytojams;
- maitinimo ir prekybos vietas;
- Futbolo muziejų, vaikų dienos centrą ir kitus žiūrovų aptarnavimo paslaugų objektus.

Stadionas būtų projektuojamas kaip sporto branduolys (miestelis) ir plėtojamas etapais, kad patenkintų augančius sportuojančių bei vietos gyventojų poreikius. Potencialios rengiamo projekto suinteresuotosios grupės yra šie kūno kultūros ir sporto sistemos subjektai:

1. Sportininkai, sportuotojai, sportininkai profesionalai;
2. Kūno kultūros ir sporto klubai;
3. Savivaldybės ar jų įgaliotos institucijos, apskrities ar šalies sporto (šakos) federacijos;
4. Sportininkų ugdymo centrai;
5. Sveikos gyvensenos mokyklos ir sporto centrai, kitos organizacijos, plėtojančios kūno kultūrą ir sportą.

Regioninis aukšto lygio sportininkų rengimui ir varžybų organizavimui pritaikytas stadionas:

- taptų aukšto lygio sportininkų rengimo baze Klaipėdos regiono savivaldybių sportininkams;
- leistų padidinti nacionalinių ir tarptautinių varžybų kiekį (oficialių rinktinių rungtynių, UEFA Čempionų ir Europos lygos klubinių turnyrų etapų) regione, didintų sportininkų meistriškumą ir gerintų sporto įvaizdį regione;
- sudarytų galimybes sporto šakų plėtrai sporto klubų organizaciniu pagrindu;
- stadione įrengtos patalpos būtų išnaudojamos klubų veiklai, neformaliai ugdymui, sporto ir pramoginių renginių organizavimui, konferencijoms, kino projekcijoms, delegacijų iš Lietuvos ir užsienio priėmimui.

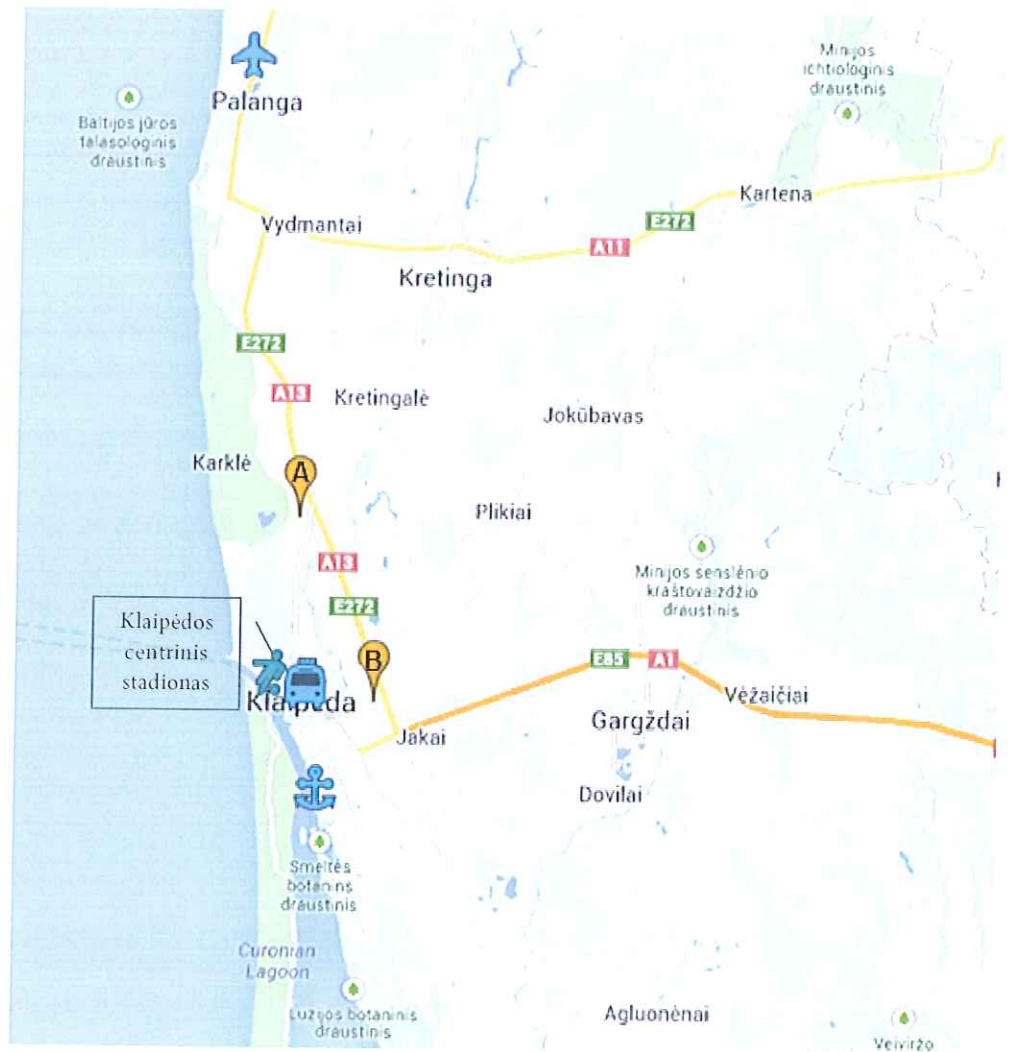
Potenciali stadiono vystymo vieta bus atrinkta vadovaujantis šiais kriterijais:

Techninės teritorijos charakteristikos (dydis, parengtumas, susisiekimo infrastruktūros išvystymas, orientacija miesto centro atžvilgiu), planavimo ir teisiniai apribojimai, susisiekimo sistemos išvystymas, teritorijos plėtros vystymo perspektyvos, įtaka gretimybėms.

6 REGIONINIO STADIONO VIETOS PARINKIMO TYRIMAS

Šioje dalyje analizuojamos teritorijos, esančios Klaipėdos mieste, kuriose galima sporto infrastruktūros kompleksų plėtra. Vadovaujantis bendrojo planavimo dokumentais, ir preliminariu vertinimu analizei buvo pasirinktos dvi miesto pakraščio teritorijos:

- Teritorija šalia Šilutės-Palangos bei Klaipėdos-Kretingos regioninių kelių viaduko (A).
- Teritorija prie Jakų žiedo (B).

Pav. 6-1 Potencialios stadiono statybos vietos Klaipėdos mieste.

Atsižvelgiant į planuojamo statyti objekto charakteristikas (žr. Lentelė 6-1), įvertinamas atrinktų sklypų tinkamumas. Pasirinkti sklypai detaliam analizuojami pagal daugiakriterinę vertinimo sistemą, kurią sudaro 4 kriterijų kategorijos:

- **Techninės charakteristikos** – teritorijos vieta, sklypo kadastro duomenys, inžinerinių tinklų infrastruktūra, sklypo orientacija, parengtumas investicijoms.
- **Planavimas** – teritorijų planavimo ir zonavimo suvaržymai, vietų suderinamumas su planavimo dokumentais, bendraisiais ir specialiaisiais planais, įvertinant galimą poreikį juos keisti.
- **Transportas ir pasiekiamumas** – teritorijos pasiekiamumo ir susisiekimo infrastruktūros įvertinimas skirtingų transporto rūšių atžvilgiu, reikalingos ar būtinosios investicijos į transporto infrastruktūrą.
- **Plėtra ir vystymas** – suplanuotos teritorijos integracija į miesto vystymosi koncepciją, stadiono infrastruktūros plėtros galimybės ir konversija ateityje, sąlygos objekto komercionalizacijai.

Potencialiai stadiono vietai keliami techniniai reikalavimai pateikiami lentelėje žemiau:

Lentelė 6-1 Objekto apibūdinimas.

Pavadinimas	Futbolo stadionas su sporto baze
Paskirtis	Sporto kompleksas
Bendras užstatymo plotas	49720 kv. m
<ul style="list-style-type: none"> Futbolo stadionas su aikšte ir tribūnomis 	16200 kv. m
<ul style="list-style-type: none"> Sporto ir sveikatingumo komplekso pastatas 	16000 kv. m
<ul style="list-style-type: none"> Lauko sporto aikštelės 	17520 kv. m
Vietų automobiliams poreikis	785
Aukštų skaičius	Iki 4
Pastato aukštis	Iki 17,00 m
Sėdimų vietų skaičius	8000

6.1 TERITORIJOS ŠALIA ŠILUTĖS-PALANGOS BEI KLAIPĖDOS-KRETINGOS REGIONINIŲ KELIŲ VIADUKO ANALIZĖ

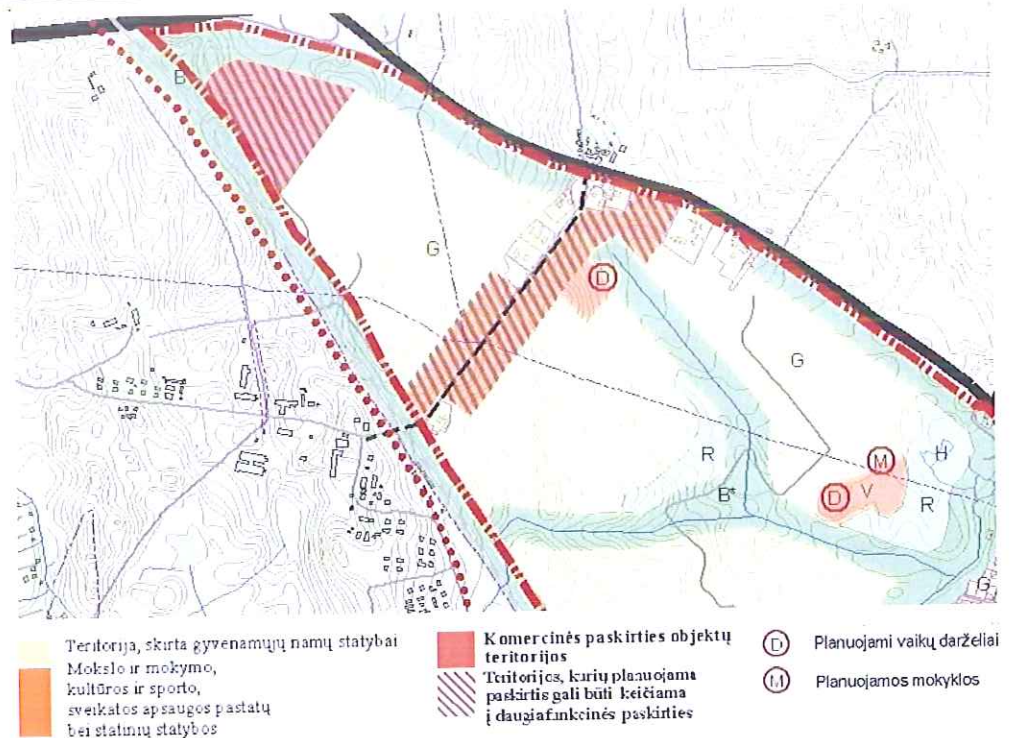
6.1.1 TECHININĖS CHARAKTERISTIKOS

Teritorija	Teritorija Klaipėdos miesto savivaldybės šiaurinės dalyje, šalia Šilutės-Palangos bei Klaipėdos-Kretingos regioninių kelių viaduko, netoli Kalotės gyvenvietės. Teritoriją riboja magistralinis kelias A13, jungiantis Klaipėdą, Palangą ir Liepoją, Medelyno gatvė, Paribio gatvė ir geležinkelio linija Kretinga-Klaipėda-Pagėgiai-Valstybės siena.
Sklypo kadastro duomenys	<ul style="list-style-type: none"> Nuosavybės teisė: Lietuvos Respublika. Žemės sklypas nesuformuotas. Sklypo naudojimo pobūdis pagal bendrąjį planą – daugiavilkinės paskirties teritorija; teritorija, skirta gyvenamųjų namų statybai. Sklypas užstatytas: Ne.

Inžineriniai tinklai	Yra galimybė trumpais atstumais prisijungti prie miesto vandentiekio, buities nuotekų, dujotiekio ir elektros energijos tiekimo tinklų.
Orientacija	Lanksti sklypo konfiguracija; teritorijos charakteristikos sudaro visas sąlygas stadiono aikštę išdėstyti Šiaurės–Pietų kryptimi, 15 ^o nuo šiaurės ašies į Vakarus.
Parengtumas investicijoms	Numatomoje komplekso teritorijoje nėra išvystytos inžinerinės infrastruktūros.

6.1.2 PLANAVIMAS

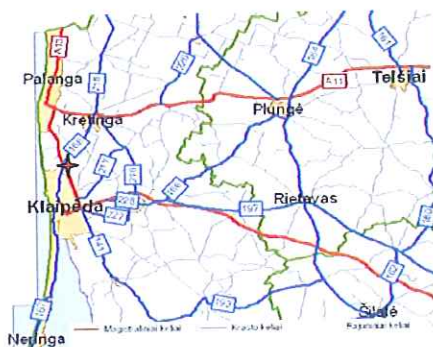
Teritorijoje šalia Šilutės-Palangos bei Klaipėdos-Kretingos regioninių kelių viaduko pagal Klaipėdos miesto bendrąjį planą, patvirtintą 2007 m. bandžio 5d. Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T2-110, numatoma daugiavilkinė teritorija. Planuojamos teritorijos paskirtis gali būti keičiama į visuomeninės, komercinės ir gyvenamosios paskirties. Šioje teritorijoje gali būti statomas naujas stadionas, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo (Žin., 1995, Nr. [107-2391](#)) 12 straipsnio „Bendrojo teritorijų planavimo dokumentų įgyvendinimas ir keitimas“ 6 dalimi, pagal kurią Savivaldybės teritorijos bendrieji planai nekeičiami, jeigu šių planų visuomeninės paskirties teritorijose numatomi kito naudojimo būdo (negu nustatytas) žemės sklypai sudaro ne daugiau kaip 20 procentų bendro konkretios teritorijos pažymėto ploto.

Pav. 6-2 Ištrauka iš Klaipėdos miesto savivaldybės bendrojo plano.

6.1.3 TRANSPORTAS IR PASIEKIAMUMAS

Transporto kelių infrastruktūros išvystymas ir teritorijos pasiekiamumas. Teritorija išsidėsčiusi šalia regioninių kelių Šilutė–Palanga bei Klaipėda–Kretinga sankirtos ir ribojasi su magistraliniu keliu A13 (Klaipėda–Liepoja) / europine magistrale Lietuvoje E272 (Vilnius–Panevėžys–Šiauliai–Palanga–Klaipėda). Iki magistralinio kelio A1 (Vilnius–Kaunas–Klaipėda) keliu A13 – 12,5 km. Šis automobilių kelių tinklo išsidėstymas leidžia vietovę lengvai pasiekti tiek Šiaulių–Panevėžio kryptimi, tiek Vilniaus–Kauno kryptimi, tiek iš Latvijos pusės.

Pav. 6-3 Kelių žemėlapis.

Pav. 6-4 Krašto kelias 168 Klaipėda–Kretinga.

Pav. 6-5 Magistralinis kelias A13 Klaipėda–Liepoja.

Stadiono užimtumui didelę įtaką turi atstumas nuo vietinių tankiai gyvenamųjų rajonų ir miesto centrinės dalies. Varžybų metu taip pat svarbus atstumas nuo pagrindinių susisiekimo kelių: geležinkelio, oro uosto ir automagistralės. Klaipėdos miesto centras, kuriame išvystyta apgyvendinimo paslaugų infrastruktūra, yra už 9 km. 8–12 km spinduliu yra Klaipėdos geležinkelio stotis ir autobusų parkas, Klaipėdos keleivių ir krovinių terminalas, Senoji ir Naujoji perkėlos, 20 km spinduliu – Palangos tarptautinis oro uostas. Kalotės geležinkelio stotis

(Geležinkelio linija Kretinga–Klaipėda–Pagėgiai–Valstybės siena (115 km) yra už mažiau nei 1 km. Miesto dviračių takai teritorijos nesiekia.

Lentelė 6-2 Atstumų lentelė.

Gyvenamosios teritorijos, miesto centras	
• Klaipėdos miesto centras	~9,0 km
• Tolimiausias pietinis tankiai (daugiaaukštis užstatymas) apgyvendinto gyvenamojo rajono taškas	~15,2 km
• Tolimiausias šiaurinis tankiai (daugiaaukštis užstatymas) apgyvendinto gyvenamojo rajono taškas	~3,8 km
Susisiekimo ir kelių infrastruktūra	
• Geležinkelio stotis	~7,8 km
• Kalotės geležinkelio stotis	<1 km
• Autobusų stotis	~7,9 km
• Oro uostas	~20,1 km
• Klaipėdos keleivių ir krovinių terminalas	~12,3 km
• Naujoji perkėla (Nemuno g. 8)	~11,4 km
• Senoji perkėla (Danės g. 1)	~9,5 km
• Automagistralė A1 Vilnius – Kaunas – Klaipėda	~11,0 km
Artimiausi miestai	
• Gargždai	~18,0 km
• Kretinga	~12,9 km

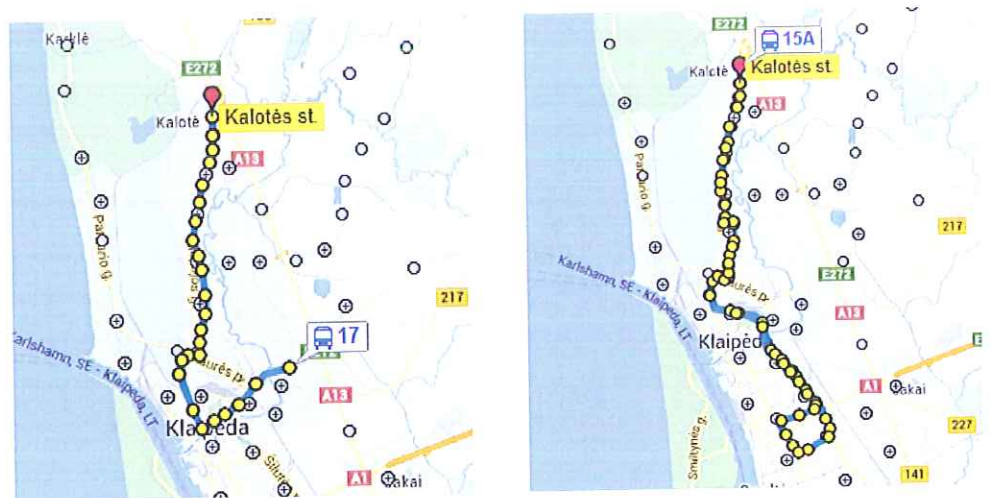
Viešasis transportas. Planuojama stadiono vieta šalia Šilutės-Palangos bei Klaipėdos-Kretingos regioninių kelių viaduko yra pasiekama miesto viešuoju transportu.

Pav. 6-6 Ištrauka iš Klaipėdos miesto viešojo transporto plano.

Šaltinis: VŠĮ „Klaipėdos keleivinis transportas“.

Planuojamą stadiono vietą iš miesto centrinės dalies galima pasiekti 15A autobuso maršrutu 15A Kalotė-Dubysos st.–Kalotė ir 17 autobuso maršrutu Paupiai–Kalotė (Maršruto gatvės: Medelyno g., Liepojos g., Kretingos g., Šiaurės pr., H.Manto g., Liepų g.).

Pav. 6-7 15A ir 17 autobusų maršrutų schemos.

Šaltinis: VŠĮ „Klaipėdos kelevinis transportas“.

Automobilių aikštelės. Numatytoje priemiesčio teritorija yra pakankama, kad joje būtų įrengtos pagal stadiono talpą būtinos autobusų stovėjimo aikštelės, automobilių stovėjimo aikštelės žaidėjams ir arbitrams bei automobilių stovėjimo aikštelės lankytojams. Nuosavais automobiliais atvykstančių žiūrovų automobilių statymo klausimas teritorijoje šalia Šilutės–Palangos bei Klaipėdos–Kretingos regioninių kelių viaduko nėra aktualus.

6.1.4 TERITORIJOS PLĖTRA IR VYSTYMAS

Galimos įsisavinti teritorijos dydis Šilutės–Palangos, bei Klaipėdos–Kretingos regioninio kelių viaduko yra apie 10,9 ha (neįvertintos galimos korekcijos dėl inžinerinių tinklų). Įvertinus teritorijos poreikį suplanuotai infrastruktūrai, šioje vietovėje yra užtekinais laisvos vietos ateities plėtrai ir konversijai, komercinių, stadiono infrastruktūrą papildančių objektų statybai, tačiau ši teritorija yra prie pat Klaipėdos miesto šiaurinės ribos ir maksimaliai nutolusi nuo miesto centro bei pietinės miesto dalies, kur yra pagrindiniai daugiabučių gyvenamųjų namų kvartalai. Teritorijos naudojimo paskirtis pagal bendrąjį planą numatoma komercinė ir gyvenamoji – netinkama sporto paskirties statinių statybai.

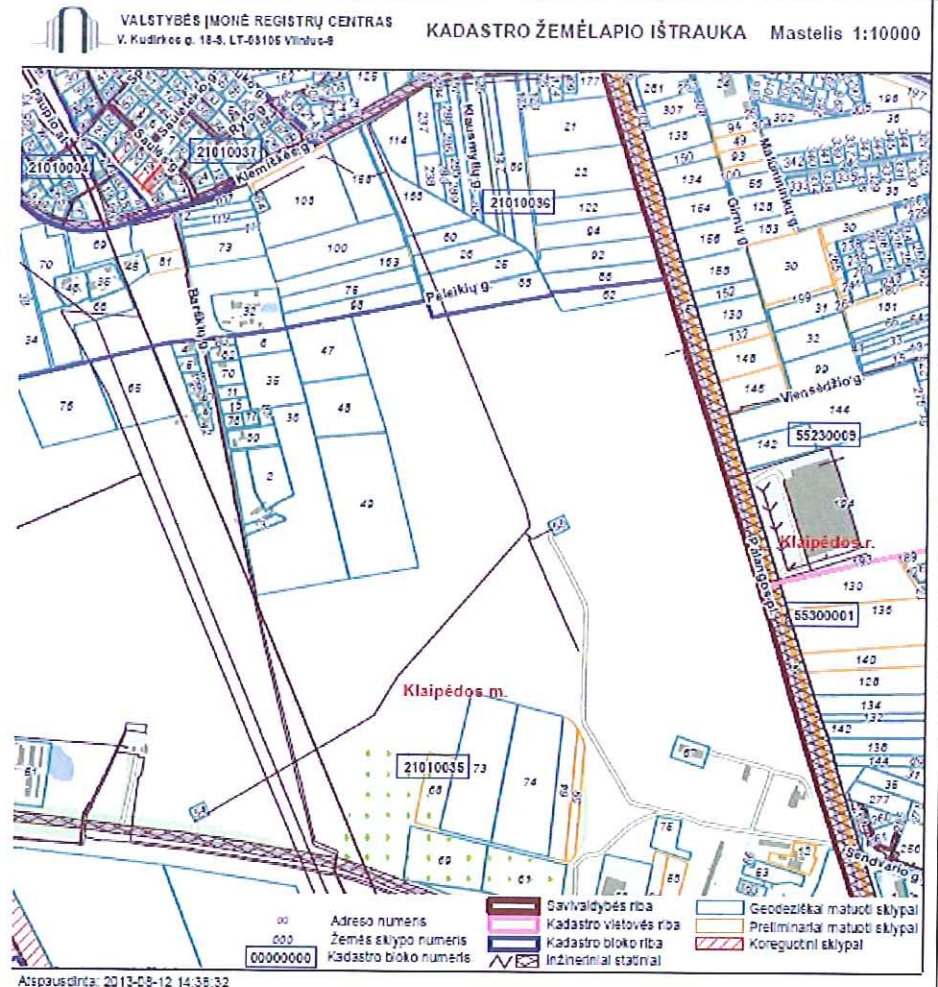
6.2 TERITORIJOS PRIE JAKŲ ŽIEDO ANALIZĖ

6.2.1 TECHNINĖS CHARAKTERISTIKOS

Teritorija	Teritorija Klaipėdos miesto savivaldybės rytinėje dalyje, prie Jakų žiedo. Sklypą iš rytų pusės riboja magistralinis kelias A13 Klaipėda–Palanga–Liepoja, sutampantis su Klaipėdos miesto riba, iš vakarų – teritorija, skirta mažaukščių gyvenamųjų namų statybai. Į pietus nuo būsimo sklypo Bendrajame plane numatytas inžinerinės infrastruktūros koridorius, kuriame pastatų statyba negalima.
Sklypo kadastro	• Nuosavybės teisė: Lietuvos Respublika.

duomenys

- Žemės sklypas nesuformuotas.
- Sklypo naudojimo pobūdis pagal bendrąjį planą – mokslo ir mokymo, kultūros ir sporto, sveikatos apsaugos pastatų bei statinių statybos teritorija.
- Sklypas užstatytas: Ne.

Inžineriniai tinklai

Yra galimybė trumpais atstumais prisijungti prie miesto vandentiekio, buities nuotekų, dujotiekio ir elektros energijos tiekimo tinklų.

Orientacija

Lanksti sklypo konfiguracija; teritorijos charakteristikos sudaro visas sąlygas stadiono aikštę išdėstyti Šiaurės–Pietų kryptimi, 15⁰ nuo šiaurės ašies į Vakarus.

Parengtumas investicijoms

Rengiamas teritorijos tarp Tilžės gatvės, geležinkelio, Klemiškės gatvės ir kelio A13, Klaipėdoje, detalusis planas. 2012 m. lapkričio 28 d. išduotas planavimo sąlygų sąvadas. Taip pat parengta Magistralinio dujotiekio Klaipėdos DSS iškėlimo už miesto ribų supaprastinta galimybių studija.

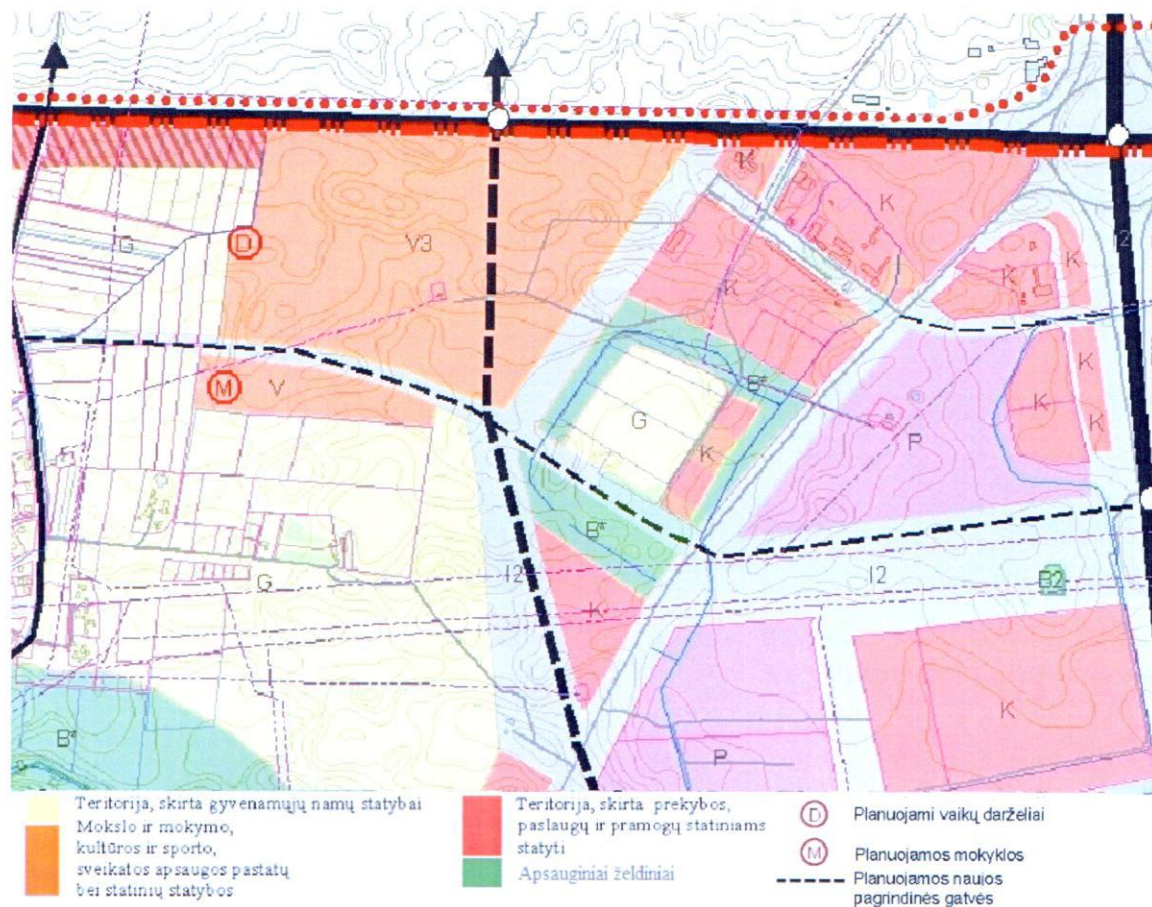
Numatomoje komplekso teritorijoje nėra išvystytos inžinerinės infrastruktūros, bet planuojami perspektyviniai tinklai. Šalia teritorijos iš vakarų pusės praeina skirstomasis dujotiekis, iš pietų pusės – magistralinis dujotiekis. Vakarų pusėje yra įrengtas vandens gręžinys Gr.7/2 bei numatomas perspektyvinis 200 mm nuotekų tinklas.

Pagal Klaipėdos miesto bendrąjį planą nagrinėjamoje teritorijoje numatyta perspektyvinė gatvė. Kadangi pagal esamą situaciją šios gatvės trajektorijos tęsinį užtveria naujai pastatytas prekybos centro pastatas, siūloma trajektoriją koreguoti taip, kad ji susijungtų su Viensėdžio gatve ir aplenktų projektuojamus statinius ir esamą prekybos centrą.

6.2.2 PLANAVIMAS

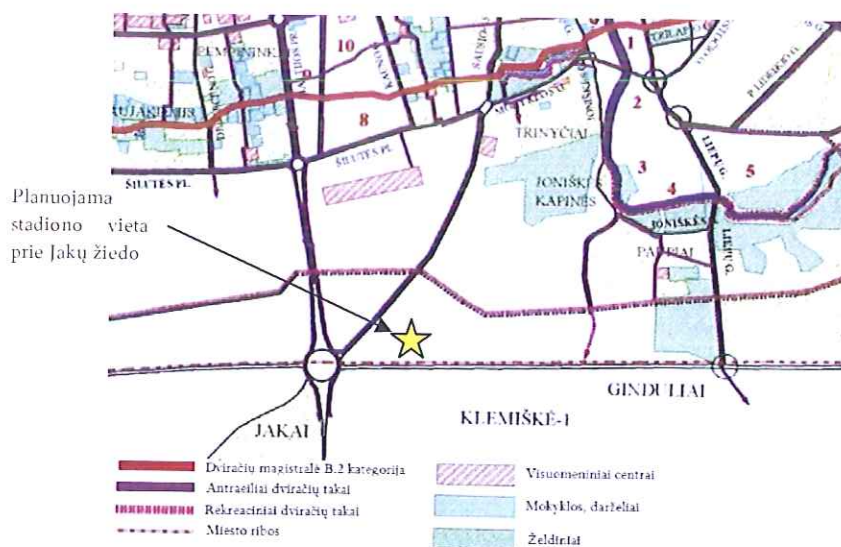
Teritorija prie Jakų žiedo Klaipėdos miesto bendrajame plane priskiriama žemės sklypams, kuriuose yra esami arba numatomi statyti mokslo, mokymo ir bendrojo lavinimo mokyklų, gimnazijų, specialiųjų mokyklų ir kitų mokymo įstaigų pastatai, bibliotekų, kultūros centrų, muziejų ir kitų kultūros įstaigų pastatai, sporto kompleksų, ligoninių, greitosios pagalbos stočių, poliklinikų, sanatorijų, reabilitacijos centrų ir kitų sveikatos įstaigų pastatai. Klaipėdos miesto bendrajame plane išskiriami šie tekstiniai sprendiniai:

- 8.6.2. Regioninės reikšmės naują miesto stadioną planuoti priemiestyje, rezervuojant plotą visuomenės poreikiams į vakarus nuo kelio A13 tarp Klemiškės gatvės ir magistralinio dujotiekio linijos;
- 9.5.1. Kokybiškai gerinti Klaipėdos m. vizualinę panoramą, užstatant prestižiniais statiniais Vilniaus plento – Tilžės g. rajoną, iškeliant centrinę dujų paskirstymo stotį į mažiau vertingą priemiesčio teritoriją.

Pav. 6-8 Ištrauka iš Klaipėdos miesto savivaldybės bendrojo plano.

Vadovaujantis Klaipėdos miesto dviračių transporto infrastruktūros išvystymo schema, patvirtinta Klaipėdos miesto tarybos 2000 m. kovo 30 d. sprendimu Nr. 55, teritoriją iš Vakarų pusės kerta rekreacinis dviračių takas.

Pav. 6-9 Klaipėdos miesto dviračių transporto infrastruktūros išvystymo schema.

6.2.3 TRANSPORTAS IR PASIEKIAMUMAS

Transporto kelių infrastruktūros išvystymas: Teritorija išsidėsčiusi šalia magistralinių kelių A13 (Klaipėda–Liepoja) / europinės magistralės Lietuvoje E272 (Vilnius–Panevėžys–Šiauliai–Palanga–Klaipėda) ir A1 (Vilnius–Kaunas–Klaipėda) / tarptautinio greitkelio E85 (IX B transporto koridoriaus), einančio nuo Klaipėdos, per Lietuvą, Baltarusiją, Ukrainą, Rumuniją, Bulgariją, iki Graikijos miesto Aleksandropolio, susikirtimo. Teritoriją iš Pietų riboja Klaipėdos miesto Tilžės g., iš Šiaurės – Klemiškės g. Šis automobilių kelių tinklo išsidėstymas leidžia vietovę lengvai pasiekti tiek Šiaurės–Pietų kryptimi, tiek iš Rytų pusės.

Pav. 6-10 Kelių žemėlapis.

Pav. 6-11 Magistralinis kelias A13 Klaipėda–Liepoja.

Pav. 6-12 Magistralinis kelias A1 Vilnius–Kaunas–Klaipėda

Sklypas prie Jakų žiedo yra santykinai vienodai nutolęs nuo šiaurinės ir pietinės Klaipėdos miesto teritorijos ribų, nuo miesto centro – apie 4 km. Pagrindiniai transporto mazgai: autobusų ir geležinkelio stotys, keleivių terminalas yra nutolę 4–5 km spinduliu nuo planuojamos stadiono vietos. Teritorija ribojasi su geležinkelio linija Kretinga–Klaipėda–Pagėgiai–Valstybės siena, tarptautinis Palangos oro uostas yra maždaug už 30 km.

Lentelė 6-3 Atstumų lentelė.

Gyvenamosios teritorijos, miesto centras	
• Klaipėdos miesto centras	~4,0 km
• Tolimiausias pietinis tankiai (daugiaaukštis užstatymas) apgyvendinto gyvenamojo rajono taškas	~6,4 km
• Tolimiausias šiaurinis tankiai (daugiaaukštis užstatymas) apgyvendinto gyvenamojo rajono taškas	~6,4 km
Susisiekimo ir kelių infrastruktūra	
• Geležinkelio stotis	~3,8 km
• Autobusų stotis	~3,9 km
• Oro uostas	~29,3 km
• Klaipėdos keleivių ir krovinių terminalas	~4,9 km
• Naujoji perkėla (Nemuno g. 8)	~4,4 km
• Senoji perkėla (Danės g. 1)	~4,5 km
• Automagistralė A1 Vilnius – Kaunas – Klaipėda	~1,7 km
Artimiausi miestai	
• Gargždai	~12,1 km
• Kretinga	~20,0 km

Viešasis transportas. Kadangi analizuojamoji teritorija nėra išvystyta, jos tiesiogiai viešojo transporto tinklas nepasiekia, tačiau aplink teritoriją yra išvystytas visomis kryptimis.

Pav. 6-13 Ištrauka iš Klaipėdos miesto viešojo transporto plano.

Šaltinis: VŠĮ „Klaipėdos keleivinis transportas“.

Teritoriją Vilniaus plentu ir A13 magistrale juosia 21 autobuso maršrutas Akropolis-Jakai-Sudmantai-Ermitažas, PROMO-Akropolis (Maršruto gatvės: Taikos pr., Baltijos pr., LEZ, Palangos pl., Liepų g., Priestočio g., Mokyklos g.,

Šilutės pl., Kauno g., Taikos pr.). Nuo miesto centro planuojamos stadiono vietos link važiuoja 18A Verpėjų st. – Joniškės st. ir 14A Turgus (Eglės)–Turgus (Taikos pr.)–Turgus (Tilžės g) autobusai. Perspektyvoje viešojo transporto eismas Tilžės gatve išspręstų teritorijos pasiekiamumo viešuoju transportu problemą.

Pav. 6–14 21, 18A, 14A autobusų maršrutų schemas.

Šaltinis: VŠĮ „Klaipėdos keleivinis transportas“.

Automobilių aikštelės. Numatytoje priemiesčio teritorija yra pakankama, kad joje būtų įrengtos pagal stadiono talpą būtinos autobusų stovėjimo aikštelės, automobilių stovėjimo aikštelės žaidėjams ir arbitrams bei automobilių stovėjimo aikštelės lankytojams. Nuosavais automobiliais atvykstančių žiūrovų automobilių statymo klausimas teritorijoje prie Jakų žiedo nėra aktualus.

6.2.4 TERITORIJOS PLĖTRA IR VYSTYMAS

Galimos įsisavinti teritorijos dydis prie Jakų žiedo yra apie 11,3 ha (įvertinus esamą dujotiekį ir planuojamą gatvę). Pagal Klaipėdos miesto bendrąjį planą teritorija prie Jakų žiedo yra visuomeninės paskirties ir yra pakankamo ploto stadiono su sporto ir sveikatingumo baze statyboms bei galimai plėtrai ateityje. Iš Šiaurinės pusės sklypą supa teritorija, skirta gyvenamųjų namų statybai, iš Pietų – teritorija, skirta prekybos, paslaugų ir pramogų statiniams statyti. Šie teritorijos planavimo sprendimai sukuria palankias sąlygas visuomeniniam ir objekto panaudojimui ir komercionalizacijai.

6.3 OPTIMALIOS STADIONO VIETOS PARINKIMAS

Vadovaujantis tarptautine praktika, stadiono vystymo koncepcija turi maksimaliai atitikti techninius reikalavimus stadiono vietai, teritorijų planavimo dokumentams, transporto ir susisiekimo infrastruktūrai bei sudaryti sąlygas teritorijos vystymuisi, užtikrinančiam stadiono daigafunkciškumą ir komercinį gyvybingumą. Siekiant atrinkti optimalią stadiono vietą, analizės rezultatai pagal atrinktus vertinimo kriterijus buvo išranguoti pagal atitikimą kriterijų sąlygoms ir atliktas teritorijų vertinimas pagal numatytus rodiklius:

	Reikalingos papildomos teritorinio planavimo procedūros, papildomi kaštai ar ilgesnis projekto įgyvendinimo laikas
	Teritorija užtikrina / atitinka minimalias kriterijaus

	sąlygas, tačiau egzistuoja tam tikri nukrypimai nuo optimalios koncepcijos ar reikalingos papildomos procedūros jas atitikti
	Teritorija viršija minimalius kriterijaus reikalavimus

Teritorijų vertinimai pateikiami lentelėje žemiau:

	Teritorija	Nuosa- vybė / valdy- mo įgijimo teisė	Parengtu- mas investici- joms	Žemės sklypo naudoji- mo pobūdis	Susisiekimo infrastruk- tūra	Autom- obilių aikšte- lės	Viešasis transpor- tas	Orientacija miesto centro atžvilgiu	Integra- cija	Komer- cinis patrauk- lumas
Teritorija šalia Šilutės- Palangos bei Klaipėdos -Kretingos regioninių kelių viaduko	Teritorijos plotas – 10,9 ha Planuo- jamas bendras užstatymo plotas – 5 ha Sklypo konfigurac- ija – optimali	Laisva valsty- binė žemė	Žemės sklypas nesufor- muotas	Daugiafu- nkinė paskirtis, gyvenamų jų namų statyba	Regionini- ų kelių sankirta, magistralin- is kelias, geležinke- lis, oro uostas – 20 km spinduliu	Porei- kis pilnai patenk- inamas	Terito- rija pasie- kiama viešuoju trans- portu	Miesto centras – 9 km. Toliausias pietinis tankiai apgyvendin- to miesto gyvenamojo rajono tašas – 15,2 km	Terito- rija integra- ciniu požiūriu nutolusi, silpnas ryšys su aplinki- nių teritorijų plėtra	Tikslinė rinka – stadiono lankyto- jai, aplinki- nių teritorijų gyvento- jai
Teritorija prie Jakų žiedo	Teritorijos plotas – 11,3 ha Planuo- jamas bendras užstatymo plotas – 5 ha Sklypo konfigurac- ija – optimali	Laisva valsty- binė žemė	Žemės sklypas nesufor- muotas. Rengia- mas teritorijos detalusis planas.	Visuomen- inės teritorijos (sporto pastatų bei statinių statyba)	Magistrali- nių kelių sankirta, geležinke- lis, oro uostas – 30 km spinduliu	Porei- kis pilnai patenk- inamas	Terito- rija poten- cialiai palanki susisieki- mui viešuoju trans- portu	Miesto centras – 4 km. Vienodu atstumu nuo pietinio ir šiaurinio tankiai apgyvendin- to gyvenamojo miesto rajono taško	Teritori- jos vysty- mas suderin- amas su aplinki- nių teritorijų plėtos koncep- cija	Tikslinė rinka – stadiono lankyto- jai, miestie- čiai, vienatie- niai lankyto- jai.

Išvada: Analizuojamos teritorijos savo techninėmis charakteristikomis ir susisiekimo infrastruktūros prieinamumo požiūriu iš esmės yra tapačios, tačiau skiriasi teritorijų parengtumo investicijoms laipsnis (pradėtos teritorijos prie Jakų žiedo detaliojo planavimo procedūros). Norint vystyti stadiono kompleksą teritorijoje šalia Šilutės-Palangos bei Klaipėdos-Kretingos regioninių kelių viaduko, reikalinga Klaipėdos miesto bendrojo plano korekcija, nes daugiafunkcinės paskirties teritorija yra nepakankama komplekso išvystymui.

Stadiono ir sporto bazės statybos alternatyva sklype prie Jakų žiedo atitinka miesto bendrojo plano sprendinius, yra patogesnė daugiabučių gyvenamųjų namų kvartalų išsidėstymo atžvilgiu ir tinkamesnė pasiekiamumo požiūriu. Teritorija šiaurinėje miesto dalyje užtikrina geresnį susisiekimą su oro uostu, tačiau yra nutolusi nuo miesto centro, tai lemia prastesnes objekto integracijos į bendrą miesto visuomeninių ir komercinių paslaugų sistemą galimybes. Atsižvelgiant į šiuos faktorius ir tarptautines stadionų infrastruktūros vystymo tendencijas, siūloma stadiono komplekso statybos vieta – teritorija prie Jakų žiedo.

7 KLAIPĖDOS REGIONO STADIONO KONCEPCIJOS PARENGIMAS PARINKTAI TERITORIJAI

7.1 PROJEKTO ĮGYVENDINIMO PRIELAIDOS

Kuriamas sporto infrastruktūros objektas funkcionuos kaip daugiafunkcė, visus metu veikianti tarptautinių, nacionalinių ir regioninių futbolo, lengvosios atletikos, ledo ritulio ir kitų sporto šakų varžybų bazė, neformalaus ugdymo, pramoginių ir kultūrinių renginių kompleksas.

Stadiono ir sporto komplekse bus vystomos sporto šakos, Klaipėdos miesto tarybos 2013 m. balandžio 18 d. sprendimu Nr. T1-122 įtrauktos į sporto šakų, finansuojamų miesto savivaldybės biudžetinėse sporto įstaigose, sąrašą: **futbolas, lengvoji atletika, rankinis, tinklinis, dvikovinės sporto šakos** bei į šį sąrašą neįtrauktos sporto šakos: **paplūdimio tinklinis, ledo ritulys ir dailusis čiuožimas.**

Pagrindinė stadiono naudotojų grupė – Klaipėdos miesto ir regiono gyventojai.

7.2 KOMPLEKSO BENDRIEJI DUOMENYS

Rekomenduojama stadiono ir sporto komplekso įrengimo vieta – rytinė Klaipėdos miesto teritorija prie Jakų žiedo, pagal Klaipėdos miesto bendrąjį planą priskiriama visuomeninio naudojimo būdo teritorijai su V3 indekso pobūdžiu (žr. Pav. 7-1.).

Pav. 7-1 Funkcinis stadiono infrastruktūros išdėstymas.

Teritorijoje projektuojamas futbolo stadionas pagal UEFA IV kategorijos stadionams keliamus reikalavimus. Šalia stadiono pastato numatoma įrengti sporto ir sveikatingumo kompleksą su dengtomis aikštėmis ir kavine bei lengvosios atletikos aikštę su paplūdimio tinklinio aikštelėmis. Teritorijoje taip pat suplanuotas 1,3 ha sklypas, skirtas apgyvendinimo ir susijusiai infrastruktūrai formuoti.

Statiniai sklype išdėstomi ilgąją kraštinę lygiuojant su Palangos plentu. Pasaulio šalių atžvilgiu toks pastatymas sklype užtikrina tinkamą apšvietimą varžybų metu ir palankias sąlygas visiems sportininkams. Pagrindinis stadiono korpusas numatomas vakarinėje – pietvakarinėje aikštės dalyje. Dėl stadiono apšvietimo specifikos varžybų metu, stadiono ilgoji kraštinė su šiaurės kryptimi sudaro 18° kampą į vakarų pusę, todėl pagrindinis pastato fasadas atsuktas į vakarus – pietvakarius.

Viso komplekso statybos procesas gali būti suskirstyta į 3 etapus:

I etapas – stadionas su dengta treniruočių aikšte ir jiems reikalinga inžinerine ir susisiekimo infrastruktūra.

II etapas – užbaigiamas sporto ir sveikatingumo kompleksas su inžinerinės ir susisiekimo infrastruktūros išplėtimu.

III etapas – lengvosios atletikos aikštės ir paplūdimio tinklinio aikščių įrengimas, ir susisiekimo infrastruktūros išplėtimas.

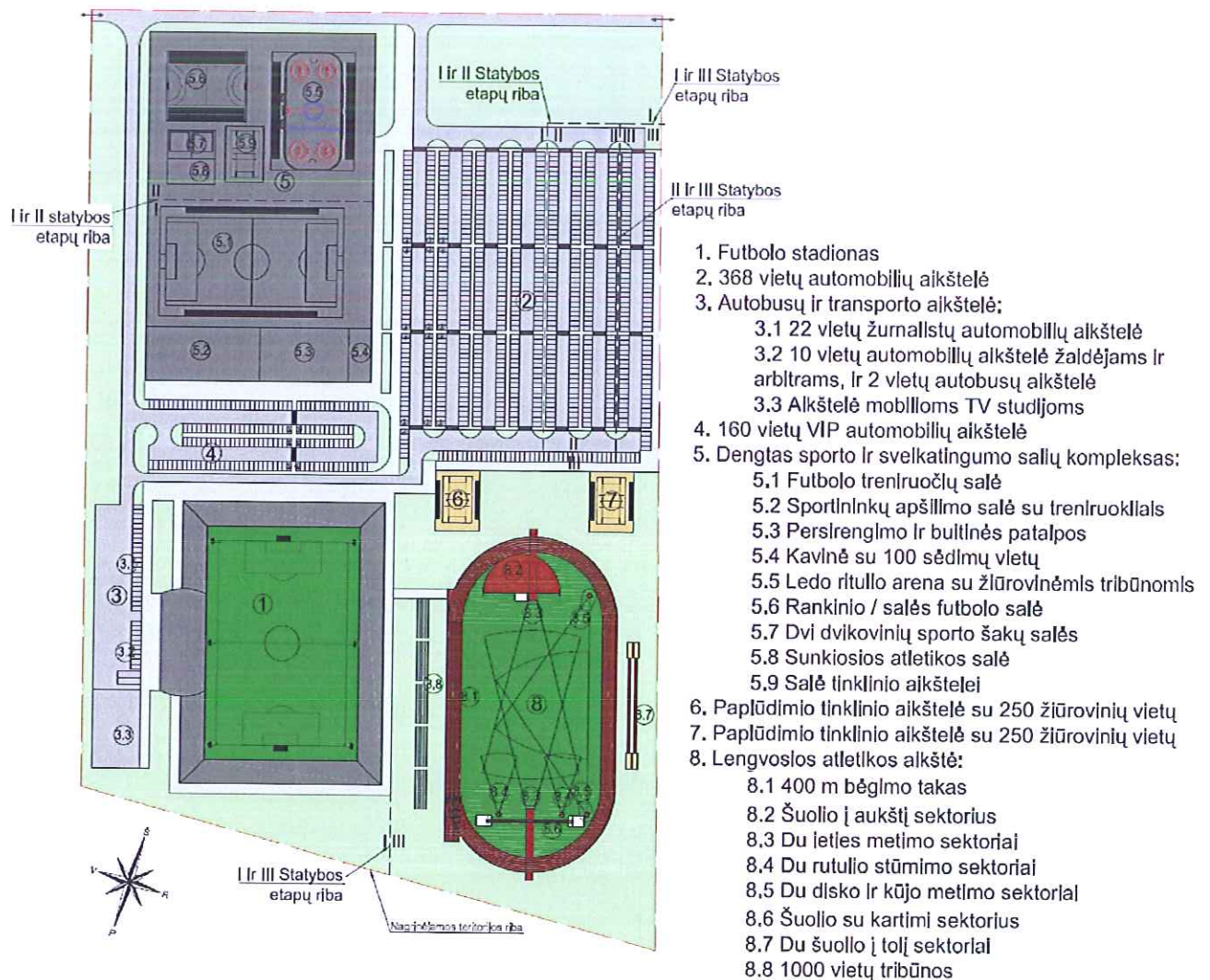
Numatomi planuojamo objekto užstatymo plotai:

Nr.	Statinys	Plotas (m ²)
1.	Futbolo stadionas su aikšte ir tribūnomis	16.200
2.	Sporto ir sveikatingumo komplekso pastatas	21.600
3.	Lauko sporto aikštelės	15.350
	Iš viso:	53.150
	Užstatymo intensyvumas	45,8%
	Užstatymo tankumas	44 %

Sklypo teritorijoje planuojamos penkios automobilių stovėjimo aikštelės, kurių dvi skirtos žiūrovams ir svečiams, o likusios – žaidėjams ir žurnalistams. Automobilių aikštelių bendras plotas 27000 m², asfaltuotos dangos plotas – 31740 m².

Stadiono ir sporto komplekse numatytos šios funkcinės zonos (žr. Pav. 7-2):

- 8000 vietų stadionas su persirengimo ir buitinėmis patalpomis, žiniasklaidos ir administracinėmis patalpoms, garbingų svečių tribūnomis ir patalpomis.
- treniruočių ir sveikatingumo komplekso zona (dengta futbolo treniruočių aikštė, tinklinio aikštės, ledo ritulio aikštė, rankinio aikštelė, sunkiosios atletikos ir dvikovinių sporto šakų patalpos, kita reikalinga infrastruktūra.
- atvira lengvosios atletikos aikštė, paplūdimio tinklinio aikštelės.
- Pagal poreikį, kita komercinė infrastruktūra (prekybos ir rekreacinė zona, viešbutis ir pan.).

Pav. 7-2 Stadiono infrastruktūros išdėstymo schema.

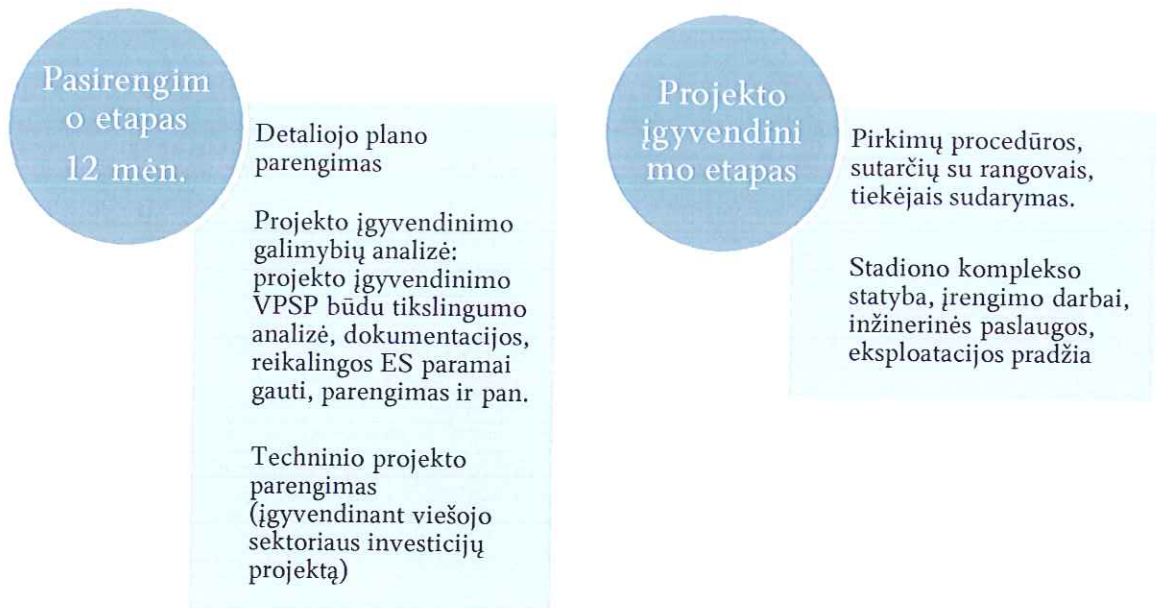
Detailūs stadiono planavimo sprendimai pateikiami 6 priede „Projektiniai pasiūlymai“.

Techninė užduotis techniniam projektui parengti pateikiama 7 priede „Statinio projektavimo techninė užduotis“.

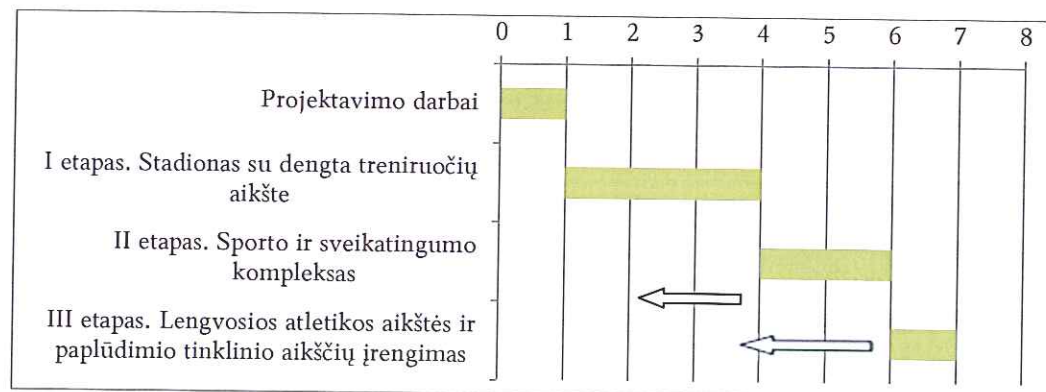
7.3 PROJEKTO ĮGYVENDINIMO ETAPAI, GALIMI FINANSAVIMO ŠALTINIAI

Įgyvendinamam regioninio stadiono perspektyvų projektui siekiama plėsti Klaipėdos regiono sporto infrastruktūrą, sukuriant aukščiausius tarptautinius standartus atitinkančią sporto bazę, kurioje būtų rengiamos tarptautinės futbolo varžybos ir kiti įvairaus lygio sporto ir ne sporto renginiai. Projektui nustatytas uždavinys – pastatyti 8000 vietų stadioną su sporto baze, atitinkantį IV UEFA kategoriją.

Galima išskirti 2 pagrindinius tokio projekto vykdymo etapus: pasirengimo etapą ir įgyvendinimo etapą:

Atsižvelgiant į projekto tikslą ir uždavinį suplanuotus projekto darbus įgyvendinant atskirais etapais, Projektas pilna apimtimi galėtų būti įgyvendintas 4–7 metų laikotarpiu. Pasirengimo etapo veiklų įgyvendinimui ir projektavimo darbams ir numatyta 12 mėn. (šis terminas gali keistis priklausomai nuo pasirinkto Projekto įgyvendinimo būdo), statybos darbams atskirais etapais nuo 3 iki 6 metų.

Pav. 7-3 Projekto įgyvendinimo grafikas.

Atliekant projekto sąnaudų ir naudos analizę, buvo įvertinti šie galimi projekto finansavimo šaltiniai:

- 1) Valstybės ir savivaldybių biudžeto lėšos;
- 2) ES struktūrinių fondų paramos lėšos 2014–2020 m. periodu.

Vadovaujantis 2014–2020 m. ES struktūrinės paramos veiksmų programos projekto gairėmis, regioninio stadiono ir sporto komplekso projektas potencialiai gali pretenduoti į ES struktūrinių fondų finansavimą pagal 7 prioriteto 7.1.1. konkretų uždavinį „**Didinti tikslinių teritorijų (miestų) konkurencingumą ir gyvenamosios vietos patrauklumą**“. Pagal šią paramos sritį bus investuojama:

- Į viešųjų erdvių modernizavimą, kuriant papildomus ar naujus miestų traukos centrus ar stiprinant esamus, tam panaudojant vietovės identitetą formuojančius gamtinio karkaso, kultūros paveldo,

urbanistinių struktūrų ir kraštovaizdžio elementus ir vietos bendruomenei, miesto bei regiono gyventojams svarbius viešuosius objektus, kuriamus ar pritaikomus bendruomenių veiklai, neformaliajam švietimui, sveikatinimui, kultūrai ar kitoms sritims.

- Į rekreacinių ir aktyvaus poilsio zonų modernizavimą, įskaitant miestų gamtinės aplinkos gerinimą ir sveikatingumą, aktyvų laisvalaikį skatinančios infrastruktūros įrengimą, infrastruktūrą, gerinančią gyvenimo kokybę, skatinančią teritorijos patrauklumą investicijoms, verslo plėtrai, naujų darbo vietų kūrimui.
- Į kitus veiksmus, reikalingus kompleksiskai atgaivinant miestus ar jų dalis.

Programoje numatyta, kad ne mažiau kaip 5 proc. ERPF lėšų bus skirta remiant integruotus miestų tvarios plėtros veiksmus su problemomis susiduriančiose 5 didžiausių miestų dalyse (sprendžiant socialinius, ekonominius, demografinius, aplinkosauginius ir klimato kaitos iššūkius).

Projektas savo pilna ar mažesne apimti taip pat galėtų pretenduoti į finansavimą pagal 9 prioriteto 9.1.1. konkretų uždavinį „**Didinti švietimo ir studijų infrastruktūros kompleksiskumą ir papildomumą bei mokymo aplinkos modernizavimą, gerinant švietimo ir studijų kokybę**“. Pagal šią paramos sritį investicijos numatytos į techninės kūrybos ir meno, gamtamokslinių, muzikos, dailės, teatro, **sporto** mokyklų ir būrelių, kitą kūrybiškumą ir sveiką gyvenseną skatinančią **neformaliojo švietimo infrastruktūrą**.

Projektas taip pat galimai patenka į 5.4.3. konkretaus uždavinio sritį „**Plėtoti aplinkai draugišką viešąją infrastruktūrą ir didinti jos žinomumą turizmo maršrutuose**“. (Atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas bus parengta 2014–2020 m. turizmo programa, kurioje bus įvardinti turizmo maršrutai su konkrečiais objektais). 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu Lietuva numato investicijas į turizmo maršrutuose esančios aplinkai draugiškos viešosios infrastruktūros plėtojimą, kuris apima daugelį aspektų: atsakingą gamtinių išteklių naudojimą, kultūros paveldo bei gamtos objektų pritaikymą turizmo poreikiams ir su tuo susijusių poveikio aplinkai valdymo priemonių įgyvendinimą, „švarios“ energijos naudojimą, pagrindinių šalies turizmo traukos vietovių gamtinio ir kultūrinio integralumo išsaugojimą, naujai sukurtų turizmo paslaugų sektoriuje darbo vietų kokybę ir tvarumą, socialinį ir ekonominį poveikį vietos bendruomenėms.

- 3) **Privataus investuotojo lėšos, projektą įgyvendinant VPSP būdu** (plačiau žr. 7.8 skyrių „Regioninio stadiono valdymo struktūros alternatyvų analizė“).

7.4 PROJEKTO FINANSINĖ ANALIZĖ

7.4.1 PROJEKTO FINANSINĖS ANALIZĖS METODIKA

Projekto finansinio vertinimo skaičiavimai buvo atlikti vadovaujantis tokiais metodiniais, informaciniais šaltiniais:

- Europos Komisijos 2008 metais parengtomis investicinių projektų kaštų-naudos analizės gairėmis („*Guide to Cost-Benefit Analysis of Investment Projects (Structural Fund, Cohesion Fund and instrument for Pre-Accession)*“);
- Europos Komisijos 2006 metais parengtomis „Ekonominės naudos analizės atlikimo metodinėmis gairėmis“ („*Guidance on the Methodology for carrying out Cost-Benefit Analysis, working document No. 4*“);
- 2011 metais CPVA parengta „Investicijų projektų, kuriems siekiama gauti finansavimą iš ES Struktūrinių fondų ir valstybės biudžeto lėšų, rengimo metodika“;
- Lietuvos Respublikos Finansų ministerijos parengta metodine informacija (Iš Europos Sąjungos fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų pajamų skaičiavimo ir priežiūros metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos finansų ministro 2010 m. birželio 16 d. įsakymu Nr. 1K-195 (Lietuvos Respublikos finansų ministro 2012 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. 1K-392 redakcija).

Atsižvelgiant į išvardintuose šaltiniuose pateiktą metodinę informaciją, šio investicijų projekto finansinio vertinimo struktūra bus tokia:

- investicijų išlaidų nustatymas;
- veiklos pajamų ir sąnaudų prognozė;
- finansavimo šaltinių analizė;
- finansinių rodiklių investicijoms skaičiavimas;
- finansinio projekto gyvybingumo vertinimas;
- finansinių rodiklių investuotam kapitalui skaičiavimas;
- projekto įgyvendinimo alternatyvų palyginimas.

Finansinė analizė atliekama grynųjų pinigų srautų metodu: projekto išlaidos (investicijos, veiklos sąnaudos, mokesčiai ir pan.) suprantamos kaip neigiami pinigų srautai, o projekto įplaukos (finansavimas, likutinė vertė, veiklos pajamos ir pan.) – kaip teigiami pinigų srautai. Skaičiuojant finansinius rodiklius, viso ataskaitinio laikotarpio grynųjų pinigų srautai yra diskontuojami. Finansinės analizės tikslas yra apskaičiuoti finansinius rodiklius (GDV, VGN ir kt.).

Numatoma, kad projektas bus įgyvendintas 3 etapais:

- **I etapas** – įrengiama futbolo stadionas su aikšte ir 8.000 žiūrovų vietų tribūnomis, sporto ir sveikatingumo komplekso pastato dalis (futbolo treniruočių salė tribūnomis, apšilimo salė su treniruokliais, persirengimo ir buitinės patalpos, kavinė su 100 sėdimų vietų) (numatoma I etapo trukmė – 2 metai);
- **II etapas** – įrengiama sporto ir sveikatingumo komplekso pastato dalis (ledo ritulio arena su žiūrovų tribūnomis, rankinio ir salės futbolo salė su žiūrovų tribūnomis, dvi dvikovinių sporto šakų salės, sunkiosios atletikos salė, salė tinklinio aikštelei) (numatoma II etapo trukmė – 2 metai);
- **III etapas** – įrengiama sporto ir sveikatingumo komplekso pastato dalis (lengvosios atletikos aikštė su žiūrovinėmis tribūnomis, dvi paplūdimio tinklinio aikštelės) (numatoma III etapo trukmė – 1 metai).

7.4.2 PROJEKTO FINANSINĖS ANALIZĖS PRIELAIIDOS

Atliekant projekto alternatyvų finansinį vertinimą buvo laikomasi tokių bendrųjų prielaidų:

- *mokesčių sistema*: Lietuvos Respublikos mokesčių sistema analizuojamu projekto vertinimo laikotarpiu nesikeis;
- *PVM mokesčio dydis*: taikomas nuo 2009 m. rugsėjo 1 d. įsigaliojęs 21 proc. PVM mokesčio tarifas, kadangi projekte numatytos investicijos bus atliekamos po 2009 m. rugsėjo 1 d.;
- *infliacija*: skaičiuojant projekto veiklos pajamas ir išlaidas, nebuvo atsižvelgiama į vidutinę metinę infliaciją, todėl piniginės vertės buvo nurodytos palyginamosiomis (pastoviomis), o ne einamosiomis kainomis, t.y. nekoriguojant jų dėl inflacijos ir rodant realius dydžius (pagal Iš Europos Sąjungos fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų pajamų skaičiavimo ir priežiūros metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2010 m. birželio 16 d. įsakymu Nr. 1K-195 (Lietuvos Respublikos finansų ministro 2012 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. 1K-392 redakcija), rekomendacijas);
- *pradinių investicijų vertė*: projekto alternatyvų investicijų skaičiavimai atlikti remiantis atliktais sustambintais sąmatiniais statybos darbų kainos skaičiavimais pagal 2012 m. kovo mėn. kainas;
- *ilgalaikio turto nusidėvėjimas*: ilgalaikio turto nusidėvėjimas skaičiuojamas tiesioginiu nusidėvėjimo skaičiavimo būdu ir naudojamas projekto metu įsigyto/sukurto turto likutinės vertės apskaičiavimui (nusidėvėjimo išlaidos nėra įtraukiamos į projekto veiklos išlaidas ir grynųjų pinigų srautų skaičiavimus, o naudojamos tik turto likutinei vertei apskaičiuoti);
- *reinvesticijos*: finansinėse prognozėse po projekto įgyvendinimo buvo numatytas kito ilgalaikio turto, susijusio su projekto vykdymu, įsigijimas, t.y. buvo numatytos pakartotinos investicijos, skirtos iki projekto ataskaitinio laikotarpio pabaigos susidėvėjusioms projekto metu sukurtu turto dalims pakeisti (reinvesticijos).

Projekto ataskaitinio laikotarpio trukmės, diskonto normos, projekto investicijų likutinės vertės prielaidų pagrindimas yra pateiktas žemiau esančioje lentelėje. Kitos, nepaminėtos prognozių sudarymo prielaidos bus paaiškintos prie atitinkamų skaičiavimų. Detalūs projekto finansinio vertinimo skaičiavimai yra pateikti investicijų projekto prieduose.

Lentelė 7-1. Projekto ataskaitinis laikotarpis, diskonto norma, investicijų likutinė vertė ir jų pagrindimas.

Projekto ataskaitinis laikotarpis	Pasirinkto projekto ataskaitinio laikotarpio pagrindimas
15 metų	Projekto investicijų ataskaitinis laikotarpis yra metų, kuriems pateikiamos projekto investicijų išlaidų, veiklos išlaidų ir veiklos pajamų prognozės, skaičius. Projekto finansiniuose-ekonominiuose skaičiavimuose buvo taikomas 15 metų projekto ataskaitinis laikotarpis. Šis ataskaitinis laikotarpis buvo pasirinktas atsižvelgiant į kaštų-naudos skaičiavimų atlikimo gairių, metodikų rekomendacijas. „Ekonominės naudos analizės atlikimo metodinėse gairėse“ (angl. <i>Guidance on the methodology for carrying out cost-benefit analysis, working document No. 4</i>) ir „Investicinių projektų kaštų naudos analizės gairėse“ (angl. <i>„Guide to Cost-Benefit Analysis of Investment Projects (Structural Fund, Cohesion Fund and instrument for Pre-Accession)“</i>) paslaugų sektoriui numatomas projekto ataskaitinis laikotarpis siekia 15 metų. Finansų ministerijos parengtoje Iš Europos Sąjungos fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų pajamų skaičiavimo ir priežiūros metodikoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos finansų ministro 2010 m. birželio 16 d. įsakymu Nr. 1K-195 (Lietuvos Respublikos finansų ministro 2012 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. 1K-392 redakcija), rekomenduojama kitiems sektoriams taikyti 15 metų ataskaitinį projekto laikotarpį. Atsižvelgiant į visas šias gairių, metodikų ir dokumentų rekomendacijas, buvo priimtas sprendimas šio projekto skaičiavimuose taikyti 15 metų ataskaitinį laikotarpį.
Diskonto norma	Pasirinktos diskonto normos pagrindimas
5 proc.	Projekto finansinės analizės skaičiavimuose buvo naudojama 5 proc. finansinė diskonto norma realiąja išraiška. Šis finansinės diskonto normos dydis buvo pasirinktas atsižvelgiant į priemonės finansavimo sąlygų aprašo, kaštų-naudos gairių ir kitų dokumentų

rekomendacijas. Europos Komisijos parengtose Investicijų projektų kaštų-naudos gairėse (angl. „Guide to Cost-Benefit Analysis of Investment Projects (Structural Fund, Cohesion Fund and instrument for Pre-Accession)“), „Ekonominės naudos analizės atlikimo metodinėse gairėse“ (angl. „Guidance on the methodology for carrying out cost-benefit analysis, working document No. 4“). Finansų ministerijos parengtoje Iš Europos Sąjungos fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų pajamų skaičiavimo ir priežiūros metodikoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos finansų ministro 2010 m. birželio 16 d. įsakymu Nr. 1K-195 (Lietuvos Respublikos finansų ministro 2012 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. 1K-392 redakcija), projektų finansiniam vertinimui siūloma taikyti 5 proc. diskonto normą realiąja išraiška (IV skirsnio 18 punktas). Visuose išvardintuose šaltiniuose rekomenduojama taikyti diskonto norma siekia 5 proc. Tokiu būdu atsižvelgiant į visas šias rekomendacijas, buvo nuspręsta finansiniams grynųjų pinigų srautams diskontuoti taikyti 5 proc. diskonto normą realiąja išraiška.

Likutinė vertė**Likutinės vertės apskaičiavimo pagrindimas**

10-20 metų

Sukurto/įsigyto turto likutinė vertė yra suma, kurią investuotojai galėtų gauti už turto projekto ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, įvertinus būsimas likvidavimo ar perleidimo išlaidas (t.y. turto likvidacinė, rinkos vertė). Šio projekto investicijų bendra likutinę vertę ataskaitinio laikotarpio pabaigoje sudarys pradinių investicijų ir reinvesticijų likutinė vertė. Finansiniuose skaičiavimuose buvo numatoma, kad pradinių investicijų ekonomiškai naudingo tarnavimo laikotarpis sieks 20 metų (pagal Pelno mokesčio įstatymo (2001 m. gruodžio 20 d. Nr. IX-675) 1 priedėlį „Ilgalaikio turto nusidėvėjimo ir amortizacijos normatyvai (metais)“). Atsižvelgiant į šį naudingo tarnavimo laikotarpį, apskaičiuojama projekto metu sukurto/įsigyto turto likutinė vertė projekto ataskaitinio laikotarpio pabaigoje. Taip pat skaičiavimuose buvo numatytos reinvesticijos, skirtos projekto metu nusidėvėjusių darbų, įrengimų atnaujinimui, nes įrengta sporto infrastruktūra bus eksploatuojama pakankamai intensyviai. Apskaičiuojant papildomas investicijas (reinvesticijas) daroma tokia prielaida: keičiama ilgalaikio turto dalis sudarys 5 proc. pradinių investicijų (nuo statybos darbų vertės be projektavimo), o keitimo periodiškumas – 10 metų. Tokiu būdu reinvesticijos bus atliekamos 13-ais projekto ataskaitinio laikotarpio metais.

7.4.3 PROJEKTO INVESTICIJŲ POREIKIS

Projekto investicijos – tai projekto įgyvendinimui reikalingos išlaidos, kurios bus patiriamos projekto ataskaitinio laikotarpio pradžioje, atliekant stadiono su sveikatingumo kompleksu statybos darbus. Vadovaujantis atliktais sustambintais sąmatiniais statybos darbų kainos skaičiavimais, buvo gautos tokios stadiono su sveikatingumo kompleksu įrengimo išlaidos:

- *Stadiono statybos darbų išlaidos* (stadiono su tribūnomis, stadiono patalpų, sporto ir sveikatingumo komplekso aikštelių, paplūdimio tinklinio aikštelių, teniso kortų, lengvosios atletikos komplekso, žiūrovų suoliukų, automobilių aikštelių, asfalto ir trinkelėlių dangų įrengimo, rezervo išlaidos) – 143,2 mln. Lt (su PVM);
- *Projektavimo ir inžinerinių paslaugų išlaidos* (techninio projekto parengimo, jo ekspertizės, statybos darbų techninės priežiūros, statinio projekto vykdymo priežiūros išlaidos) – 6,2 mln. Lt (su PVM).

Tokiu būdu bendras projekto investicijų poreikis iš viso sieks 149,4 mln. Lt (su PVM). Projekto pradinių investicijų išlaidos yra pateiktos žemiau esančioje lentelėje. Investicijų poreikis buvo apskaičiuotas remiantis sustambintais sąmatiniais statybos darbų kainos skaičiavimais pagal 2012 m. kovo mėn. kainas.

Lentelė 7-2. Projekto investicijų poreikis, Lt.

Eil. Nr.	Išlaidos	Vienetas	Vnt. sk.	Vieneto kaina (Lt be PVM)	Bendra suma (Lt be PVM)	PVM	Bendra suma (Lt su PVM)
I	Statybos, rekonstravimo, remonto ir kitos išlaidos	vnt.	8.000	14.792	118.338.228	24.851.028	143.189.256

Eil.	Išlaidos	Vienetas	Vnt.	Vieneto kaina	Bendra suma	PVM	Bendra suma
1.	Futbolo stadionas su sporto ir sveikatingumo kompleksu Klaipėdoje	Vnt.	8.000	14.792	118.338.228	24.851.028	143.189.256
1.1.	Futbolo stadionas su aikšte ir 8000 žiūrovų vietų tribūnomis	Vietos	8.000	33.600.000	33.600.000	7.056.000	40.656.000
1.2.	Sporto ir sveikatingumo komplekso pastatas	m ²	4.741	58.320.000	58.320.000	12.247.200	70.567.200
1.3.	Automobilių aikštelės	m ²	16.050	3.780.000	3.780.000	793.800	4.573.800
1.4.	Aikštelė mobiliosioms tv studijoms	m ²	720	160.000	160.000	33.600	193.600
1.5.	Lengvosios atletikos aikštė su žiūrovinėmis tribūnomis	m ²	2.400	1.194.250	1.194.250	250.793	1.445.043
1.6.	Dvi paplūdimio tinklinio aikštelės su tribūnomis	m ²	10.700	72.500	72.500	15.225	87.725
1.7.	Susisiekimo infrastruktūra, lauko inžineriniai tinklai, gerbūvio sutvarkymas ir stadiono danga	Kompl.	3.700	5.109.300	5.109.300	1.072.953	6.182.253
1.8.	Užsakovo rezervai	Vnt.	15,0%	16.102.178	16.102.178	3.381.457	19.483.635
II	Paslaugos				5.111.803	1.073.479	6.185.281
1.	Techninių projektų parengimo išlaidos	Vnt.	1	3.680.498	3.680.498	772.905	4.453.402
2.	Techninių projektų ekspertizės išlaidos	Vnt.	1	357.826	357.826	75.144	432.970
3.	Techninės priežiūros išlaidos	Vnt.	1	715.652	715.652	150.287	865.939
4.	Statinio projekto vykdymo priežiūros išlaidos	Vnt.	1	357.826	357.826	75.144	432.970
III	Projekto investicijos iš viso:				123.450.030	25.924.506	149.374.537

7.4.4 PROJEKTO INVESTICIJŲ PASISKIRSTYMAS

Projekto bendrųjų investicijų pasiskirstymas pagal projekto metus buvo apskaičiuotas remiantis tokiomis prielaidomis:

- projekto pradinės investicijos iš viso sieks 149,4 mln. Lt (su PVM);
- projekto investicijas pagal investicijų pobūdį sudarys įsigyto/sukurto ilgalaikio turto vertė, kitos pradinės projekto investicijos (paslaugos) ir apyvartinio kapitalo pokyčiai;
- sukurta/įsigyta ilgalaikį turtą sudarys projekto metu atliekami stadiono statybos darbai, o kitas pradinės projekto investicijas sudarys projektavimo ir inžinerinės paslaugos;
- daroma prielaida, kad apyvartinio kapitalo pokytis bus lygus nuliui;
- projekto bendrosios investicijos bus atliekamos pagal numatytą projekto veiklų įgyvendinimo grafiką, o bendra projekto įgyvendinimo trukmė sieks 5 metus (I etapas – 2 metai, II etapas – 2 metai, III etapas – 1 metai);
- projekto alternatyvų pradinių investicijų pasiskirstymas pagal metus skaičiuojamas projekto metais, o ne kalendoriniais metais;
- projekto ataskaitinis laikotarpis – 15 metų.

Pagal šias prielaidas apskaičiuotas pradinių investicijų pasiskirstymas pagal metus yra pateiktas žemiau esančioje lentelėje. Projekto investicijų pasiskirstymas pagal metus bus vienodas. Didžiausios investicijos bus atliktos I etapo metu, kai bus vykdomi pagrindiniai statybos darbai.

Lentelė 7-3. Projekto pradinių investicijų pasiskirstymas pagal metus, Lt

Eil. Nr.	Straipsniai	Projekto ataskaitinis laikotarpis						
		1	2	3	4	5	4-14	15
A	Fiksuotos investicijos (1+2+3+4+5+6+7)	54.587.502	49.701.130	20.602.749	20.602.749	3.880.408	0	0
1	Žemė	0	0	0	0	0	0	0
2	Nekilnojamasis turtas	0	0	0	0	0	0	0
3	Statyba ir kiti darbai	49.441.348	49.441.348	20.342.967	20.342.967	3.620.626	0	0

Eil. Nr.	Straipsniai	Projekto ataskaitinis laikotarpis						
		1	2	3	4	5	4-14	15
3.1.	Futbolo stadionas su sporto ir sveikatingumo kompleksu Klaipėdoje	49.441.348	49.441.348	20.342.967	20.342.967	3.620.626	0	0
4	Įranga, įrenginiai ir kitas turtas	0	0	0	0	0	0	0
4.1.	Naujų įrenginių sumontavimo išlaidos	5.146.154	259.782	259.782	259.782	259.782	0	0
5	Paslaugos	4.453.402	0	0	0	0	0	0
5.1.	Techninių projektų parengimo išlaidos	432.970	0	0	0	0	0	0
5.2.	Techninių projektų ekspertizės išlaidos	173.188	173.188	173.188	173.188	173.188	0	0
5.3.	Techninės priežiūros išlaidos	86.594	86.594	86.594	86.594	86.594	0	0
5.4.	Statinio projekto vykdymo priežiūros išlaidos	0	0	0	0	0	0	0
6	Projekto administravimas ir vykdymas	0	0	0	0	0	0	0
7	Kitos išlaidos (netinkamos finansuoti išlaidos)	0	0	0	0	0	0	0
B	Išlaidos pasirengimo veikloms	0	0	0	0	0	0	0
C	Apyvartinio kapitalo pokytis	54.587.502	49.701.130	20.602.749	20.602.749	3.880.408	0	0
D	Visos investicijos (A+B+C)	54.587.502	49.701.130	20.602.749	20.602.749	3.880.408	0	0
E	Investicijų likutinė vertė							-78.754.091

7.4.5 PROJEKTO REINVESTICIJOS

Finansinėse prognozėse po projekto įgyvendinimo buvo numatytas kito ilgalaikio turto, susijusio su projekto vykdymu, įsigijimas, t.y. buvo numatytos pakartotinos investicijos, skirtos susidėvėjusioms projekto metu sukurtu turto dalims pakeisti (reinvesticijos), kurias numatoma finansuoti iš gautų veiklos pajamų ir nuosavomis Klaipėdos miesto savivaldybės lėšomis. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Finansų ministerijos parengta metodine informacija (Iš Europos Sąjungos fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų pajamų skaičiavimo ir priežiūros metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos finansų ministro 2010 m. birželio 16 d. įsakymu Nr. 1K-195 (Lietuvos Respublikos finansų ministro 2012 m. lapkričio 23 d. įsakymo Nr. 1K-392 redakcija), reinvesticijos yra įtraukiamos į veiklos išlaidas (kaip veiklos sąnaudų dalis).

Apskaičiuojant šio projekto alternatyvų papildomas investicijas (reinvesticijas) daroma tokia prielaida: keičiama ilgalaikio turto dalis sudarys 5 proc. pradinių investicijų (nuo statybos darbų vertės be projektavimo), o keitimo periodiškumas – 10 metų. Tokiu būdu reinvesticijos bus atliekamos 15-ais projekto ataskaitinio laikotarpio metais. Reinvesticijos pagal šio projekto alternatyvas yra pateiktos žemiau esančioje lentelėje.

Lentelė 7-4. Projekto reinvesticijos

Eil. Nr.	Reinvesticijos	Vertė, Lt
1.	Reinvesticijos	7.468.727 Lt
2.	Iš viso:	7.468.727 Lt

7.4.6 PROJEKTO LIKUTINĖ VERTĖ

Sukurto/įsigyto turto likutinė vertė yra suma, kurią investuotojai galėtų gauti už turtą projekto ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, įvertinus būsimas likvidavimo ar perleidimo išlaidas (t.y. turto likvidacinė, pardavimo, rinkos vertė). Šio projekto

investicijų bendra likutinę vertę ataskaitinio laikotarpio pabaigoje sudarys pradinių investicijų ir reinvesticijų likutinė vertė, kadangi pradinės investicijos ir reinvesticijos nusidėvės po ataskaitinio laikotarpio pabaigos.

Finansiniuose skaičiavimuose buvo numatoma, kad pradinių investicijų, reinvesticijų ekonomiškai naudingo tarnavimo laikotarpis sieks 10-20 metų:

- statybos darbams – 20 metų;
- reinvesticijoms – 10 metų.

Žemiau pateikiama pradinių investicijų ir reinvesticijų likutinių verčių suvestinė lentelė.

Lentelė 7-5. Projekto investicijų ir reinvesticijų likutinė vertė, Lt.

Eil. Nr.	Pavadinimas	Vertė
1.	Pradinės investicijos	149.374.537 Lt
2.	Reinvesticijos	7.468.727 Lt
3.	Pradinių investicijų likutinė vertė	74.687.268 Lt
4.	Reinvesticijų likutinė vertė	7.468.727 Lt
5.	Bendra likutinė vertė	82.155.995 Lt

7.4.7 VEIKLOS PAJAMŲ IR SĄNAUDŲ PROGNOZĖ

Žemiau bus pateiktos nagrinėjamų projekto veiklos pajamų ir sąnaudų prognozės.

Veiklos pajamos. Projekto gaunamas veiklos pajamas sudarys (žr. Lentelė 7-6):

- sporto varžybų, renginių, treniruočių pajamos (pajamos iš futbolo varžybų ir treniruočių, pajamos iš lengvosios atletikos varžybų ir treniruočių);
- stadiono, aikštelių nuomos pajamos (stadiono, treniruočių aikštės, aikštelių nuomos pajamos);
- komercinių renginių organizavimo pajamos (nuoma);
- maitinimo, komercinių, konferencijų patalpų nuomos pajamos (maitinimo zonos patalpų, komercinės zonos patalpų, konferencijų patalpų nuomos pajamos);
- kitos pajamos (pajamos iš rėmėjų, komercinės reklamos, iš kitų veiklų).

Projekto alternatyvų veiklos pajamų apimties ir priskyrimo projektui pagrindimas yra pateiktas žemiau esančioje lentelėje (žr. Lentelė 7-6).

Lentelė 7-6. Projekto veiklos pajamų apimties ir priskyrimo projektui pagrindimas.

Projekto veiklos pajamos	Veiklos pajamų apimties ir priskyrimo projektui pagrindimas
Sporto varžybų, renginių, treniruočių pajamos	Pagrindimas Šias pajamas sudarys pajamos futbolo, salės futbolo, lengvosios atletikos varžybų ir treniruočių. Varžybos ir treniruotės vyks pagrindinėje stadiono aikštėje, treniruočių aikštėje bei lengvosios atletikos manieže, todėl bus gaunamos pajamos iš šių aikščių nuomos. Šios pajamos sieks 642.400 Lt. Jos buvo apskaičiuotos vadovaujantis patvirtintais tarifais už nuomos valandą.
Stadiono, aikštelių nuomos pajamos	Šias pajamas sudarys pajamos iš stadiono aikščių, ledo ritulio aikštelių, teniso aikštelių ir kortų, tinklinio, salės futbolo/rankinio, sunkiosios atletikos, dvikovinių sporto šakų aikštelių nuomos. Numatoma, kad šios pajamos sieks 468.220 Lt per metus.
Komercinių renginių organizavimo pajamos	Daroma prielaida, kad po projekto įgyvendinimo bus surengiama 12 komercinių renginių per metus, o pajamos iš komercinių renginių organizavimo (stadiono, aikščių nuomos) sieks 90.000 Lt per metus.
Maitinimo, komercinių, konferencijų patalpų nuomos pajamos	Projekto metu numatoma įrengti maitinimo zonos, komercinės zonos ir konferencijų patalpas. Šias pajamas sudarys pajamos iš maitinimo zonos, komercinės zonos ir konferencijų salės patalpų nuomos, kurios sieks 154.680 Lt per metus.
Kitos pajamos	Kitas pajamas sudarys pajamos iš kitų veiklų (pajamos iš rėmėjų, komercinės reklamos ir kt.). Daroma prielaida, kad kitos pajamos sieks 70.000 Lt per metus.

Veiklos išlaidos. Įgyvendinus šį projektą, būtų patiriamos išlaidos, susijusios projekto metu įrengtos sporto infrastruktūros (stadiono su sveikatingumo kompleksu) eksploatavimu. Šių projekto veiklos išlaidas sudarys tokios išlaidos (žr. Lentelė 7-7):

- darbo užmokesčio išlaidos;
- komunalinės išlaidos;
- varžybų, renginių organizavimo išlaidos;
- einamojo remonto ir priežiūros išlaidos;
- ryšių išlaidos;
- draudimo išlaidos;
- šiukšlių išvežimo išlaidos;
- kitos išlaidos;
- reinvesticijos.

Lentelė 7-7. Projekto veiklos išlaidų apimties ir priskyrimo projektui pagrindimas.

Projekto veiklos išlaidos	Veiklos išlaidų apimties ir priskyrimo projektui pagrindimas
Darbo užmokesčio išlaidos	Numatoma, kad dėl projekto įgyvendinimo bus sukurta 18 naujų darbo vietų. Šie darbuotojai užtikrins, kad tinkamą stadiono su sveikatingumo kompleksu infrastruktūros funkcionavimą. Darbo užmokesčio išlaidas sudarys darbuotojų priskaičiuoto darbo užmokesčio ir socialinio draudimo mokesčio išlaidos, kurios sieks 424.375 Lt per metus.
Komunalinės išlaidos	Šias išlaidas sudarys elektros energijos, šildymo, vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo išlaidos. Skaičiavimų prognozėse buvo numatyta, kad komunalinės išlaidos sieks 215.480 Lt per metus.
Komercinių renginių organizavimo išlaidos	Šias išlaidas sudarys komercinių renginių organizavimo išlaidos. Šios išlaidos bus skirtos komercinių renginių organizavimui ir aikščių sutvarkymui po jų. Tokiu būdu bendros renginių organizavimo išlaidos sieks 72.000 Lt.
Einamojo remonto ir priežiūros išlaidos	Projekto metu bus vykdomi statybos darbai, todėl reikės skirti papildomas lėšas kasmetinei įrengtų objektų priežiūrai, einamajam remontui, kadangi stadionas, sveikatingumo kompleksas, aikštelės bus eksploatuojami pakankamai intensyviai. Šias išlaidas sudarys einamojo remonto ir priežiūros išlaidos. Šios išlaidos bus skiriamos medžiagoms, smulkiam remontui, priežiūrai, sugadinimams, defektams šalinti. Einamojo remonto ir priežiūros išlaidos planuojamos nuo 3 projekto metų po projekto įgyvendinimo pabaigos. Numatoma, kad šios išlaidos sieks 0,05 proc. nuo darbų išlaidų, t.y. 74.687 Lt per metus.
Ryšių išlaidos	Planuojama, kad ryšių (telefonų, interneto) išlaidos sieks 5.400 Lt per metus.
Draudimo išlaidos	Projekto metu sukurto turto draudimo maksimalia atkuriamąja verte išlaidos po projekto įgyvendinimo pabaigos sieks 14.940 Lt per metus (metinė turto draudimo kaina sieks 0,01 proc. nuo sukurto turto vertės).
Šiukšlių išvežimo išlaidos	Daroma prielaida, kad šiukšlių išvežimo išlaidos sieks 1.800 Lt per metus.
Kitos išlaidos	Kitas išlaidas sudarys išlaidos, skirtos kitoms stadiono su sveikatingumo kompleksu reikmėms. Daroma prielaida, kad kitos išlaidos sieks 50.000 Lt per metus.
Reinvesticijos	Be veiklos išlaidų taip pat buvo numatytos reinvesticijos, skirtos nusidėvėjusių statinių, įrenginių, jų atskirų dalių atnaujinimui. Daroma prielaida, kad jos sieks 5 proc. nuo pradinių investicijų vertės, o reinvesticijų periodiškumas – 10 metų. Tokiu būdu reinvesticijos per visą projekto ataskaitinį laikotarpį sieks 7.468.727 Lt (plačiau skyrių „Reinvesticijos“).

7.4.8 FINANSAVIMO ŠALTINIAI

Projekto investicijų finansavimo klausimas yra vienas iš svarbiausių momentų įgyvendinant projektą. Investicijų finansavimas – kapitalo šaltinių, naudojamų reikalingo turto, darbų ir paslaugų įsigijimui, parinkimas. Pagal finansavimo šaltinių galimybes šioje studijos dalyje analizuojami du projekto įgyvendinimo scenarijai:

- *I alternatyva* – viešosios ir privačios partnerystės modelis, kai projekto įgyvendinimas finansuojamas iš privačių skolintų lėšų.
- *II alternatyva* – viešasis modelis, kai projekto įgyvendinimas finansuojamas iš ES paramos, valstybės ir savivaldybės biudžeto lėšų.

Finansiniuose skaičiavimuose buvo daroma prielaida, kad visų alternatyvų pradinės investicijos bus finansuojamos iš skolintų lėšų (paskolos lėšų), o nepadengtos veiklos išlaidos, reinvesticijos, paimitos paskolos grąžinimo ir palūkanų mokėjimo išlaidos bus finansuojamos iš gautų veiklos pajamų ir nuosavų lėšų.

Projekto I alternatyvos atveju finansavimo šaltinių lėšas sudarytų:

1. *privačios lėšos (skolintos lėšos).*

Jei projektas būtų įgyvendinamas pagal II alternatyvą ir būtų gauta ES parama projekto įgyvendinimui, tada projekto įgyvendinimas būtų finansuojamas iš dviejų finansavimo šaltinių lėšų:

1. *ES paramos ir valstybės biudžeto lėšų;*
2. *savivaldybės lėšų (skolintos lėšos pradinėms investicijoms finansuoti, veiklos išlaidoms, paskolos grąžinimo išlaidoms ir palūkanoms padengti).*

Projekto alternatyvų finansavimo šaltiniai ir jų panaudojimas yra pateikti žemiau esančioje lentelėje.

Lentelė 7-8. Projekto alternatyvų finansavimo šaltiniai ir jų panaudojimas, Lt.

Eil. Nr.	Pavadinimas	I ALTERNATYVA	II ALTERNATYVA
I.	Finansavimo šaltiniai	191.311.425 Lt	170.342.981 Lt
1.	ES paramos ir valstybės biudžeto lėšos	0 Lt	74.687.268 Lt
2.	Savivaldybės lėšos	0 Lt	95.655.713 Lt
3.	Privačios lėšos	191.311.425 Lt	0 Lt
II.	Finansavimo panaudojimas	191.311.425 Lt	170.342.981 Lt
1.	Pradinės investicijos (statybų išlaidos)	149.374.537 Lt	149.374.537 Lt
2.	Kapitalizuotos palūkanos (banko paskola)*	41.936.888 Lt	20.968.444 Lt

*čia skaičiuojamos paskolos palūkanos projekto įgyvendinimo metu (statybos darbų metu)

7.4.9 FINANSINIO PROJEKTO GYVYBINGUMO VERTINIMAS

Kitas finansinės analizės žingsnis yra projekto alternatyvų finansinio gyvybingumo nustatymas. Remiantis pateikta informacija apie investicijas, jų finansavimo šaltinius, veiklos pajamas ir išlaidas, apskaičiuojamas projekto alternatyvų finansinis gyvybingumas.

Investicijų projektas turi būti suplanuotas taip, kad nė vienu laikotarpiu projekto įgyvendinimas ir veikla nesustotų dėl lėšų trūkumo, t. y. per visą projekto ataskaitinį laikotarpį sukauptasis grynųjų pinigų srautas būtų neneigiamas. Pagal sukauptąjį grynųjų pinigų srautą sprendžiama, ar įgyvendinant projektą pajėgiama užtikrinti reikalingus pinigų srautus per visą ataskaitinį laikotarpį. Projekto įgyvendintojas turi įvertinti finansavimo poreikius ir numatyti finansavimo šaltinius poreikiui patenkinti. Projekto finansinio gyvybingumo vertinimo tikslas yra nustatyti, ar projektas jo ataskaitiniu laikotarpiu nepritrūks pinigų einamiesiems mokėjimams atlikti, t.y. ar nebus susiduriama su mokumo problemomis ir nepritrūks įplaukų veiklos išlaidoms ir paskolos aptarnavimo išlaidoms padengti.

I alternatyvos finansinis gyvybingumas. Projekto I alternatyvos finansinio gyvybingumo skaičiavimai rodo, kad projektas yra gyvybingas, t.y. gautų įplaukų užtenka veiklos išlaidoms ir investicijoms padengti, kadangi bendrasis sukauptas projekto grynųjų pinigų srautas visais laikotarpiais yra neneigiamas. I alternatyvos

atveju finansinio gyvybingumo skaičiavimai buvo atliekami remiantis analogiškais principais kaip ir kitų alternatyvų atveju. I alternatyvos atveju investicijos būtų finansuojamos iš nuosavų ir paskolos lėšų, o veiklos ir paskolos gražinimo sąnaudos – iš gaunamų pajamų ir nuosavų lėšų.

II alternatyvos finansinis gyvybingumas. Projekto II alternatyvos atveju projektas yra finansiškai gyvybingas, o gyvybingumas parodomas kaip visų projekto įplaukų ir išlaidų skirtumas. Kaip įplaukos yra pateikiami visi finansavimo šaltiniai ir veiklos pajamos, o visas išlaidas sudaro investicijos, projekto veiklos išlaidos, paskolos gražinimo ir palūkanų mokėjimo išlaidos. Visų įplaukų ir išlaidų skirtumas parodomas kaip bendrasis (akumuliuotas) grynųjų pinigų srautas. Jis gali būti kai kuriais periodais ir neigiamas, tačiau siekiant projekto finansinio gyvybingumo, grynųjų pinigų srautas turi būti teigiamas arba lygus nuliui, kad būtų galima sėkmingai įgyvendinti šį projektą. Jei bent vienais metais projekto akumuliuotas grynųjų pinigų srautas yra neigiamas, tai reiškia, kad projektas turi gyvybingumo problemų ir tokiu atveju būtina pateikti informaciją, iš kokių lėšų bus finansuojamas neigiamas pinigų srautas (pajamų ir išlaidų skirtumas).

Projekto II alternatyvos atveju finansinio gyvybingumo skaičiavimai buvo atliekami remiantis analogiškais principais kaip ir kitų alternatyvų atveju. Jie taip pat rodo, kad projektas yra gyvybingas, kadangi bendrasis sukauptas projekto grynųjų pinigų srautas visais laikotarpiais yra neneigiamas. II alternatyvos atveju investicijos būtų finansuojamos iš ES paramos ir paskolos lėšų, veiklos ir paskolos gražinimo sąnaudos – iš gaunamų pajamų ir nuosavų lėšų. II alternatyvos atveju finansinis alternatyvos gyvybingumas taip pat bus užtikrintas Klaipėdos miesto savivaldybės lėšomis, t.y. savivaldybei skiriant lėšas veiklos sąnaudoms, paskolos gražinimo sąnaudoms.

Projekto alternatyvų investicijos bus finansuojamos iš skolintų lėšų, t.y. būtų paimta banko paskola projekto finansavimui, todėl buvo numatytos paskolos gražinimo ir palūkanų mokėjimo išlaidos. Paskolos padengimo išlaidos buvo prognozuojamos remiantis tokiomis prielaidomis: paskolos gražinimo terminas – 12 metų, metinė palūkanų norma – 6,5 proc. Numatoma, kad paskolos gražinimo ir palūkanų mokėjimo išlaidos bus dengiamos iš veiklos pajamų ir nuosavų lėšų.

Remiantis Europos Komisijos 2008 metais parengtomis investicinių projektų kaštų-naudos analizės gairėmis („Guide to Cost-Benefit Analysis of Investment Projects (Structural Fund, Cohesion Fund and instrument for Pre-Accession)“), pradinių investicijų, reinvesticijų likutinė vertė nėra įtraukiama į projekto finansinio gyvybingumo skaičiavimus (žr. metodikos 34 psl.). Šios prielaidos, susijusios su paskolos aptarnavimu ir investicijų, reinvesticijų likutine verte, yra bendros abiemis projekto alternatyvoms.

Iš alternatyvų finansinio gyvybingumo skaičiavimų galima daryti išvadą, kad visais atvejais projekto finansinis gyvybingumas bus užtikrinamas, visų pirma, Klaipėdos miesto savivaldybei skiriant finansavimą stadiono su sveikatingumo kompleksu veiklos sąnaudoms padengti bei paskolos gražinimui finansuoti. Negavus savivaldybės skiriamo finansavimo, alternatyvos būtų finansiškai negyvybingos. Detalūs projekto alternatyvų finansinio gyvybingumo skaičiavimai yra pateikti prieduose.

7.4.10 FINANSINIŲ RODIKLIŲ INVESTICIJOMS SKAIČIAVIMAS

Atlikta projekto I-II alternatyvų investicijų, veiklos pajamų ir išlaidų, grynąjų pinigų srautų prognozė leidžia apskaičiuoti šių alternatyvų finansinius rodiklius investicijoms (FGDV investicijoms, FVGN investicijoms, naudos ir sąnaudų santykį (B/C)).

Finansiniai rodikliai investicijoms parodo I-II projekto alternatyvų tikslingumą bei naudą investicijų savininkams (investuotų lėšų savininkams), t.y. parodo, ar jų investuotos lėšos atsipirks iš gaunamų veiklos pajamų (bus gaunamas pelnas, investicijų grąža), ar visgi investicijos bus nuostolingos. Parodoma projekto alternatyvų nauda visų atliktų investicijų atžvilgiu.

Investicijų finansinė grynoji dabartinė vertė skaičiuojama siekiant įvertinti planuojamų investicijų naudą šiandien, t. y. grynoji dabartinė vertė parodo, ar verta investuoti į projektą, ar investicija atsipirks, o projekto finansinė nauda padengs investuotų lėšų sumą. Jeigu apskaičiuota investicijų FVGN didesnė už rinkoje esančią vidutinę palūkanų normą (šio projekto atveju – 5 proc.), vadinasi, projekto sukuriama finansinė nauda didesnė už lėšų projektui įgyvendinti dydį.

Skaičiuojant FGDV, FVGN investicijoms ir B/C santykio rodiklius, bendrąsias įplaukas sudaro veiklos pajamos, o bendrąsias išlaidas - veiklos išlaidos ir visos investicinės išlaidos. Gautos projekto I-II alternatyvų finansinių rodiklių investicijoms reikšmės yra pateiktos žemiau esančioje lentelėje.

Lentelė 7-9. Projekto alternatyvų finansinių rodiklių investicijoms vertės.

Eil. Nr.	Rodiklis	I ALTERNATYVA	II ALTERNATYVA
1.	FVGN investicijoms	-4,77%	-4,77%
2.	FGDV investicijoms	-94.895.205	-94.895.205
3.	Naudos ir sąnaudų santykis (B/C)	0,08	0,08
4.	Atsipirkimo laikotarpis	Neatsiperka	Neatsiperka

Apskaičiuoti projekto I-II alternatyvų finansiniai rodikliai investicijoms leidžia daryti išvadą, kad projektas atliktų pradinių investicijų atžvilgiu nebus finansiškai pelningas, t.y. investicijos nebus finansiškai naudingos ir nesukurs finansinės naudos analizuojamo projekto ataskaitinio laikotarpio metu, lyginant su atliktomis investicijomis.

Dėl didelių investicinių išlaidų laikotarpio pradžioje bus gaunami dideli neigiami grynąjų pinigų srautai, kurie, kaip rodo sukauptas grynąjų pinigų srautas bei apskaičiuoti finansiniai rodikliai, per analizuojamą projekto ataskaitinį laikotarpį nebus padengti iš gaunamų veiklos pajamų, nes gaunamos grynosios pajamos bus neigiamos.

Finansiniai rodikliai investicijoms leidžia tik minimaliai palyginti alternatyvas tarpusavyje, o šių rodiklių reikšmės labiausiai nulemia pradinių investicijų dydis. Abiejų alternatyvų FGDV investicijoms rodikliai yra neigiami.

7.4.11 FINANSINIŲ RODIKLIŲ INVESTUOTAM KAPITALUI SKAIČIAVIMAS

Finansiniai rodikliai investuotam kapitalui parodo projekto finansinę naudą, neįvertinant išorinio finansavimo išlaidų (t.y. parodo projekto rezultatus po paramos gavimo). Jei projektas būtų finansuojamas iš ES fondų paramos, savivaldybės skolintų ir privačių lėšų, tokiu būdu išorinio finansavimo lėšas sudarytų ES fondų paramos lėšos, o nuosavą investuotą kapitalą – savivaldybės skolintos ir privačios lėšos (nuosavos).

Skaičiuojant finansinius rodiklius investuotam kapitalui, bendrąsias įplaukas sudaro veiklos pajamos ir likutinė pradinųjų investicijų, reinvesticijų vertė laikotarpio pabaigoje, o bendrąsias išlaidas – veiklos išlaidos ir paskolos aptarnavimo išlaidos (paskolos grąžinimo ir palūkanų mokėjimo).

Skaičiuojami du finansiniai rodikliai investuotam kapitalui: FGDV kapitalui ir FVGN kapitalui. Jeigu kapitalo FVGN didesnė už rinkoje esančią palūkanų normą (šio projekto atveju – 5 proc.), o FGDV didesnė už nulį, vadinasi, projektas duos didesnę naudą už kapitalo skolinimosi išlaidas. Jeigu FGDV kapitalui yra teigiama, tada projektas bus finansiškai naudingas investuoto kapitalo atžvilgiu.

Žemiau esančioje lentelėje pateikiamos finansinių rodiklių investuotam kapitalui vertės kiekvienos alternatyvos atveju.

Lentelė 7-10. Projekto alternatyvų finansinių rodiklių investuotam kapitalui vertės.

Eil. Nr.	Rodiklis	I ALTERNATYVA	II ALTERNATYVA
1.	FVGN kapitalui	-22,12%	-7,17%
2.	FGDV kapitalui	-118.337.338	-39.188.147
3.	Atsipirkimo laikotarpis	Neatsiperka	Neatsiperka

Įvertinus projekto alternatyvų naudą savivaldybės investuoto kapitalo atžvilgiu, visų alternatyvų atveju buvo gautos neigiamos finansinės grynosios dabartinės vertės investuotam kapitalui vertės (FGDV kapitalui), tai rodo, kad šių projekto alternatyvų įgyvendinimas investuoto kapitalo atžvilgiu nebus finansiškai naudingas, t.y. negeneruos pelno nuosavam investuotam kapitalui. Pagal apskaičiuotas finansinių rodiklių investuotam kapitalui reikšmes geresnė yra projekto II alternatyva.

7.4.12 PROJEKTO ĮGYVENDINIMO ALTERNATYVŲ FINANSINIŲ RODIKLIŲ PALYGINIMAS

Visų projekto „Stadiono perspektyvų regione studija“ alternatyvų finansinių rodiklių palyginimas yra pateiktas žemiau esančioje lentelėje. Visi skaičiavimai buvo atliekami analogiška tvarka.

Lentelė 7-11. Projekto I-II alternatyvų finansinių rodiklių palyginimas.

Eil. Nr.	Rodiklis	I ALTERNATYVA	II ALTERNATYVA	Išvados
1.	FVGN investicijoms	-4,77%	-4,77%	Alternatyvų FVGN investicijoms rodikliai yra neigiami, tai rodo projektas I-II alternatyvų įgyvendinimo metu nebus finansiškai naudingas investicijų atžvilgiu, neatsipirks per projekto atskaitinį laikotarpį. Kad projektas atsipirktų, FVGN investicijoms turi būti didesnė už rinkoje esančią vidutinę palūkanų normą (šio projekto atveju – 5 proc.), tada projekto sukuriama finansinė nauda būtų didesnė už lėšų projektui įgyvendinti dydį. Pagal apskaičiuotas šio rodiklio reikšmes neišsiskiria nė viena projekto alternatyva.
2.	FGDV investicijoms	-94.895.205	-94.895.205	Alternatyvų FGDV investicijoms rodikliai taip pat yra neigiami, o tai rodo projektas I-II alternatyvų įgyvendinimo metu nebus finansiškai naudingas investicijų atžvilgiu, nebus gaunamas pelnas. Kad projektas būtų finansiškai naudingas, FGDV investicijoms turi būti didesnė už 0 Lt. Pagal apskaičiuotas šio rodiklio reikšmes neišsiskiria nė viena projekto alternatyva.
3.	Naudos ir sąnaudų santykis (B/C)	0,08	0,08	Alternatyvų naudos ir sąnaudų santykio rodikliai (B/C) parodo, kad abiejų alternatyvų atveju iš projekto gaunama nauda (pridėtinės pajamos) neviršys projekto kaštų (pridėtinių išlaidų ir investicijų), todėl projekto nauda nebus didesnė už kaštus. Projektas laikomas priimtiniu, jei iš jo gaunama nauda viršija kaštus (projekto pridėtinės pajamos viršija pridėtinės išlaidas ir investicijas), t.y. B/C > 1. Pagal apskaičiuotas šio

Eil. Nr.	Rodiklis	I ALTERNATYVA	II ALTERNATYVA	Išvados
				rodiklio reikšmes neišsiskiria nė viena projekto alternatyva.
4.	Atsipirkimo laikotarpis	Neatsiperka	Neatsiperka	Atsipirkimo laikotarpis parodo, kiek metų atsipirks projekto investicijos (neįvertinant kapitalo skolinimosi kaštų). Pagal apskaičiuotas šio rodiklio reikšmes neišsiskiria nė viena projekto alternatyva, nes projekto investicijos neatsipirktų per analizuojamą projekto ataskaitinį laikotarpį.
5.	FVGN kapitalui	-22,12%	-7,17%	Alternatyvų FVGN kapitalui rodikliai taip pat yra neigiami, tai rodo projektas nebus finansiškai naudingas pareiškėjo investuoto kapitalo atžvilgiu, t.y. nebus finansiškai pelningas, lyginant su investuotomis nuosavomis lėšomis. Kad projektas atsipirktų, būtų finansiškai naudingas, FVGN kapitalui taip pat turėtų būti didesnė už rinkoje esančių vidutinę palūkanų normą (šio projekto atveju – 5 proc.). Pagal FVGN kapitalui reikšmes priimtinausia būtų projekto II alternatyva, nes I alternatyvos FVGN kapitalui reikšmė yra labiau neigiama.
6.	FGDV kapitalui	-118.337.338	-39.188.147	Alternatyvų FGDV kapitalui rodikliai taip pat yra neigiami, o tai rodo projektas pareiškėjo investuoto kapitalo atžvilgiu nebus finansiškai naudingas, nebus gaunamas pelnas. Kad projektas būtų finansiškai naudingas pareiškėjui, FGDV kapitalui turėtų būti didesnė už 0 Lt. Pagal FGDV kapitalui reikšmes priimtinausia būtų projekto II alternatyva, nes ji yra mažiau nuostolinga.
7.	Atsipirkimo laikotarpis	Neatsiperka	Neatsiperka	Pagal apskaičiuotas šio rodiklio reikšmes neišsiskiria nė viena projekto alternatyva, nes projekto investicijos neatsipirktų per analizuojamą projekto ataskaitinį laikotarpį.

Pagrindinės išvados:

- analizuojamos alternatyvos nebus finansiškai naudingos investicijų ir investuoto kapitalo atžvilgiu;
- visos alternatyvos yra finansiškai nuostolingos, nes veiklos pajamos nedengtų paskolos grąžinimo ir palūkanų mokėjimo sąnaudų, todėl finansinis projekto alternatyvų gyvybingumas būtų užtikrinamas Klaipėdos miesto savivaldybės lėšomis (dalis patiriamų išlaidų kompensuojama iš savivaldybės lėšų);
- pagal apskaičiuotas finansinių rodiklių investuotam kapitalui reikšmes geresnė yra projekto II alternatyva;
- pagal finansinės analizės rezultatus optimali projekto įgyvendinimo alternatyva negali būti nustatyta, todėl turi būti papildomai atliktas ekonominės-socialinės naudos įvertinimas.

Kitame skyriuje bus atliktas šių alternatyvų socialinis-ekonominis vertinimas.

7.5 EKONOMINIS-SOCIALINIS PROJEKTO VERTINIMAS

7.5.1 PROJEKTO EKONOMINIO-SOCIALINIO VERTINIMO METODIKA

Atlikus projekto „Stadiono perspektyvų regione studija“ alternatyvų finansinį vertinimą, kitas žingsnis yra projekto I-II alternatyvų socialinis-ekonominis įvertinimas. Šiuo vertinimu siekiama nustatyti ir pinigais įvertinti ekonominį projekto poveikį (ne tik finansinį) bei nuspręsti, ar projektas yra patrauklus ir verta jį įgyvendinti. Socialinėje ekonominėje analizėje įvertinamas projekto indėlis regiono ar nacionalinei ekonominei gerovei, projekto poveikis visuomenei.

Ekonominio vertinimo metu, projekto alternatyvų finansinės analizės rezultatai bus koreguojami nauda ir socialiniais kaštais, neįvertintais finansinėje analizėje, kadangi jie negeneruoja realių tiesioginių piniginių išlaidų ir pajamų. Finansinės analizės metu buvo nustatyta, kad projekto I-II alternatyvų įgyvendinimas nebus finansiškai

naudingas atliktų investicijų bei investuoto kapitalo atžvilgiais. Ekonomiškai šie finansiniai grynųjų pajamų srautai yra papildomi nauda, kurią investicijos duos Klaipėdos regionui, Klaipėdos miesto savivaldybei ir jos gyventojams.

Projekto alternatyvų ekonominis vertinimas buvo atliekamas vadovaujantis tais pačiais metodologiniais šaltiniais kaip ir finansinė analizė:

- Europos Komisijos parengtomis investicinių projektų kaštų-naudos analizės gairėmis („*Guide to Cost-Benefit Analysis of Investment Projects (Structural Fund, Cohesion Fund and instrument for Pre-Accession)*“);
- Europos Komisijos parengtomis gairėmis „Ekonominės naudos analizės atlikimo metodinėmis gairėmis“ („*Guidance on the Methodology for carrying out Cost-Benefit Analysis*“);
- 2011 metais CPVA parengta „Investicijų projektų, kuriems siekiama gauti finansavimą iš ES Struktūrinių fondų ir valstybės biudžeto lėšų, rengimo metodika“.

Remiantis Europos regioninės plėtros fondo, Sanglaudos fondo ir investicijų projektų kaštų-naudos analizės 2008 metų gairėmis (*Guide to Cost-Benefit Analysis of Investment Projects*) ir Centrinės projektų valdymo agentūros parengta „Investicijų projektų, kuriems siekiama gauti finansavimą iš ES Struktūrinių fondų ir valstybės biudžeto lėšų, rengimo metodika“, socialinis-ekonominis vertinimas atliekamas tokiais pagrindiniais etapais:

1. *Finansinėje analizėje sudarytų finansinių srautų konvertavimas perskaičiuojant rinkos kainas į ekonomines vertes.* Perskaičiavimui turi būti taikomi konversijos faktoriai (standartinis konversijos faktorius, šešėlinis konversijos faktorius, kiti konversijos koeficientai), ir atitinkamai pagrindžiamas jų pasirinkimas. Taip pat atliekamos fiskalinės korekcijos (eliminuojami netiesioginiai mokesčiai (PVM ir kt.), subsidijos ir gryniesi mokėjimų pervedimai, mokesčiai darbuotojams (socialinio draudimo išmokos ir kt.)).
2. *Išorinio poveikio vertinimas.* Naudos ir žalos komponentų nustatymas. Naudos ir žalos įverčių nustatymas. Naudos ir žalos vertinimo prielaidos, jų pagrindimas.
3. *Socialinių ekonominių rodiklių reikšmių apskaičiavimas.* Apskaičiuojami ekonominiai rodikliai: socialinė ekonominė grynoji dabartinė vertė, socialinė vidinė gražos norma, naudos ir sąnaudų santykis.

Atlikus šio projekto I-II alternatyvų socialinį-ekonominį vertinimą pagal minėtus etapus, bus apskaičiuoti tokie alternatyvų ekonominės veiklos rodikliai:

- *ekonominė grynoji dabartinė vertė (EGDV)* – šis rodiklis yra patikimesnis už kitus, todėl taikomas kaip pagrindinis orientacinis rodiklis vertinant projektus, jo reikšmė turėtų būti didesnė už nulį, kad projektas būtų patrauklus ekonominiu požiūriu;
- *ekonominė gražos norma (EVGN)* – šio rodiklio vertė turėtų būti didesnė už socialinę diskonto normą;
- *ekonominės naudos ir sąnaudų santykis (B/C santykis)* – šio rodiklio vertė turėtų būti didesnė už vienatį.

Remiantis „Ekonominės naudos analizės atlikimo metodinėmis gairėmis“ („*Guidance on the Methodology for carrying out Cost-Benefit Analysis*“), alternatyvų ekonominiam vertinimui (pinigų srautų diskontavimui) bus taikoma 5,5 proc. socialinė diskonto norma, kurią Europos Komisija visoms konvergencijos tikslo siekiančioms šalims siūlo naudoti kaip orientacinę diskonto normą, taikomą ekonominei analizei atlikti.

7.5.2 FINANSINIŲ SRAUTŲ KONVERTAVIMAS PERSKAIČIUOJANT RINKOS KAINAS Į EKONOMINES VERTEES

Finansinėje analizėje įvertintus pinigų srautus gali paveikti netobula konkurencinė, mokestinė aplinka ir kiti veiksniai, dėl kurių pasireiškimo finansinėje analizėje įvertinti pinigų srautai neatspindi tikrosios pinigų vertės. Socialinėje ekonominėje analizėje turi būti naudojami ne finansiniai, o ekonominiai pinigų srautai, todėl finansinės analizės pinigų srautus reikia koreguoti pagal atitinkamus konversijos veiksnius. Šis žingsnis vadinamas konvertavimu. Jo metu finansinėje analizėje

įvertinti pinigų srautai perskaičiuojami eliminuojant mokesčius, subsidijas, kitas pridėtines išlaidas, kurios valstybės biudžeto mastu yra teigiami pinigų srautai arba biudžeto pajamos.

Šiame etape taikant ekonominės-socialinės naudos vertinimo metodiką, pereinama nuo rinkos prie buhalterinių kainų. Šio etapo tikslas – nustatyti perėjimo nuo rinkos prie skaičiuojamųjų verčių faktorius (daugiklius), kuriuos pritaikius projekto finansiniai pinigų srautai taptų ekonominiais, kadangi be fiskalinių išskaidymų ir išorės išlaidų, yra kitų veiksnių, galinčių nukreipti kainas nuo konkurencingos (t. y. veiksmingos) rinkos pusiausvyros: monopoliniai režimai, prekybos kliūtys, darbo reglamentavimas, neišsami informacija ir t. t. Visais šiais atvejais nustatytos rinkos (t. y. finansinės) kainos yra klaidinančios; vietoj jų reikia naudotis šešėlinėmis kainomis, atspindinčiomis alternatyvias sąnaudų išlaidas ir vartotojų norą mokėti už rezultatus. Įplaukų ir išlaidų eilučių elementai dauginami iš specialių skirtingų koeficientų (konvertavimo koeficientų (KK)). Atliekant vertinimą rekomenduojama socialinei ekonominei analizei naudoti finansinės analizės duomenis, naudotus investicijų FGDV ir FVGN apskaičiuoti.

Šio projekto alternatyvų socialiniam-ekonominiam vertinimui taikomi tokie konvertavimo faktoriai:

- *standartinis konvertavimo koeficientas (angl. SCF)* – 0,96 (taikomas investicijoms, veiklos pajamoms, išlaidoms, fiskalinėms korekcijoms);
- *šešėlinis konvertavimo koeficientas* – 0,61 (taikomas darbo užmokesčio išlaidoms, su darbo užmokesčiu susijusioms fiskalinėms korekcijoms, išorinei naudai).

Šiame etape taip pat buvo atliktos fiskalinės korekcijos. Valstybės biudžeto pajamos ekonominės-socialinės analizės požiūriu yra traktuojamos kaip pradinių investicijų generuojamą neigiamą srautą sumažinantis teigiamas pinigų srautas, todėl buvo eliminuotos tokios išlaidos:

- pradinių investicijų PVM mokesčio eliminavimas;
- reinvesticijų PVM mokesčio eliminavimas;
- veiklos išlaidų PVM mokesčio eliminavimas;
- eliminuotos darbuotojų socialinio draudimo mokesčio įmokos (socialinio draudimo įmokos sumokėtos per visą projekto alternatyvų ataskaitinį laikotarpį).

Lentelė 7-12. Fiskalinės korekcijos.*

Eil. Nr.	Straipsniai	I ALTERNATYVA	II ALTERNATYVA
1.	Pradinių investicijų PVM mokesčio eliminavimas	24.241.005 Lt	24.241.005 Lt
2.	Reinvesticijų PVM mokesčio eliminavimas	1.244.376 Lt	1.244.376 Lt
3.	Veiklos išlaidų PVM mokesčio eliminavimas	899.424 Lt	899.424 Lt
4.	Soc. draudimo įnašų sodrai eliminavimas (30,98%)	758.558 Lt	758.558 Lt
5.	Viso:	27.143.363 Lt	27.143.363 Lt

*visos išlaidos buvo padaugintos iš konvertavimo koeficientų, todėl skiriasi nuo naudotų finansiniame vertinime.

7.5.3 RINKOJE NEĮVERTINTOS NAUDOS APSKAIČIAVIMAS, NETIESIOGINIO PROJEKTO POVEIKIO ĮVERTINIMAS

Šio etapo tikslas yra įvertinti išorinę naudą ir kaštus, kurie nebuvo įvertinti finansinės analizės metu. Išorinės ekonominės naudos veiksniai bus tokie:

- *Naujų darbo vietų sukurta ekonominė nauda* – įgyvendinus projektą pagal I-II alternatyvas, būtų sukurta 18 naujų darbo vietų. Remiantis Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės pridėtinės vertės rodiklių reikšmėmis bei darbo našumo įverčiais, 2012 metais Lietuvos ūkyje per vieną dirbtą valandą vidutiniškai sukurta 42,60 Lt pridėtinės vertės (pridėtinė vertė, tenkanti vienai faktiškai dirbtai valandai). Todėl daroma prielaida, kad priimtas darbuotojas per vieną dirbtą valandą vidutiniškai sukurs 42,60 Lt pridėtinės vertės. Jei naujos darbo vietos sukuriama pridėtinę vertę laikysime tos darbo vietos ekonomine nauda, tai 1 nauja darbo vieta sukurs per metus ekonominę naudą lygią 85.882 Lt. Atsižvelgiant į tai, kad I-II alternatyvų atvejais numatoma sukurti 18 naujų darbo vietų, tai naujų darbo vietų sukurta ekonominė nauda sieks 942.980 Lt per projekto ataskaitinį laikotarpį (padauginus iš konvertavimo koeficiento) (žr. žemiau pateikta lentelė). I alternatyvos atveju naujų darbo vietų sukurta nebus, todėl nebus gauta ir ekonominė nauda.
- *Užimtumo padidėjimo ekonominė nauda* – įrengus naują sporto infrastruktūrą (stadioną, aikšteles ir kt.), padidės renginių dalyvių, žiūrovų užimtumas, pagerės laisvalaikio praleidimas, gyventojų fizinė ir sveikatos būklė, nes bus organizuojami sporto renginiai. Ilgas, sunkus, įtemptas darbas, nervinė įtampa mažina organizmo darbingumą ir darbo našumą, blogėja bendra savijauta, dėmesys, atmintis, sunkiau susikoncentruoti, žmogus jaučiasi pavargęs, todėl jam yra reikalingas tinkamas darbo ir poilsio režimas, ilgesnis poilsis, fizinis aktyvumas. Siekiant įvertinti sporto, renginių, kokybiškesnio laisvalaikio praleidimo naudą gyventojų darbingumui, sveikatai, nusikalstamumo sumažėjimui, daroma prielaida, kad tokio laisvalaikio praleidimo, sportinės veiklos 1 val. ekonominė nauda sieks 42,60 Lt (remiantis Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės pridėtinės vertės rodiklių reikšmėmis bei darbo našumo įverčiais, 2012 metais Lietuvos ūkyje per vieną dirbtą valandą vidutiniškai sukurta 42,60 Lt pridėtinės vertės (pridėtinė vertė, tenkanti vienai faktiškai dirbtai valandai)). Daroma prielaida, kad vienas tokios naudos gavėjas vidutiniškai po 2 val. užsiims sportine veikla arba praleis laisvalaikį renginiuose, todėl ekonominė nauda vienam naudos gavėjui sieks 85,2 Lt per metus. Užimtumo padidėjimo ekonominė nauda apskaičiuojama dauginant vieno naudos gavėjo sukuriama ekonominę naudą iš bendro alternatyvos naudos gavėjų skaičiaus. Šiai sukuriamai ekonominei naudai taikomas 0,61 konvertavimo faktorius.
- *Turistų sukurta ekonominė nauda.* Įrengtas stadionas su sveikatingumo kompleksu taptų svarbiu regiono lankytinu objektu, lankomu tiek vietinių, tiek užsienio turistų. Daroma prielaida, kad 50 proc. jo lankytojų sudarytų vietiniai ir užsienio turistai. Skaičiavimuose buvo vertinama tik užsienio turistų ir lankytojų iš kitų šalies regionų sukuriama ekonominė nauda. Daroma prielaida, kad kiekvienas atvykęs turistai savivaldybės/regiono teritorijoje išleis vidutiniškai po 25 Lt įvairioms kitoms prekėms, maistui ir kt. (turima omenyje išleistus pinigus Klaipėdos regione už stadiono, sveikatingumo komplekso ribų, nes turistų išlaidos stadione ir sveikatingumo komplekse buvo įvertintos finansinės analizės metu). Turistų sukurta ekonominė nauda savivaldybei pasireikš per netiesiogines verslo subjektų pajamas, kurios sieks 1.726.800 Lt per projekto ataskaitinį laikotarpį (padauginus iš konvertavimo koeficiento).

Didžiausia išorinė ekonominė nauda bus gauta I-II alternatyvų atvejais. Išorinės ekonominės naudos dydžiai per visą projekto ataskaitinį laikotarpį yra pateikti žemiau esančioje lentelėje.

Lentelė 7-13. Projekto alternatyvų išorinė nauda.

Eil. Nr.	Straipsniai\Alternatyvos pavadinimas	I ALTERNATYVA	II ALTERNATYVA
1.	Naujų darbo vietų sukurta ekonominė nauda	11.682.474 Lt	11.682.474 Lt
2.	Užimtumo padidėjimo ekonominė nauda	177.925.414 Lt	177.925.414 Lt
3.	Turistų sukurta ekonominė nauda	21.890.400 Lt	21.890.400 Lt

4.	Viso:	189.607.888 Lt	189.607.888 Lt
----	-------	----------------	----------------

*visos sumos buvo padaugintos iš konvertavimo koeficientų.

7.5.4 PROJEKTO SOCIALINIŲ-EKONOMINIŲ RODIKLIŲ APSKAIČIAVIMAS

Atlikus šio projekto I-II alternatyvų socialinį-ekonominį vertinimą buvo apskaičiuoti tokie alternatyvų ekonominiai rodikliai:

- ekonominė grynoji dabartinė vertė (EGDV);
- ekonominė gražos norma (EVGN);
- ekonominės naudos ir sąnaudų santykis (B/C santykis).

Detalūs projekto alternatyvų socialinių-ekonominių rodiklių skaičiavimai yra pateikti prieduose, o šių skaičiavimų suvestinė, palyginamoji lentelė pateikiama žemiau.

Lentelė 7-14. Projekto I-II alternatyvų ekonominių rodiklių palyginimas.

Eil. Nr.	Rodiklis	I ALTERNATYVA	II ALTERNATYVA	Išvados
1.	EGDV	64.486.523	64.486.523	Alternatyvų EGDV rodikliai yra teigiami, o tai rodo projektas 0-II alternatyvų įgyvendinimo metu bus ekonomiškai naudingas savivaldybės visuomenei, bus gaunama ekonominė nauda. Kad projektas būtų ekonomiškai naudingas, EGDV turi būti didesnė už 0 Lt. Pagal apskaičiuotas šio rodiklio reikšmes neišsiskiria nė viena projekto alternatyva.
2.	EVGN	12,64%	12,64%	Alternatyvų EVGN rodikliai taip pat yra teigiami (didesni už socialinę diskonto normą), o tai rodo projektas 0-III alternatyvų įgyvendinimo metu bus ekonomiškai naudingas, gauta ekonominė nauda viršys ekonominius kaštus. Kad projektas būtų ekonomiškai naudingas EVGN turi būti didesnė už socialinę diskonto normą (šio projekto atveju – 5,5 proc.), tada projekto sukuriama ekonominė nauda būtų didesnė už projekto ekonominius kaštus. Pagal apskaičiuotas šio rodiklio reikšmes neišsiskiria nė viena projekto alternatyva.
3.	Naudos ir sąnaudų santykis (B/C)	1,48	1,48	Alternatyvų naudos ir sąnaudų santykio rodikliai (B/C) parodo, ar iš projekto gaunama nauda (pajamos) viršys projekto kaštus (veiklos išlaidas ir investicijas), todėl projekto nauda turi būti didesnė už kaštus. Projektas laikomas priimtiniu, jei iš jo gaunama nauda viršija kaštus (projekto įplaukos viršija išlaidas), t.y. B/C > 1. Pagal apskaičiuotas šio rodiklio reikšmes neišsiskiria nė viena projekto alternatyva.
4.	Atsipirkimo laikotarpis	9,29 metai	9,29 metai	Atsipirkimo laikotarpis parodo, kiek metų atsipirks projektas (įvertinus ekonominę naudą). Pagal apskaičiuotas šio rodiklio reikšmes neišsiskiria nė viena projekto alternatyva.

Atlikus projekto alternatyvų ekonominį vertinimą, buvo nustatyta, kad projekto I-II alternatyvos generuoja teigiamą socialinę-ekonominę naudą. Ekonominė grynoji dabartinė vertė (EGDV), naudojant 5,5 proc. socialinę diskonto normą, lygi 64,5 mln. Lt, o ekonominė vidinė gražos norma (EVGN) lygi 12,64 proc., ekonominės naudos ir kaštų santykis (B/C) – 1,48. Šie rodikliai parodo, kad projekto I-II alternatyvos atveju teiks ekonominę naudą Klaipėdos regiono, Klaipėdos miesto savivaldybės gyventojams.

Išvada. Atliktas projekto alternatyvų finansinis, socialinis-ekonominis vertinimas parodė, kad priimtiniausia yra **II alternatyva**, kadangi jos finansiniai rodikliai investuotam kapitalui yra geresni. Taip pat ji yra ekonomiškai naudinga, t.y. generuoja ekonominę naudą (EGDV).

Projekto „Stadiono perspektyvų regione studija“ alternatyvų finansiniai-ekonominiai rodikliai, apibendrintas alternatyvų reitingas yra pateikti žemiau esančioje lentelėje.

Lentelė 7-15. Apskaičiuoti alternatyvų finansiniai, socialiniai-ekonominiai rodikliai, alternatyvų reitingas.

Eil. Nr.	Alternatyvos pavadinimas	Investicijos Investicijų dydis, įsk. PVM	Finansiniai rodikliai				Ekonominiai rodikliai				Alternatyvos reitingas
			Finansinė vidinė grąžos norma investicijoms (FVGN investicijoms)	Finansinė grynoji dabartinė vertė investicijoms (FGDV investicijoms)	Finansinė vidinė grąžos norma kapitalui (FVGN kapitalui)	Finansinė grynoji dabartinė vertė kapitalui (FGDV kapitalui)	Ekonominė grynoji dabartinė vertė (EGDV)	Ekonominė vidinė grąžos norma (EVGN)	ENS (ekonominės naudos santykis)	Atsipirkimo laikas, m.	
1.	I alternatyva	149.374.537 Lt	-4,77%	-94.895.205 Lt	-22,12%	-118.337.338 Lt	64.486.523 Lt	12,64%	1,48	9,29 metai	2
2.	II alternatyva	149.374.537 Lt	-4,77%	-94.895.205 Lt	-7,17%	-39.188.147 Lt	64.486.523 Lt	12,64%	1,48	9,29 metai	1

7.6 PROJEKTO JAUTRUMO ANALIZĖ IR RIZIKOS ĮVERTINIMAS

7.6.1 RIZIKOS ĮVERTINIMAS

Šiame skyriuje atliekamas kokybinis įgyvendinamo projekto rizikų vertinimas, kurio metu įvertinamas rizikos pobūdis, pateikiamas rizikos aprašymas, pasireiškimo tikimybė bei numatomos rizikos mažinimo priemonės. Pagrindinės, projekto įgyvendinimą sąlygojančios rizikos yra: **politinė, finansinė, statybos, tinkamumo ir tęstinumo rizika**. Šių projekto rizikų išvengti neįmanoma, tačiau visapusiškai jas įvertinus ir įgyvendinus atitinkamas prevencines priemones bei jų valdymo metodus, galima sumažinti jų pasireiškimo tikimybę. Galimos projekto rizikos pateikiamos žemiau esančioje lentelėje.

Lentelė 7-16 Projekto rizikų vertinimas.

Rizika	Rizikos aprašymas	Rizikos pasireiškimo tikimybė	Riziką mažinančios priemonės
Politinė rizika			
Neigiamas Klaipėdos regiono savivaldybių politikų ir administracijų požiūris į baseino komplekso projektą	Politinis pasipriešinimas, sąlygotas visuomenės spaudimo gali apsunkinti ar sustabdyti projekto įgyvendinimą.	Vidutinė	Siekiant sumažinti šią riziką, savivaldybės politikai ir administracija turi būti iš anksto supažindinami su planuojamu projektu, jo eiga ir nauda Klaipėdos miestui bei regionui. Vykdant projekto parengimo veiklas turi būti įgyvendinama visuomenės informavimo strategija.
Finansinė rizika			
Sąmatos išaugimas	Neįvertintas ar nepakankamai įvertintas konkurencijos lygis, galimas tarptautinių rangovų dalyvavimas (santykinai aukštesnės kainos dėl apsunkinto valdymo), pernelyg optimistiškai įvertintas techninio sprendimo įgyvendinamumas,	Didelė	Sudaryti bendros kainos rangos darbų sutartį Parengti detalų techninį projektą, jame numatant racionaliausius techninius sprendimus. Sutartyje aiškiai ir vienareikšmiškai apibrėžti užsakovo rezervo panaudojimo galimybes ir būdus.

	neatsižvelgta į esamą statybų rinkos situaciją, makroekonominius pokyčius, sprendimas keisti projektinius sprendinius ar naudojamas technologijas.		
Statybos rizika			
Nukrypimai nuo veiklų grafiko	Dėl sezoniškumo neigiamos įtakos, techninių sprendimų sudėtingumo, technologijų inovatyvumo ir pan. gali užsitęsti statybos darbai.	Vidutinė	Sutartys su rangovu turėtų būti pasirašytos tik jam pateikus sutarties vykdymo užtikrinimo banko ar draudimo bendrovės garantiją. Vykdant viešuosius pirkimus, didelis dėmesys turėtų būti skiriamas tiekėjų patirčiai panašiuose projektuose. Atliekamų darbų kokybės reikalavimai turėtų būti nustatyti sutartyse, už kurių nesilaikymą numatytos sankcijos. Sutartyse turėtų būti numatytas darbų planas, pasiliekančias rezervą nenumatytiems atvejams. Taip pat numatomos draudimo sąlygos ir išlaidos draudimo paslaugoms.
Tinkamumo rizika			
Nesugebėjimas teikti projekte numatytos apimties kokybės paslaugas	Sukurta infrastruktūra gali būti nepakankama suplanuotoms veiklų apimtims įgyvendinti, pasirinktas netinkamas veiklos vykdymo modelis	Maža	Iš anksto suplanuoti veiklos organizavimo ir vykdymo principai bei reikalavimai teikiamų paslaugų kokybei; Pasitelkti sporto infrastruktūros aptarnavimo ekspertai.
Teikiamų paslaugų sąnaudų padidėjimas	Nepastovios veiklos išlaidos gali lemti kintamus veiklų įgyvendinimo kaštus. Paslaugų teikimo sąnaudų padidėjimas gali lemti projekto neįvykimą, vartotojams reiškiantį paslaugų prieinamumo sumažėjimą.	Maža	Detaliai įvertinti paslaugų teikimo sąnaudų komponentai, Apibrėžti paslaugų teikimo standartai, kurių bus laikomasi per visą ataskaitinį laikotarpį.
Tęstinumo rizika			
Žemas stadiono renginių lankomumas.	Mažesnis, nei prognozuota stadiono lankomumo skaičius.	Vidutinė	Šios rizikos pasireiškimo tikimybę sumažins objekto daugiav funkciškumas, kitų kultūros ir sporto renginių organizavimo alternatyvos.

7.6.2 JAUTRUMO ANALIZĖ

Projekto finansinių rodiklių verčių pasikeitimo dėl neplanuotų projekto įgyvendinimo ar veiklos išlaidų padidėjimo (sumažėjimo) įvertinimą galima laikyti pagrindiniu jautrumo analizės uždaviniu. Jos metu siekiama nustatyti projekto kritinius kintamuosius. Tai daroma leidžiant projekto kintamiesiems kisti pagal konkretų procentinės dalies pokytį ir stebint tolesnius finansinių rodiklių pokyčius. Vienu metu keičiamas vienas kintamasis, o kiti parametrai turi likti pastovūs. Projekto potencialūs rizikos veiksniai bus keičiami +/-1 proc. ir bus stebima, kaip pasikeis finansinių rodiklių vertės. Jei potencialaus rizikos faktoriaus pokytis 1 proc. sąlygos finansinių rodiklių reikšmių pokytį didesnę negu 1 proc., tada tas veiksnys bus laikomas kritiniu kintamuoju, kurio poveikis projektui gali būti labai reikšmingas. Jautrumo analizė atliekama finansinio, ekonominio vertinimo metu atrinktai II projekto alternatyvai.

Potencialūs rizikos faktoriai, galintys sutrukdyti planuojamų projekto įgyvendinimo rezultatų pasiekimą, yra tokie:

- stadiono su sveikatingumo statybos darbų išlaidų padidėjimas (sumažėjimas);
- projektavimo ir inžinerinių paslaugų išlaidų padidėjimas (sumažėjimas);
- PVM mokesčio padidėjimas (sumažėjimas);
- veiklos pajamų padidėjimas (sumažėjimas);
- veiklos išlaidų padidėjimas (sumažėjimas);
- finansinės diskonto normos padidėjimas (sumažėjimas);
- ekonominės diskonto normos padidėjimas (sumažėjimas);
- paskolos palūkanų normos padidėjimas (sumažėjimas);
- sukuriamos ekonominės naudos padidėjimas (sumažėjimas).

Atlikus projekto jautrumo analizę buvo nustatyta, kad projektas yra jautriausias šiems kritiniams kintamiesiems:

- stadiono su sveikatingumo kompleksu statybos darbų išlaidų padidėjimui (sumažėjimui);
- PVM mokesčio padidėjimui (sumažėjimui);
- finansinės diskonto normos padidėjimui (sumažėjimui);
- ekonominės diskonto normos padidėjimui (sumažėjimui);
- paskolos palūkanų normos padidėjimui (sumažėjimui).
- sukuriamos ekonominės naudos padidėjimui (sumažėjimui).

Lentelė 7-17. Finansinių, ekonominių rodiklių jautrumo rizikos faktoriams analizės rezultatai.

Rizikos faktorial	Investicijų dydis (su PVM), Lt	Pokytis, proc.	ES paramos dydis, Lt	Pokytis, proc.	FGDV investicijoms (Lt)	Pokytis, proc.	EVGN investicijoms (proc.)	Pokytis, proc.	B/C	Pokytis, vnt.	FGDV kapitalui (Lt)	Pokytis, proc.	EVGN kapitalui (proc.)	Pokytis, proc.	EGDV (Lt)	Pokytis, proc.	EVGN (proc.)	Pokytis, proc.	B/C	Pokytis, vnt.
Bazinis scenarijus	149.374.537	0,00%	74.687.268	0,00%	-94.895.205	0,00%	-4,77%	0,00%	0,075	0,000	-252.750.932	0,00%	-25,33%	0,00%	64.436.523	0,00%	12,64%	0,00%	1,479	0,000
Stadiono su sveikatingumo kompleksu statybos darbų išlaidos (+1,0 proc.)	150.868.282	1,00%	75.434.141	1,00%	-94.593.995	-0,32%	-4,70%	0,07%	0,075	0,000	-252.552.767	-0,03%	-25,12%	0,21%	64.747.277	0,47%	12,66%	0,02%	1,481	0,002
Stadiono su sveikatingumo kompleksu statybos darbų išlaidos (-1,0 proc.)	147.880.791	-1,00%	73.940.306	-1,00%	-95.196.336	0,32%	-4,84%	-0,07%	0,075	0,000	-252.949.040	0,03%	-25,54%	-0,21%	64.135.842	-0,47%	12,63%	-0,02%	1,477	-0,002
Projektavimo, inžinerinių ir kitų paslaugų išlaidos (+1,0 proc.)	149.445.667	0,05%	74.722.834	0,05%	-94.944.555	0,05%	-4,77%	0,00%	0,075	0,000	-252.878.932	0,05%	-25,33%	0,00%	64.469.459	-0,03%	12,64%	0,00%	1,479	0,000
Projektavimo, inžinerinių ir kitų paslaugų išlaidos (-1,0 proc.)	149.303.406	-0,05%	74.651.703	-0,05%	-94.845.735	-0,05%	-4,77%	0,00%	0,075	0,000	-252.622.841	-0,05%	-25,33%	0,00%	64.503.651	0,03%	12,65%	0,00%	1,479	0,000
PVM mokesčiai (+1,0 proc.)	150.609.037	0,83%	75.304.519	0,83%	-95.718.793	0,87%	-4,73%	0,00%	0,074	-0,001	-254.918.494	0,06%	-25,34%	-0,01%	64.788.658	0,47%	12,67%	0,02%	1,473	-0,002
PVM mokesčiai (-1,0 proc.)	143.140.036	-0,83%	74.070.018	-0,83%	-94.071.555	-0,87%	-4,77%	0,00%	0,076	0,001	-250.583.346	-0,86%	-25,31%	0,01%	64.184.153	-0,47%	12,62%	-0,02%	1,481	0,002
Veiklos pajamos (+1,0 proc.)	149.374.537	0,00%	74.687.268	0,00%	-94.700.500	-0,21%	-4,75%	0,02%	0,076	0,001	-252.361.572	-0,15%	-25,26%	0,06%	64.666.770	0,28%	12,66%	0,02%	1,480	0,001
Veiklos pajamos (-1,0 proc.)	149.374.537	0,00%	74.687.268	0,00%	-95.038.093	0,20%	-4,79%	-0,02%	0,074	-0,001	-253.136.759	0,15%	-25,39%	-0,06%	64.307.949	-0,28%	12,63%	-0,02%	1,473	-0,001
Veiklos išlaidos (+1,0 proc.)	149.374.537	0,00%	74.687.268	0,00%	-95.031.921	0,14%	-4,79%	-0,02%	0,075	0,000	-253.024.414	0,11%	-25,45%	-0,12%	64.338.670	-0,15%	12,64%	-0,01%	1,478	-0,001
Veiklos išlaidos (-1,0 proc.)	149.374.537	0,00%	74.687.268	0,00%	-94.759.234	-0,14%	-4,75%	0,02%	0,075	0,000	-252.479.140	-0,11%	-25,21%	0,12%	64.583.783	0,15%	12,65%	0,01%	1,480	0,001
Paskolos palūkanų norma (+1,0 proc.)	149.374.537	0,00%	74.687.268	0,00%	-94.895.205	0,00%	-4,77%	0,00%	0,075	0,000	-263.200.839	4,13%	-25,92%	-0,59%	64.436.523	0,00%	12,64%	0,00%	1,479	0,000
Paskolos palūkanų norma (-1,0 proc.)	149.374.537	0,00%	74.687.268	0,00%	-94.895.205	0,00%	-4,77%	0,00%	0,075	0,000	-242.301.123	-4,13%	-24,72%	0,61%	64.436.523	0,00%	12,64%	0,00%	1,479	0,000
Finansinė diskonto norma (+1,0 proc.)	149.374.537	0,00%	74.687.268	0,00%	-97.385.604	2,62%	-4,77%	0,00%	0,071	-0,004	-243.344.259	-3,72%	-25,33%	0,00%	64.436.523	0,00%	12,64%	0,00%	1,479	0,000
Finansinė diskonto norma (-1,0 proc.)	149.374.537	0,00%	74.687.268	0,00%	-91.674.552	-3,39%	-4,77%	0,00%	0,080	0,005	-262.757.036	3,96%	-25,33%	0,00%	64.436.523	0,00%	12,64%	0,00%	1,479	0,000
Ekonominė diskonto norma (+1,0 proc.)	149.374.537	0,00%	74.687.268	0,00%	-94.895.205	0,00%	-4,77%	0,00%	0,075	0,000	-252.750.932	0,00%	-25,33%	0,00%	51.532.355	-20,09%	12,64%	0,00%	1,392	-0,037
Ekonominė diskonto norma (-1,0 proc.)	149.374.537	0,00%	74.687.268	0,00%	-94.895.205	0,00%	-4,77%	0,00%	0,075	0,000	-252.750.932	0,00%	-25,33%	0,00%	79.265.887	22,92%	12,64%	0,00%	1,574	0,095
Sukuriamą išorinę ekonominę naudą (+1,0 proc.)	149.374.537	0,00%	74.687.268	0,00%	-94.895.205	0,00%	-4,77%	0,00%	0,075	0,000	-252.750.932	0,00%	-25,33%	0,00%	65.875.441	2,15%	12,79%	0,15%	1,439	0,010
Sukuriamą išorinę ekonominę naudą (-1,0 proc.)	149.374.537	0,00%	74.687.268	0,00%	-94.895.205	0,00%	-4,77%	0,00%	0,075	0,000	-252.750.932	0,00%	-25,33%	0,00%	63.099.293	-2,15%	12,50%	-0,15%	1,469	-0,010

7.6.3 SCENARIJŲ ANALIZĖ

Scenarijų analizė parodo, kaip vienų ar kitų prielaidų nukrypimai paveikia analizuojamo projekto rezultatus ir vertinimo kriterijus. Paprastai be pagrindinio (bazinio) projekto varianto dar nagrinėjami pesimistinis ir optimistinis variantai.

Projekto scenarijų analizė atliekama keičiant stadiono su sveikatingumo kompleksu statybos darbų išlaidas ir vertinant, kaip keičiasi projekto finansiniai rodikliai. Stadiono su sveikatingumo kompleksu statybos darbų išlaidos buvo pasirinktos dėl tos priežasties, kad jų poveikis pradinėms investicijų išlaidoms (išskyrus PVM mokestį) yra didžiausias (žr. jautrumo analizę). Stadiono su sveikatingumo kompleksu statybos darbų gali kisti 10 proc. ir daugiau, tuo tarpu PVM mokestis gali didėti/mažėti 1-2 proc., todėl tikėtinas jo poveikis bus mažesnis.

Be jau detalios išanalizuoto realaus projekto įgyvendinimo scenarijaus buvo taip pat įvertinti pesimistinis (pabloginant projekto prielaidas) ir optimistinis (pagerinat projekto prielaidas) scenarijai. Šiems scenarijams buvo apskaičiuoti pagrindiniai finansiniai rodikliai.

Vadovaujantis Statistikos departamento duomenimis, per 2012 metus statybos sąnaudų kainų indekso vidutinis metinis pokytis šalyje siekė 3,7 proc. (t.y. tiek didėjo statybos darbų sąnaudos). Pasirinktos projekto II alternatyvos įgyvendinimo metu didžiąją darbų dalį sudarys statybos darbai, kurie priskiriami statybos-montavimo darbams, todėl scenarijų analizės metu statybos darbų išlaidos bus didinamos (mažinamos) 3,7 procentais.

Atliekant projekto scenarijų analizę, buvo analizuojami tokie 3 pagrindiniai šios projekto alternatyvos scenarijai:

- *pesimistinis scenarijus* – numatomas pesimistinis projekto scenarijus buvo sudarytas laikantis prielaidos, kad stadiono su sveikatingumo kompleksu statybos darbų išlaidos bus didesnės 3,7 proc., lyginant su realiuoju projekto scenarijumi;
- *realus scenarijus* – šis projekto scenarijus buvo detalios išanalizuotas finansinio ir analizės skyriuose kaip pagrindinis projekto scenarijus, todėl atskirai nebus skaičiuojamas;
- *optimistinis scenarijus* – numatomas optimistinis projekto scenarijus buvo sudarytas laikantis prielaidos, kad stadiono su sveikatingumo kompleksu statybos darbų išlaidos bus mažesnės 3,7 proc., lyginant su realiuoju projekto scenarijumi.

Projekto scenarijų analizės prielaidos ir rezultatai yra pateikti žemiau esančioje lentelėje.

Lentelė 7-18. Scenarijų analizės rezultatai.

Prielaidos, finansiniai rodikliai	Mato vienetas	Projekto scenarijai		
		Pesimistinis scenarijus	Realus scenarijus	Optimistinis scenarijus
Prielaidos				
Stadiono su sveikatingumo kompleksu statybos darbų išlaidų padidėjimas	proc.	3,7%	0,0%	-3,7%
Stadiono su sveikatingumo kompleksu statybos darbų išlaidos	Lt	148.487.258 Lt	143.189.256 Lt	137.891.253 Lt
Rezultatai				
Projekto bendrosios investicijos	Lt (su PVM)	154.901.395 Lt	149.374.537 Lt	143.847.679 Lt
FGDV investicijoms	Lt	-93.780.870 Lt	-94.895.205 Lt	-96.009.478 Lt
FVGN investicijoms	proc.	-4,52%	-4,77%	-5,03%
B/C santykis	vnt.	0,07	0,08	0,08
Atsipirkimo laikotarpis	metai	Neatsiperka	Neatsiperka	Neatsiperka

FGDV kapitalui	Lt	-37.983.601 Lt	-39.188.147 Lt	-40.392.632 Lt
FVGN kapitalui	proc.	-6,55%	-7,17%	-7,82%
Atsipirkimo laikotarpis	vnt.	Neatsiperka	Neatsiperka	Neatsiperka
Ekonominė grynoji dabartinė vertė (EGDV)	0 Lt	65.599.181 Lt	64.486.523 Lt	63.373.921 Lt
Ekonomine vidinė gražos norma (EVGN)	proc.	12,71%	12,64%	12,58%
B/C (ekonominės naudos ir sąnaudų santykis)	vnt.	1,49	1,48	1,47
Atsipirkimo laikotarpis	metai	9,30 metai	9,29 metai	9,28 metai

Išvada. Atlikta projekto scenarijų analizė parodė, kad stadiono su sveikatingumo kompleksu darbų išlaidų padidėjimas/sumažėjimas 3,7 proc. įtakoja projekto finansinių-ekonominių rodiklių rezultatus. Šis poveikis pradinių investicijų atžvilgiu siekia $-/+5,527$ mln. Lt. Tai yra reikšmingas pokytis, tačiau jis nėra lemiamas, kadangi finansiniai rodikliai kinta panašiu dydžiu ir nesumažėja labai ženkliai. Siekiant išvengti šių išlaidų padidėjimo, bus atlikti darbų pirkimo konkursai, kurių metu buvo nustatytos šių darbų kainos, o jei dėl kokių nors nenumatytų priežasčių išaugtų stadiono su sveikatingumo kompleksu darbų kaina, tai būtų svarstoma galimybė mažinti projekto apimtį.

7.7 PROJEKTO TĖSTINUMO UŽTIKRINIMAS

Įgyvendinus projektą, bus užtikrintas jo rezultatų tvarumas ir tęstinumas. Žemiau išskiriami ir analizuojami pagrindiniai tęstinumo aspektai.

Finansinis tęstinumas. Kadangi pajamos iš numatytos veiklos neužtikrins finansinio projekto gyvybingumo, finansiniam projekto tęstumui palaikyti bus reikalingas Klaipėdos miesto savivaldybės skiriamas finansavimas veiklos išlaidoms, paskolos grąžinimo ir palūkanų mokėjimo išlaidoms padengti. Regioninio stadiono su sveikatingumo kompleksu veiklos finansinį tęstinumą užtikrins ir projekto/veiklos vykdytojų skiriamos lėšos priežiūros, einamojo remonto darbams, reinvesticijoms. Projekto finansiniuose skaičiavimuose buvo numatytos einamojo remonto išlaidos, reinvesticijos, kurios turėtų užtikrinti tinkamą įrengtos sporto infrastruktūros būklę, paslaugų teikimą ir pajamų gavimą.

Finansinį projekto tęstinumą taip pat užtikrins ir gaunamos finansavimo šaltinių lėšos. Įgyvendinant projektą, bus siekiama pasinaudoti ES struktūrinių fondų finansinės paramos galimybėmis (pritraukti ES paramos ir valstybės biudžeto lėšas). ES struktūrinių fondų lėšų dalyvavimas projekto įgyvendinime sąlygos tai, kad projekto vykdytojai turės įsipareigoti, kad 5 metus po projekto įgyvendinimo pabaigos ims visų būtinų priemonių projekto rezultatų tęstinumui užtikrinti, t.y. ne mažiau kaip penkerius metus nuo projekto įgyvendinimo pabaigos nebus perleistos, įkeistos ar kitokiu būdu suvaržytos daiktinės teisės į šį turtą, kuriam prašomas finansavimas, bus vykdoma numatyta veikla, o projekto metu iš finansavimo lėšų sukurtas turtas bus išlaikomas ir užtikrintas jo tinkamas eksploatavimas. Tokiu būdu bus užtikrintas veiklos tęstinumas pirmaisiais 5 metais po darbų atlikimo.

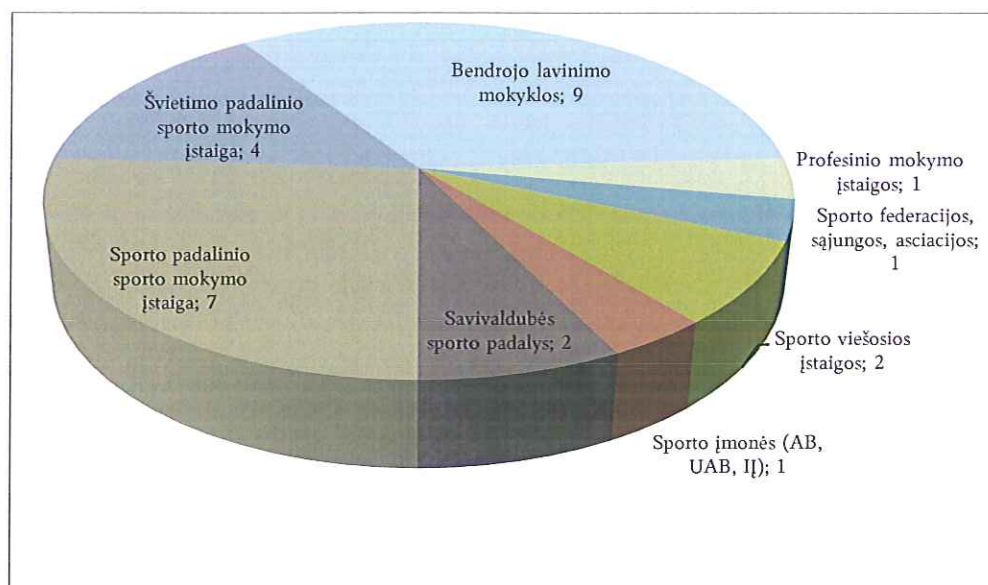
Institucinis tęstinumas. Sukurta infrastruktūra nuosavybės teise priklausys Klaipėdos miesto savivaldybei, kuri ir užtikrins projekto įgyvendinimą ir institucinį projekto tęstinumą. Klaipėdos miesto savivaldybė bus atsakinga už projekto rezultatų įtraukimą į Klaipėdos miesto plėtros strateginį planą 2013–2020 metams bei Klaipėdos regiono plėtros planą, siekiant strateginiuose dokumentuose nurodytų prioritetų, tikslų ir uždavinių įgyvendinimo.

Technologinis tęstinumas. Planuojamas stadiono komplekso naudingasis tarnavimo laikotarpis – 20 metų. Planuojama, kad naujai pastatyto stadiono komplekso kapitališkai remontuoti nereikės daugiau nei 10 metų po projekto įgyvendinimo. Projekto metu įrengtos infrastruktūros techninė būklė bus nuolatos stebima, siekiant užtikrinti jos atitiktį visuomeninių standartų bei higienos normų reikalavimams. Esant poreikiui, iš Klaipėdos miesto savivaldybės, privataus investuotojo lėšų bus atliekami paprastojo (einamojo) remonto darbai.

Veiklos tęstinumas. Pagal pasirinktą stadiono infrastruktūros valdymo modelį, objekto veiklos tęstinumą užtikrins savivaldybės įstaiga, kuriai bus perduotas objekto valdymas, arba ilgalaikės koncesijos sutarties pagrindu – privatus partneris, kuriam bus perduoda didžioji dalis su projektu susijusių rizikų (statybos, finansavimo ir tinkamumo). Tokiu būdu bus užtikrinama, kad stadiono komplekso naudojimas, pagrindinės vykdomos veiklos, paskirtis nebus keičiamos.

7.8 REGIONINIO STADIONO VALDYMO STRUKTŪROS ALTERNATYVŲ ANALIZĖ

Kūno kultūros ir sporto departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės duomenimis, 85 proc. stadionų su 3000 ir daugiau vietų valdo viešojo sektoriaus institucijos, įstaigos ar jų padaliniai. 1 stadionas priklauso sporto federacijai, 2 sporto viešosioms įstaigoms ir 1 sporto įmonei.

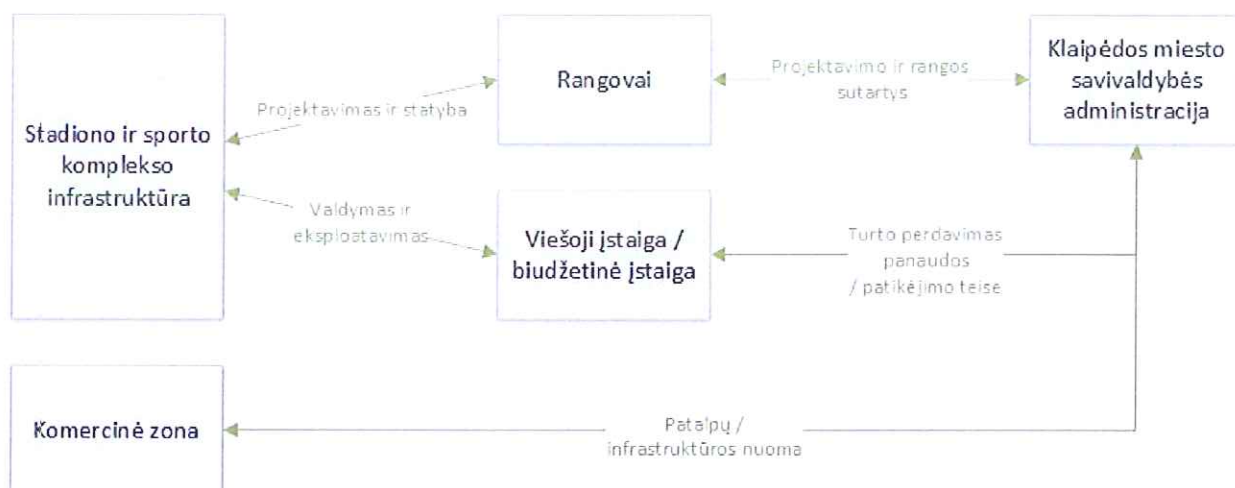

Pav. 7-4 Stadionų su 3000 ir daugiau vietų tribūnomis valdytojais Lietuvoje.

Atsižvelgiant į projektą inicijuojančios institucijos lūkesčius ir galimus projekto finansavimo šaltinius, šioje galimybių studijos dalyje išanalizuoti trys galimi stadiono ir sporto komplekso infrastruktūros vystymo ir valdymo scenarijai: 1) **Viešasis infrastruktūros valdymo modelis**, 2) **Viešosios ir privačios partnerystės modelis – koncesija** ir 3) **Viešasis infrastruktūros valdymo modelis perkant operatoriaus paslaugas**.

Viešasis infrastruktūros valdymo modelis

Pagal šį modelį savivaldybė iš privačių subjektų konkurso būdu pirktų stadiono komplekso statybos darbus. Šio modelio atveju statybos projektuotojas ir rangovas prisiima riziką dėl statinio projekto ir statybos darbų, o finansavimo, sukurto turto eksploatavimo, nuosavybės rizikas – viešasis sektorius. Pastatytos infrastruktūros valdymas ir priežiūra būtų perduota savivaldybės sporto įstaigai (VŠĮ ar BĮ), kuri įgyvendintų savivaldybės nustatytus tikslus. Stadiono komplekso komercinė zona konkurso būdu būtų išnuomos privatiems subjektams. Nuosavybės teisė į objektą priklausytų savivaldybei. Nuomininkams būtų perduotos teisės eksploatuoti išnuomotas dalis. Rizika dėl komerciniuose objektuose vykdomos komercinės veiklos tektų tretiesiems asmenims. Šios valdymo struktūros schema pateikiama Pav. 7-5.

Pav. 7-5 Objekto valdymas per viešąją ar biudžetinę įstaigą.

Išvada. Tradicinis viešųjų pirkimų ir infrastruktūros valdymo modelio atveju sutartys sudaromos konkurenciniu pagrindu ir yra trumpalaikės, leidžia realizuoti savivaldybės sukauptą viešosios sporto infrastruktūros valdymo patirtį, tačiau visą projekto finansavimo riziką palieka viešajam sektoriui. Priėmus sprendimą skolintis lėšų, šios lėšos sudarytų didelę Savivaldybės skolos dalį, taip būtų apribotos galimybės kitų strategiškai svarbių projektų įgyvendinimui. Dėl didelės projekto apimties ir ribotų savivaldybės finansinių išteklių šio modelio pagrindu stadiono vystymo projektas gali būti įgyvendinamas tik sumažinta apimtimi arba etapais ilgojo laikotarpio perspektyvoje. Šio modelio realizavimas pilna apimtimi ekonomiškai pagrįstas būtų tik pritraukus ES struktūrinių /sanglaudos fondų paramos lėšas miesto infrastruktūrai vystyti.

Koncesija

Koncesijos suteikimas, kitaip vadinamas partnerystės sutartimi „Projektuoti, statyti, eksploatuoti ir finansuoti (angl. *Design, Build, Operate and Finance* - DBOF). Vadovaujantis koncesijos⁵ sutartimi ir joje nustatytomis sąlygomis, suteikiančioji institucija (Klaipėdos miesto savivaldybės administracija) koncesininkui suteikia leidimą vykdyti ūkinę komercinę veiklą, susijusią su infrastruktūros objekto projektavimu, statyba, valdymu, naudojimu ir (ar) priežiūra, taip pat teikti viešąsias paslaugas, valdyti ir (ar) naudoti savivaldybės turtą, kai koncesininkas pagal koncesijos sutartį prisiima visą ar didžiąją dalį su tokia veikla susijusios rizikos. Koncesininko atlyginimą už tokią veiklą sudaro pajamos iš vykdomos veiklos kartu su atlyginimu, mokamu koncesininkui suteikiančiosios institucijos, atsižvelgiant į jos prisiimtą riziką. Rizikų pasiskirstymas tarp partnerystės šalių, atliekama vadovaujantis rizikų pasiskirstymo tarp viešojo ir privataus sektorių partnerystės projekto šalių tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. lapkričio 11 d. nutarimu Nr. 1480 dėl viešojo ir privataus sektorių partnerystės.

⁵ Remiantis Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymu (Žin. 2003, Nr. 70-3163), **viešosios darbų koncesijos** – pagal kurią tarp koncesininko ir suteikiančiosios institucijos sudaroma koncesijos sutartis dėl darbų, nurodytų Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 2 straipsnio 26 dalyje, pirkimo. Šios sutarties pagrindu koncesininkui kaip atlyginimas už atliktus darbus suteikiama arba tik teisė eksploatuoti infrastruktūros objektą, kuris yra tokių darbų rezultatas, arba suteikiama tokia teisė ir papildomai mokamas atlyginimas. Viešąja darbų koncesija laikoma tik tokia koncesija, kai numatoma koncesijos sutarties pirkimo vertė yra ne mažesnė kaip tarptautinio darbų pirkimo vertė.

Savivaldybės įsipareigojimai koncesininkui į savivaldybės skolos limitus įskaitomi ne visa suma iškart, o kiekvienais metais atitinkamai numatyta koncesijos mokesčio suma.

Pav. 7-6 Objekto valdymas įgyvendinant viešosios ir privačios partnerystės modelį.

Pagal Koncesijų įstatymą koncesijos sutarties terminas turėtų būti toks, kad užtikrintų investicijų atsipirkimą ir protingą patiriamų investicijų grąžą. Dėl koncesijos sutarties termino ir jo pratęsimo sąlygų turi susitarti koncesininkas ir Savivaldybė, tačiau bendra koncesijos sutarties trukmė turi būti ne ilgesnė kaip 25 metai.

Išvada.

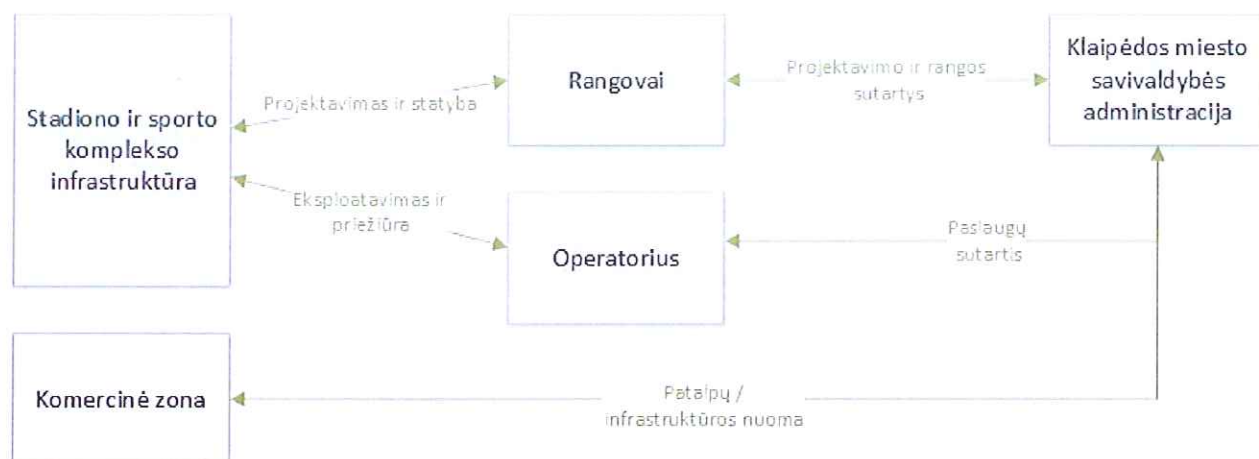
Koncesijos modelis parankus siekiant išnaudoti privačių subjektų ekonominės veiklos organizavimo patirtį bei užtikrinti projekto finansavimą, įvertinant tai, kad planuojamo projekto vertė yra labai didelė. Pagal koncesijos sutartį privatus partneris užtikrina būtinąsias objekto funkcionavimui investicijas, prisiima visą ar didžiąją dalį su ekonomine veikla susijusios rizikos, didžiąją dalį pajamų gaudamas iš trečiųjų šalių. Koncesijos modelis sudaro geresnes objekto komercionalizavimo galimybes.

Savivaldybei koncesijos sutartis suteikia galimybę nustatyti ir kontroliuoti paslaugų apimtį, įkainių dydžius ir jų nustatymo tvarką.

Siekiant įgyvendinti projektą pagal šį modelį, savivaldybė turi atlikti partnerystės tikslingumo įvertinimą ir atrinkti investuotoją bei sudaryti tikslingą ir labiausiai užsibrėžtus tikslus atitinkančią sutartį, prižiūrint, kad privataus subjekto teikiamos paslaugos atitiktų Savivaldybės mokamus mokėjimus.

Viešasis infrastruktūros valdymo modelis perkant operatoriaus paslaugas

Tai viešasis infrastruktūros valdymo modelis į objekto eksploatavimą ir priežiūrą įtraukiant privatų subjektą ir sudarant su juo operavimo paslaugų sutartį, tačiau pasilikant atsakomybę už investicijų ir jų rizikų valdymą. Pastačius sporto infrastruktūros objektą, pagal galiojančias Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatas, savivaldybė turėtų skelbti konkursą operavimo paslaugoms ir vėliau operatoriui mokėti už šias paslaugas. Operatorius gali būti įpareigotas surinkti pajamas iš infrastruktūros naudotojų pagal savivaldybės patvirtintus įkainius, tačiau surinktas lėšas turėtų pervesti į specialią savivaldybės biudžetinę sąskaitą. Už operavimo paslaugas savivaldybė mokėtų privačiam operatoriui pagal konkurso metu nustatytą paslaugų kainą ir išlaikytų objekto valdymo ir naudojimo teises.

Pav. 7-7 Objekto valdymas perkant operatoriaus paslaugas.

Išvada. Ši schema privatų partnerį į projektą įtraukia objekto eksploatavimo stadijoje ir nesprenžia projekto finansavimo klausimo. Šio modelio atveju operatorius nėra suinteresuotas objekto komercine sėkme, tačiau, teikdamas pasiūlymą operavimo paslaugų konkursui, iš esmės prisiima tinkamumo (infrastruktūros eksploatavimo rizikas) – jeigu ilguoju laikotarpiu lankytojų srautai būtų didesni nei prognozuojama, operatorius patirtų nuostolių dėl didesnių sąnaudų. Taikant šią schemą, operatorius būtų suinteresuotas, kad stadiono užimtumas būtų kuo mažesnis, taip mažinant eksploatacines sąnaudas, o tai negarantuoja projekto sėkmės ir ekonominio naudingumo.

LITERATŪROS SĄRAŠAS

Klaipėdos miesto gyventojų fizinio aktyvumo didinimo ir sporto šakų plėtojimo programa 2010 -2016 m.

Kūno kultūros ir sporto departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, „Lietuvos sporto objektai“, 2013. Prieiga per internetą: <http://www.kksd.lt/sporto_objektai/>

Kūno kultūros ir sporto departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013–2015 metų strateginis veiklos planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2013 m. balandžio 12 d. įsakymas Nr. 1V-322.

Lietuvos sporto informacijos centras, „Lietuvos sporto statistikos metraštis“ Vilnius, 2012.

Lietuvos futbolo federacijos klubų licencijavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos futbolo federacijos Vykdomojo komiteto 2012 m. Lapkričio 19 d. sprendimu.

Lietuvos futbolo federacija, „Lietuvos futbolo vizija ir strateginės kryptys 2010-2020 m.“, Vilnius, 2010 m.

The Union of European Football Associations (UEFA), “UEFA Guide to Quality Stadiums”, Nyon, Switzerland, 2011.

The Union of European Football Associations (UEFA), „UEFA Stadium infrastructure regulations“, 2010 m.

Fédération Internationale de Football Association, Football Stadiums. Technical recommendations and requirements. 5th completely revised edition, Zurich, 2011.

Kūno kultūros ir sporto departamentas prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės <<http://www.kksd.lt/>>

Vilniaus miesto savivaldybė <<http://www.vilnius.lt/>>

Lietuvos futbolo federacija <<http://www.lff.lt/>>

UEFA <<http://www.uefa.com/>>

PRIEDAI

PRIEDAS 1 UEFA STADIONŲ KATEGORIJŲ DETALIZACIJA

Kriterijus	1 kategorija	2 kategorija	3 kategorija	4 kategorija
Futbolo aikštės matmenys	Ilgis – 100-105 m, plotis – 64-68 m		Ilgis – 105 m, plotis – 68 m	
Minimalus teisėjų persirengimo kambarių dydis	n/a		20 kv. m	
Minimalus apšvietimas	Atitikimas transliuotojo reikalavimams	800 lux fiksuotos kameros	1400 lux fiksuotos kameros	1400 lux fiksuotos kameros
VIP automobilių aikštelė	10	50	100	150
Leidžiamos stovimos vietos	taip	ne		
Minimalus sėdimų vietų skaičius	200	1.500	4.500	8.000
Minimalus sėdimų VIP vietų skaičius	50	100	250	500
VIP vietų skaičius svečių komandai	10	20	50	100
VIP zona	n/a			400 kv.m
Minimalus žiniasklaidai skirtas plotas	50 kv.m	100 kv.m 50 žiniasklaidos atstovų		200 kv.m 75 žiniasklaidos atstovams
Minimalus fotografų skaičius	n/a		15	25
Minimali erdvė pagrindinės kameros platformai	4 kv.m mažiausiai 1 kamerai	6 kv.m 2 kameroms		10 kv.m 4 kameroms
Minimalus vietų skaičius žurnalistų zonoje	20, 5 su stalais	20, 10 su stalais	50, 25 su stalais	100, 50 su stalais
Minimalus komentatorių pozicijų skaičius	2	3	5	25
Minimalus TV studijų skaičius	1 pritaikoma patalpa	1	2	2, iš kurių vienas su vaizdu į futbolo aikštę
Minimalus interviu vietų skaičius	n/a			4
Minimalus mobiliosios TV studijos plotas	100 kv.m	200 kv.m		1000 kv.m
Minimalus vietų skaičius spaudos konferencijų salėje	Bent 1	30	50	75

PRIEDAS 2 LIETUVOS FUTBOLU FEDERACIJOS SUDARYTAS LIETUVOS STADIONŲ SĄRAŠAS

Pavadinimas	Vieta	Vietų skaičius	Atidarytas	Atlikti atnaujinimai	UEFA kategorija	Savininkas
A lygos						
Žalgirio stadionas	Vilnius	6530	1951 m.	1976 m.	1	Ūkio banko investicinė grupė
Lietuvos futbolo federacijos stadionas	Vilnius	3000	2004 m.	-	2	Lietuvos futbolo federacija
Alytaus miesto stadionas	Alytus	3748	1924 m.	1957-1958, 2007, 2009-2010 m.	2	Alytaus miesto savivaldybė
S. Dariaus ir S. Girėno stadionas	Kaunas	9180	1925 m.	1998, 2005 m.	2	Kauno miesto savivaldybė
Marijampolės "Arvi" arena (stadionas)	Marijampolė	6250	2008 m.	2009 m.	2	Marijampolės miesto savivaldybė ir FK "Sūduva"
"Aukštaitijos" stadionas	Panevėžys	4000	1965 m.	1994, 2000, 2007	2	Panevėžio miesto savivaldybė
Pakruojo stadionas	Pakruojis	2000	1989 m.	2010 m.	1	Pakruojo rajono sporto centras
Šiaulių savivaldybės stadionas	Šiauliai	3000	1962 m.	2005, 2007-2009 m.	2	Šiaulių miesto savivaldybė
Tauragės stadionas	Tauragė	3200	1987 m.	2008, 2010-2011 m.	2	Tauragės rajono savivaldybė
Mažeikių stadionas	Mažeikiai	2400	1992 m.	2010 m.	1	VŠĮ "Mažeikių sporto centras"
Gargždų stadionas	Gargždai	1700	1970 m.	2009-2011 m.	1	Klaipėdos rajono savivaldybė
Klaipėdos centrinis stadionas	Klaipėda	4940	1927 m.	1964, 1980, 1982, 2009-2010 m.	1	Klaipėdos kūno kultūros ir rekreacijos centras
I lygos stadionai						
Žalgirio stadionas	Vilnius	6530	1951 m.	1976 m.	-	Ūkio banko investicinė grupė
Trakų stadionas	Trakai	200	-	-	-	-
Nacionalinės futbolo akademijos stadionas	Kaunas	500	2002 m.	2010 m.	-	Lietuvos futbolo federacija
Jonavos KKSC stadionas	Jonava	1008	1987 m.	2008 m.	-	Jonavos r. savivaldybės KKSC
Kėdainių miesto stadionas	Kėdainiai	3000	1955 m.	2007-2008, 2010 m.	1	Kėdainių rajono savivaldybė
Kuršėnų Daugėlių stadionas	Kuršėnai	200	1987 m.	2005 m.	-	Kušėnų daugėlių vidurinė mokykla
Kretingos miesto stadionas	Kretinga	900	1958 m.	1990, 2010 m.	-	Kretingos rajono savivaldybė
Šilutės miesto stadionas	Šilutė	3000	1938 m.	1967, 2005 m.	-	VŠĮ "Šilutės sportas"
II lygos						
Kauno futbolo mokyklos stadionas	Kaunas	200	-	2011 m.	-	Kauno futbolo mokykla
"Inkaro" stadionas	Kaunas	-	-	-	-	-
Kiti						
Klaipėdos stadionas	Klaipėda	1050	-	2013 m.	-	Klaipėdos kūno kultūros ir rekreacijos centras

Birštono gimnazijos stadionas	Birštonas	-	-	-	-	-
Kauno Vytauto didžiojo jėgerių bataliono stadionas	Kaunas	-	1927 m.	-	-	Kauno Vytauto didžiojo jėgerių batalionas
Kauno Panemunės stadionas	Kaunas	-	-	-	-	Kauno FBK "Kaunas"
Julijanavos vidurinės mokyklos stadionas	Kaunas	-	-	-	-	Julianavos katalikiška vid. mokykla
J. Dobkevičiaus vidurinės mokyklos futbolo aikštė	Kaunas	-	-	-	-	J. Dobkevičiaus vidurinė mokykla
Lietuvos žemės ūkio universiteto stadionas	Kaunas	190	-	-	-	Lietuvos žemės ūkio universitetas
Kauno technologijos universiteto stadionas	Kaunas	-	-	-	-	Kauno technologijos universitetas
Kauno futbolo mokyklos aikštynas	Kaunas	-	-	2011 m.	-	Kauno futbolo mokykla
Veršvų vidurinės mokyklos futbolo aikštė	Kaunas	-	-	-	-	Veršvų vidurinė mokykla
T. Ivanausko vidurinės mokyklos futbolo aikštė	Kaunas	-	-	-	-	T. Ivanausko vidurinė mokykla
Karmėlavos stadionas	Karmėlava	-	-	-	-	Karmėlavos Balio Buračo vid. mokykla
Jurbarko miesto stadionas	Jurbarkas	-	-	-	-	Jurbarko rajono kūno ir kultūros sporto centras
Ariogalos dainų slėnio stadionas	Ariogala	-	1987 m.	2008 m.	-	Draugija "Ariogalos vienybė"
Kėdainių miesto stadiono atsarginė aikštė	Kėdainiai	-	-	-	-	Kėdainių rajono savivaldybė
Raseinių KKSC stadionas	Kaunas	1500	-	-	-	Raseinių kūno kultūros ir sporto centras

PRIEDAS 3 KLAIPĖDOJE VEIKIANČIOS MIESTO BIUDŽETO LĖŠOMIS
IŠLAIKOMOS SPORTO BAZĖS

Eil. Nr.	Sporto bazės pavadinimas	Sporto šakos, gaunančios aptarnavimo paslaugas
1.	Sporto centro Lengvosios atletikos maniežas, Taikos pr. 54	50 % užima lengvoji atletika; 50 % fiziniam pasirengimui šios sporto šakos: irklavimas, baidarių ir kanojų irklavimas, badmintonas, futbolas, karatė kiokušin, tenisas, sveikatinimo grupės
2.	KKRC sporto rūmai, Dariaus ir Girėno g. 10	Krepšinis, boksas, lauko tenisas, neįgaliųjų sportas
3.	KKRC „Neptūno“ sporto salė, Taikos pr. 61A	Krepšinis, rankinis, laisvosios imtynės (atskiros patalpos)
4.	KKRC Sporto sveikatingumo bazė, Smiltynės g. 13	Šaudymas iš lanko, orientavimosi sportas, visų sporto šakų vasaros stovyklos; laisvalaikio sporto šakų renginiai, bėgimo mėgėjų klubas
5.	KKRC Sportininkų namai, S. Daukanto g. 24	Visų sporto šakų teoriniai užsiėmimai, apdovanojimų renginiai, konferencijos, susirinkimai
6.	BĮ Centrinis stadionas, Sportininkų g. 46	Futbolas, lengvoji atletika, regbis
7.	Sporto centro Dviračių trekas, Kretingos g. 38	Dviračių sportas
8.	Moksleivių sporto kompleksas, Paryžiaus Komunos g. 16A	Futbolas, krepšinis
9.	„Gintaro“ plaukimo baseinas, S. Daukanto g. 29/25	Plaukimas, povandeninis plaukimas
10.	Sporto centro specializuota imtynių sporto salė, Kretingos g. 23	Laisvosios imtynės, graikų–romėnų imtynės, dziudo, savigynos imtynės
11.	Sporto centro Melnragės sporto salė, Burių g. 19	Badmintonas, tenisas
12.	Sporto centro stalo teniso ir sportinių šokių salė, S. Daukanto g. 24	Stalo tenisas, sportiniai šokiai
13.	„Viesulo“ sporto centro sporto kompleksas, Naikupės g. 25A	Aerobika, regbis, meninė gimnastika, dviračių sportas
14.	VŠĮ Irklavimo centras, Gluosnių skg. 8	Irklavimas, baidarių ir kanojų irklavimas
15.	Klaipėdos miesto sporto salė, adresu Pilies g. 2A, Klaipėda	Tinklinis, meninė gimnastika
16.	Švietimo sistemos ugdymo įstaigų sporto salės ir aikštynai	Krepšinis, rankinis, tinklinis, futbolas, šachmatai, šaškės, sportinė gimnastika, meninė gimnastika, sportiniai šokiai, dvikovinės sporto šakos

Šaltinis: Klaipėdos miesto gyventojų fizinio aktyvumo didinimo ir sporto šakų plėtojimo programa.

PRIEDAS 4 ARTIMIAUSIO LAIKOTARPIO PERSPEKTYVOJE SUPLANUOTI ĮGYVENDINTI SPORTO INFRASTRUKTŪROS PLĖTROS PROJEKTAI KLAIPĖDOS REGIONO SAVIVALDYBĖSE

Nr.	Sporto infrastruktūros objektas	Objekto pritaikomumas tarptautinių sporto renginių organizavimui	Objekto pritaikomumas nacionalinių sporto renginių organizavimui	Objekto įrengimo laikotarpis	Projekto parengtumas	Projekto vertė	Finansavimo šaltiniai
Klaipėdos miesto savivaldybė							
1.	50m. ilgio tarptautinius reikalavimus atitinkančio baseino statyba	Taip	Taip	2016 m.	Rengiama techninė specifikacija projektavimo darbams	60 ml. Lt	Savivaldybės ir valstybės biudžetai ES fondai
2.	Klaipėdos futbolo mokyklos pastato perstatymas įrengiant vaikų futbolo maniežą	Taip (vaikų)	Taip (mokinių)	2016-2017	Parengtas detalusis planas	Apie 15 ml. Lt	ES fondai
3.	Sporto salės rankinio sporto šakai statyba	Taip	Taip	2018	Rengiamas detalusis planas	Apie 15 ml. Lt	Privatus kapitalas ES fondai
4.	Sporto sveikatingumo komplekso Smiltynės 13 rekonstrukcija	Taip	Taip	2017	Detalusis planas sudarytas, atliekamos ekspertizės kaip istorinio paveldo statiniams	Apie 12 ml. Lt	ES fondai
Klaipėdos rajono savivaldybė							
1.	Universalių dirbtinės dangos futbolo aikštelių įrengimas prie mokyklų	Ne	Ne	2014-2015		200 tūkst. Lt	Savivaldybės biudžetas, ES fondai
2.	Daugiafunkcis sporto centras (baseinas) Gargžduose	n.d.	n.d.	2014-2020	Rengiamas detalusis sklypo planas		Savivaldybės biudžetas, ES fondai
3.	Gargždų „Kranto“ pagr. mok. šaudyklos-maniežo sutvarkymas ir pritaikymas sportui	Ne	Ne	2014-2020	Rengiamas techninis projektas		Savivaldybės biudžetas, ES fondai
Palangos miesto savivaldybė							
1.	Sporto	Taip	Taip	2013 –	Vyksta statyba	15 milijon	LKKD

	kompleksas 1500 sėdimų žiur. vietų (Sporto g. 3, Palanga)			2014 m.		ų	ES lėšos
2.	Centrinio stadiono lengvosios atletikos sektorių ir bėgimo takų kapitalinis remontas 8 bėgimo takeliai	Taip	Taip	2014 – 2015	Dokumentacijo s tvarkymas	2,5 milijonai	LKKD ES lėšos
Skuodo rajono savivaldybė							
1.	Sporto kompleksas	Taip	Taip	2015 – 2018 m.	Parengtas detalusis planas ir investicinis projektas	8 mln. Lt	Lietuvos biudžeto ir ES struktūrinė parama
2.	Ylakių gimnazijos stadiono rekonstrukcija	Taip	Taip	2013-2014 m.	Parengtas techninis projektas ir nupirkti statybos rangos darbai	1 mln. 200 tūkst. Lt	Lietuvos biudžeto lėšos
3.	Skuodo miesto stadiono rekonstrukcija	Taip	Taip	2013- m.	Šiuo metu vyksta darbai	120 tūkst. Lt	Lietuvos biudžeto lėšos
Neringos savivaldybė							
1.	Lauko treniruokliai (Nidos ir Juodkrantės gyvenvietėse)	Ne	Ne	Iki 2013- 09-01	Vyksta viešųjų pirkimų konkursas	95 000 Lt	Neringos savivaldybės biudžeto lėšos
2.	Paplūdimio tinklinio aikštelės (2 aikštelės)	Ne	Ne	Iki 2013- 07-01	Nupirkta įranga	8 200 Lt	Neringos savivaldybės biudžeto lėšos
3.	Lauko treniruoklis (gatvės gimnastika)	Ne	Ne	Iki 2013- 09-01	Ruošiama vizualizacija	10 000 Lt	Neringos savivaldybės biudžeto lėšos

PRIEDAS 5 PROJEKTO FINANSINIAI, EKONOMINIAI SKAIČIAVIMAI

I ALTERNATYVOS SKAIČIAVIMAI

Lentelė 1. Projekto I alternatyvos biudžetas, Lt

Eil. Nr.	Išlaidos	Vienetas	Vnt. sk.	Vieneto kaina (Lt be PVM)	Bendra suma (Lt be PVM)	PVM	Bendra suma (Lt su PVM)
I	Statybos, rekonstravimo, remonto ir kitos išlaidos	vnt.	8.000	14.792	118.338.228	24.851.028	143.189.256
1.	Futbolo stadionas su sporto ir sveikatingumo kompleksu klaidėje	Vnt.	8.000	14.792	118.338.228	24.851.028	143.189.256
1.1.	Futbolo stadionas su aikšte ir 8000 žiurovų vietų tribūnomis	Vietos	8.000	33.600.000	33.600.000	7.056.000	40.656.000
1.2.	Sporto ir sveikatingumo komplekso pastatas	m ²	4.741	58.320.000	58.320.000	12.247.200	70.567.200
1.3.	Automobilių aikštelės	m ²	16.050	3.780.000	3.780.000	793.800	4.573.800
1.4.	Aikštelė mobiliosioms tv studijoms	m ²	720	160.000	160.000	33.600	193.600
1.5.	Lengvosios atletikos aikštė su žiurovėmis tribūnomis	m ²	2.400	1.194.250	1.194.250	250.793	1.445.043
1.6.	Dvi paplūdimio tinklinio aikštelės su tribūnomis	m ²	10.700	72.500	72.500	15.225	87.725
1.7.	Susiekimo infrastruktūra, lauko inžineriniai tinklai, gerbūvio sutvarkymas ir stadiono danga	Kompl.	3.700	5.109.300	5.109.300	1.072.953	6.182.253
1.8.	Užsakovo rezervai	Vnt.	15,0%	16.102.178	16.102.178	3.381.457	19.483.635
II	Paslaugos						
1.	Techninių projektų parengimo išlaidos	Vnt.	1	3.680.498	3.680.498	772.905	4.453.402
2.	Techninių projektų ekspertizės išlaidos	Vnt.	1	357.826	357.826	75.144	432.970
3.	Techninės priežiūros išlaidos	Vnt.	1	715.652	715.652	150.287	865.939
4.	Statinio projekto vykdymo priežiūros išlaidos	Vnt.	1	357.826	357.826	75.144	432.970
III	Projekto investicijos iš viso:				123.450.030	25.924.506	149.374.537

Lentelė 2. Projekto I alternatyvos investicijos ir investicijų likutinė vertė, Lt

Eil. Nr.	Straipsniai	Projekto ataskaitinis laikotarpis															
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
A	Fiksuotos investicijos (1+2+3+4+5+6+7)	54.587.502	49.701.130	20.602.749	20.602.749	3.880.408	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	Žemė	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Nekilnojamasis turtas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Statyba, rekonstravimas, remontas ir kiti darbai	49.441.348	49.441.348	20.342.967	20.342.967	3.620.626	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Eil. Nr.	Straipsniai	Projekto ataskaitinis laikotarpis														
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1.4.	Prėžiūros, einamojo remonto darbų išlaidos	0	0	52.144	62.446	72.747	74.687	74.687	74.687	74.687	74.687	74.687	74.687	74.687	74.687	74.687
1.5.	Ryšių išlaidos	0	0	3.900	3.900	5.100	5.400	5.400	5.400	5.400	5.400	5.400	5.400	5.400	5.400	5.400
1.6.	Draudimo išlaidos	0	0	10.430	12.490	14.550	14.940	14.940	14.940	14.940	14.940	14.940	14.940	14.940	14.940	14.940
1.7.	Štукшіų išvežimo išlaidos	0	0	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800
1.8.	Kitos išlaidos	0	0	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
4.	Kitos sąnaudos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1.	Reinvesticijų sąnaudos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.2.	Kitos sąnaudos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
G	Visos veiklos sąnaudos (3+4)	0	0	599.162	611.523	829.298	858.682	858.682	858.682	858.682	858.682	858.682	858.682	858.682	858.682	858.682
	Grynosios veiklos pajamos (F-G)	0	0	160.318	147.957	442.662	566.618	566.618	566.618	566.618	566.618	566.618	566.618	566.618	566.618	566.618

Lentelė 4. Projekto I alternatyvos finansavimo šaltinių struktūra, Lt

Eil. Nr.	Straipsniai	Projekto ataskaitinis laikotarpis														
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1.	Prasomos finansavimas projektui (ES struktūrinių fondų, Lietuvos bendrojo finansavimo lėšų dalis)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
H	Prasomas finansavimas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.	Višasis įnašas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1.	Valstybės biudžeto lėšos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2.	Savivaldybės biudžeto lėšos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.3.	Savivaldybės paskolos lėšos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.4.	Kiti viešųjų lėšų šaltiniai	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.	Privatus įnašas	61.366.263	56.479.891	29.676.352	29.911.910	13.126.072	23.635.169	22.664.235	21.693.300	20.722.366	19.751.431	18.780.497	17.809.562	16.838.628	15.867.693	22.365.485
4.1.	Nuosavos lėšos	61.366.263	56.479.891	29.676.352	29.911.910	13.126.072	23.635.169	22.664.235	21.693.300	20.722.366	19.751.431	18.780.497	17.809.562	16.838.628	15.867.693	22.365.485
4.2.	Kiti lėšų šaltiniai (paskolos lėšos)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.	Kiti įnašo šaltiniai	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.1.	EIB paskolos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.2.	Kitos paskolos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
J	Visos nuosavos lėšos (3+4+5)	61.366.263	56.479.891	29.676.352	29.911.910	13.126.072	23.635.169	22.664.235	21.693.300	20.722.366	19.751.431	18.780.497	17.809.562	16.838.628	15.867.693	22.365.485
K	Visas finansavimas (H+J)	61.366.263	56.479.891	29.676.352	29.911.910	13.126.072	23.635.169	22.664.235	21.693.300	20.722.366	19.751.431	18.780.497	17.809.562	16.838.628	15.867.693	22.365.485

Lentelė 5. Projekto I alternatyvos finansinis gyvybingumas, Lt

Eil. Nr.	Straipsniai	Projekto ataskaitinis laikotarpis														
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1.1.	Visas finansavimas	61.366.263	56.479.891	29.676.352	29.911.910	13.126.072	23.635.169	22.664.235	21.693.300	20.722.366	19.751.431	18.780.497	17.809.562	16.838.628	15.867.693	22.365.485
1.1.1.	ES, valstybės biudžeto finansavimas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.2.	Nuosavos lėšos	61.366.263	56.479.891	29.676.352	29.911.910	13.126.072	23.635.169	22.664.235	21.693.300	20.722.366	19.751.431	18.780.497	17.809.562	16.838.628	15.867.693	22.365.485

F	Visos veiklos pajamos	0	0	759.480	759.480	1.271.960	1.425.300	1.425.300	1.425.300	1.425.300	1.425.300	1.425.300	1.425.300	1.425.300	1.425.300	1.425.300	1.425.300	
1.1.	Sporto varžybų, renginių, treniruočių pajamos	0	0	472.320	472.320	566.320	642.400	642.400	642.400	642.400	642.400	642.400	642.400	642.400	642.400	642.400	642.400	642.400
1.2.	Stadiono, aikštelių nuomos pajamos	0	0	3.180	3.180	399.100	468.220	468.220	468.220	468.220	468.220	468.220	468.220	468.220	468.220	468.220	468.220	468.220
1.3.	Komerčių renginių organizavimo pajamos (nuoma)	0	0	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000
1.4.	Maitinimo, komercinių, konferencijų patalpų nuomos pajamos	0	0	135.980	135.980	146.540	154.680	154.680	154.680	154.680	154.680	154.680	154.680	154.680	154.680	154.680	154.680	154.680
1.5.	Kitos pajamos (iš kitų veiklų)	0	0	58.000	58.000	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000
1	Visos įplaukos (1.1-1.5)	61.366.263	56.479.891	30.435.832	30.671.390	14.398.032	25.060.469	24.089.535	23.118.600	22.147.666	21.176.731	20.205.797	19.234.862	18.263.928	17.292.993	16.321.060	15.350.125	14.379.190
G	Visos veiklos sąnaudos	0	0	599.162	611.523	829.298	858.682	858.682	858.682	858.682	858.682	858.682	858.682	858.682	858.682	858.682	858.682	858.682
3.1.	Darbuotojų darbo užmokesčio išlaidos	0	0	306.493	306.493	400.799	424.375	424.375	424.375	424.375	424.375	424.375	424.375	424.375	424.375	424.375	424.375	424.375
3.2.	Komunalinės išlaidos	0	0	102.394	102.394	212.302	215.480	215.480	215.480	215.480	215.480	215.480	215.480	215.480	215.480	215.480	215.480	215.480
3.3.	Komerčių renginių organizavimo išlaidos	0	0	72.000	72.000	72.000	72.000	72.000	72.000	72.000	72.000	72.000	72.000	72.000	72.000	72.000	72.000	72.000
3.4.	Priežiūros, einamojo remonto darbų išlaidos	0	0	52.144	62.446	72.747	74.687	74.687	74.687	74.687	74.687	74.687	74.687	74.687	74.687	74.687	74.687	74.687
3.5.	Ryšių išlaidos	0	0	3.900	3.900	5.100	5.400	5.400	5.400	5.400	5.400	5.400	5.400	5.400	5.400	5.400	5.400	5.400
3.6.	Draudimo išlaidos	0	0	10.430	12.490	14.550	14.940	14.940	14.940	14.940	14.940	14.940	14.940	14.940	14.940	14.940	14.940	14.940
3.7.	Šiukšlių švežimo išlaidos	0	0	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800
3.8.	Kitos išlaidos	0	0	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
3.9.	Reinvesticijų sąnaudos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.10.	Kitos sąnaudos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D	Visos investicijos	54.587.502	49.701.130	20.602.749	20.602.749	3.880.408	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.	Investicijų išlaidos	54.587.502	49.701.130	20.602.749	20.602.749	3.880.408	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.1.	Futbolo stadionas su sporto ir sveikatingumo kompleksu klaidedoje	49.441.348	49.441.348	20.342.967	20.342.967	3.620.626	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.2.	Techinių projektų parengimo išlaidos	4.453.402	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.3.	Techinių projektų ekspertizės išlaidos	432.970	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.4.	Techinės priežiūros išlaidos	173.188	173.188	173.188	173.188	173.188	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.5.	Statinio projekto vykdymo priežiūros išlaidos	86.594	86.594	86.594	86.594	86.594	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.6.	Naujų įrenginių sumontavimo išlaidos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.7.	Projektavimo, inžinerinės paslaugos ir kitos išlaidos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.8.	Draudimo išlaidos (įtraukta į veiklos išlaidas)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.9.	Apyvartimo kapitalo poreikis	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.2.	Palūkanos	6.778.761	6.778.761	9.233.922	9.457.118	9.688.326	9.264.333	8.293.399	7.322.464	6.351.530	5.380.595	4.409.661	3.438.726	2.467.792	1.496.857	525.923	0	0
1.3.	Paskolų grąžinimas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.4.	Mokesčiai	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Visos išlaidos (F+D+1.1.+1.2.+1.3.+1.4.)	61.366.263	56.479.891	30.435.832	30.671.390	14.398.032	25.060.469	24.089.535	23.118.600	22.147.666	21.176.731	20.205.797	19.234.862	18.263.928	17.292.993	16.321.060	15.350.125	14.379.190
	Grynųjų pinigų srautas (1+2)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Akumuliuotas grynųjų pinigų srautas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Lentelė 6. Projekto I alternatyvos finansinių rodiklių investicijoms skaičiavimai, Lt

Eil. Nr.	Straipsniai	Projekto ataskaitinis laikotarpis																
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15		
F	Visos veiklos pajamos	0	0	759.480	759.480	1.271.960	1.425.300	1.425.300	1.425.300	1.425.300	1.425.300	1.425.300	1.425.300	1.425.300	1.425.300	1.425.300	1.425.300	1.425.300

Nr.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
F	Visos veiklos pajamos	0	759,480	759,480	1,271,960	1,425,300	1,425,300	1,425,300	1,425,300	1,425,300	1,425,300	1,425,300	1,425,300	1,425,300	1,425,300
1.1.	Sporto varžybų, renginių, treniruočių pajamos	0	472,320	472,320	566,320	642,400	642,400	642,400	642,400	642,400	642,400	642,400	642,400	642,400	642,400
1.2.	Stadiono, aikštelių nuomos pajamos	0	3,180	3,180	399,100	468,220	468,220	468,220	468,220	468,220	468,220	468,220	468,220	468,220	468,220
1.3.	Komercinių renginių organizavimo pajamos (nuoma)	0	90,000	90,000	90,000	90,000	90,000	90,000	90,000	90,000	90,000	90,000	90,000	90,000	90,000
1.4.	Maitinimo, komercinių, konferencijų patalpų nuomos pajamos	0	135,980	135,980	146,540	154,680	154,680	154,680	154,680	154,680	154,680	154,680	154,680	154,680	154,680
1.5.	Kitos pajamos (iš kitų veiklų)	0	58,000	58,000	70,000	70,000	70,000	70,000	70,000	70,000	70,000	70,000	70,000	70,000	70,000
E	Investicijų likutinė vertė	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.	Visos projekto įplaukos (F+E)	0	759,480	759,480	1,271,960	1,425,300	1,425,300	1,425,300	1,425,300	1,425,300	1,425,300	1,425,300	1,425,300	1,425,300	1,425,300
F	Visos veiklos sąnaudos	0	599,162	611,523	829,298	858,682	858,682	858,682	858,682	858,682	858,682	858,682	858,682	858,682	858,682
3.1.	Darbuotojų darbo užmokesčio išlaidos	0	306,493	306,493	400,799	424,375	424,375	424,375	424,375	424,375	424,375	424,375	424,375	424,375	424,375
3.2.	Komunalines išlaidos	0	102,394	102,394	212,302	215,480	215,480	215,480	215,480	215,480	215,480	215,480	215,480	215,480	215,480
3.3.	Komercinių renginių organizavimo išlaidos	0	72,000	72,000	72,000	72,000	72,000	72,000	72,000	72,000	72,000	72,000	72,000	72,000	72,000
3.4.	Priežiūros, einamojo remonto darbų išlaidos	0	52,144	62,446	72,747	74,687	74,687	74,687	74,687	74,687	74,687	74,687	74,687	74,687	74,687
3.5.	Ryšių išlaidos	0	3,900	3,900	5,100	5,400	5,400	5,400	5,400	5,400	5,400	5,400	5,400	5,400	5,400
3.6.	Draudimo išlaidos	0	10,430	12,490	14,550	14,940	14,940	14,940	14,940	14,940	14,940	14,940	14,940	14,940	14,940
3.7.	Šiukšlių išvežimo išlaidos	0	1,800	1,800	1,800	1,800	1,800	1,800	1,800	1,800	1,800	1,800	1,800	1,800	1,800
3.8.	Kitos išlaidos	0	50,000	50,000	50,000	50,000	50,000	50,000	50,000	50,000	50,000	50,000	50,000	50,000	50,000
3.9.	Reinvesticijų sąnaudos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.10.	Kitos sąnaudos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.11.	Palūkanos	6,778,761	6,778,761	9,233,922	9,457,118	9,688,326	8,293,399	7,322,464	6,351,530	5,380,595	4,409,661	3,438,726	2,467,792	1,496,857	525,923
3.12.	Paskolų grąžinimas	0	0	0	0	0	14,937,454	14,937,454	14,937,454	14,937,454	14,937,454	14,937,454	14,937,454	14,937,454	14,937,453
3.13.	Mokesčiai	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.14.	Viesasis įnašas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.15.	Privatus kapitalas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.16.	Nacionalinis įnašas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Visos projekto išlaidos (F+3.11.+3.12.+3.13.+3.14.+3.15.+3.16.)	6,778,761	6,778,761	9,833,084	10,068,642	25,060,469	24,089,535	23,118,600	22,147,666	21,176,731	20,205,797	19,234,862	18,263,928	17,292,993	23,790,785
	Grynųjų pinigų srautas (1+2)	-6,778,761	-6,778,761	-9,073,604	-9,309,162	-23,635,169	-22,664,235	-21,693,300	-20,722,366	-19,751,431	-18,780,497	-17,809,562	-16,838,628	-15,867,693	59,790,510
	FGDV kapitalui	-118,337,338 Lt													
	FVGN Kapitalui	-22,12%													
	Atsipirkimo laikotarpis, metais	Ncabsiperka													

Lentelė 8. Projekto I alternatyvos socialinio-ekonominio vertinimo rodiklių skaičiavimai, Lt

Eil. Nr.	Straipsniai	Projekto ataskaitinis laikotarpis														
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1.1.	Pradinių investicijų PVM mokesčio eliminavimas	0,96	9,094,909	8,280,783	3,432,656	3,432,656	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.2.	Reinvesticijų PVM mokesčio eliminavimas	0,96	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1,244,376

1.3.	Veiklos išlaidų PVM mokėčio eliminavimas	0	0	48.984	50.771	71.842	72.783	72.783	72.783	72.783	72.783	72.783	72.783	72.783	72.783
1.4.	Sec. draudimo įnašų sodrai eliminavimas (30,98%)	0	0	44.221	44.221	57.827	61.229	61.229	61.229	61.229	61.229	61.229	61.229	61.229	61.229
	Fiskalinės korekcijos	9,094,909	8,280,783	3,525,861	3,527,649	129,670	134,012	134,012	134,012	134,012	134,012	134,012	134,012	134,012	134,012
1.1.	Naujų darbo vietų sukurta ekonominė nauda	0	0	681.041	681.041	890.592	942.980	942.980	942.980	942.980	942.980	942.980	942.980	942.980	942.980
1.2.	Užimtumo padidėjimo ekonominė nauda	0	0	8.403.328	8.405.328	13.633.815	14.748.094	14.748.094	14.748.094	14.748.094	14.748.094	14.748.094	14.748.094	14.748.094	14.748.094
1.3.	Turistų sukurta ekonominė nauda	0	0	1.503.400	1.502.400	1.617.600	1.726.800	1.726.800	1.726.800	1.726.800	1.726.800	1.726.800	1.726.800	1.726.800	1.726.800
1	Išorinio poveikio nauda (1.1+1.2+1.3)	0	0	10.588.769	10.588.769	16.142.007	17.417.874	17.417.874	17.417.874	17.417.874	17.417.874	17.417.874	17.417.874	17.417.874	17.417.874
2.1.	Sporto varžybų, renginių, treniruočių pajamos	0	0	453.427	453.427	543.667	616.704	616.704	616.704	616.704	616.704	616.704	616.704	616.704	616.704
2.2.	Stadiono, aikštelių nuomos pajamos	0	0	3.053	3.053	383.136	449.491	449.491	449.491	449.491	449.491	449.491	449.491	449.491	449.491
2.3.	Komercinių renginių organizavimo pajamos (nuoma)	0	0	86.400	86.400	86.400	86.400	86.400	86.400	86.400	86.400	86.400	86.400	86.400	86.400
2.4.	Maitinimo, komercinių, konferencijų, potalpių nuomos pajamos	0	0	130.541	130.541	140.678	148.493	148.493	148.493	148.493	148.493	148.493	148.493	148.493	148.493
2.5.	Kitos pajamos (iš kitų veiklų)	0	0	55.680	55.680	67.200	67.200	67.200	67.200	67.200	67.200	67.200	67.200	67.200	67.200
2	Visos veiklos pajamos	0	0	729.101	729.101	1.221.082	1.368.288	1.368.288	1.368.288	1.368.288	1.368.288	1.368.288	1.368.288	1.368.288	1.368.288
3	Investicijų likutinė vertė	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
N	Ekonominė nauda iš viso (1+2+3)	9,094,909	8,280,783	14,843,730	14,845,518	17,492,758	18,920,174	18,920,174	18,920,174	18,920,174	18,920,174	18,920,174	18,920,174	18,920,174	18,920,174
3.1.	Darbuotojų darbo užmokesčio išlaidos	0	0	186.961	186.961	244.487	258.869	258.869	258.869	258.869	258.869	258.869	258.869	258.869	258.869
3.2.	Komunalinės išlaidos	0	0	98.299	98.299	203.810	206.860	206.860	206.860	206.860	206.860	206.860	206.860	206.860	206.860
3.3.	Komercinių renginių organizavimo išlaidos	0	0	69.120	69.120	69.120	69.120	69.120	69.120	69.120	69.120	69.120	69.120	69.120	69.120
3.4.	Priežiūros, etimamojo remonto darbų išlaidos	0	0	50.059	59.948	69.837	71.700	71.700	71.700	71.700	71.700	71.700	71.700	71.700	71.700
3.5.	Ryšių išlaidos	0	0	3.744	3.744	4.896	5.184	5.184	5.184	5.184	5.184	5.184	5.184	5.184	5.184
3.6.	Draudimo išlaidos	0	0	10.013	11.990	13.968	14.342	14.342	14.342	14.342	14.342	14.342	14.342	14.342	14.342
3.7.	Šiukšlių švežimo išlaidos	0	0	1.728	1.728	1.728	1.728	1.728	1.728	1.728	1.728	1.728	1.728	1.728	1.728
3.8.	Kitos išlaidos	0	0	48.000	48.000	48.000	48.000	48.000	48.000	48.000	48.000	48.000	48.000	48.000	48.000
3.9.	Reinvesticijų sąnaudos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.10.	Kitos sąnaudos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Veiklos išlaidos iš viso	0	0	467.923	479.790	655.817	675.803	675.803	675.803	675.803	675.803	675.803	675.803	675.803	675.803
4.1.	Futbolo stadionas su sporto ir sveikatingumo kompleksu klaupejoje	0	47.463.694	19.529.248	19.529.248	3.475.801	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.2.	Techinių projektų parengimo išlaidos	0	2.716.575	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.3.	Techinių projektų ekspertizės išlaidos	0	264.112	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.4.	Techinės priežiūros išlaidos	0	105.645	105.645	105.645	105.645	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.5.	Statinio projekto vykdymo priežiūros išlaidos	0	52.822	52.822	52.822	52.822	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.6.	Naujų įrenginių sumontavimo išlaidos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.7.	Projektavimo, inžinerines paslaugas ir kitos išlaidos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.8.	Draudimo išlaidos (traukta į veiklos išlaidas)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

II ALTERNATYVOS SKAIČIAVIMAI

Lentelė 9. Projekto II alternatyvos biudžetas, Lt

Eil. Nr.	Išlaidos	Vienetas	Vnt. sk.	Vieneto kaina (Lt be PVM)	Bendra suma (Lt be PVM)	PVM	Bendra suma (Lt su PVM)
I	Statybos, rekonstravimo, remonto ir kitos išlaidos	vnt.	8.000	14.792	118.338.228	24.851.028	143.189.256
1.	Futbolo stadionas su sporto ir sveikatingumo kompleksu Klaipėdoje	Vnt.	8.000	14.792	118.338.228	24.851.028	143.189.256
1.1.	Futbolo stadionas su aikšte ir 8000 žiūrovų vietų tribūnomis	Vietos	8.000	33.600.000	33.600.000	7.056.000	40.656.000
1.2.	Sporto ir sveikatingumo komplekso pastatas	m ²	4.741	58.320.000	58.320.000	12.247.200	70.567.200
1.3.	Automobilių aikštelės	m ²	16.050	3.780.000	3.780.000	793.800	4.573.800
1.4.	Aikštelė mobiliosioms tv studijoms	m ²	720	160.000	160.000	33.600	193.600
1.5.	Lengvosios atletikos aikštė su žiūrovinėmis tribūnomis	m ²	2.400	1.194.250	1.194.250	250.793	1.445.043
1.6.	Dvi paplūdimio tinklinio aikštelės su tribūnomis	m ²	10.700	72.500	72.500	15.225	87.725
1.7.	Susistkimo infrastruktūra, lauko inžineriniai tinklai, gerbuvio sutvarkymas ir stadiono danga	Kompl.	3.700	5.109.300	5.109.300	1.072.953	6.182.253
1.8.	Užsakovo rezervai	Vnt.	15,0%	16.102.178	16.102.178	3.381.457	19.483.635
II	Paslaugos				5.111.803	1.073.479	6.185.281
1.	Techninių projektų parengimo išlaidos	Vnt.	1	3.680.498	3.680.498	772.905	4.453.402
2.	Techninių projektų ekspertizės išlaidos	Vnt.	1	357.826	357.826	75.144	432.970
3.	Techninės priežiūros išlaidos	Vnt.	1	715.652	715.652	150.287	865.939
4.	Statinio projekto vykdymo priežiūros išlaidos	Vnt.	1	357.826	357.826	75.144	432.970
III	Projekto investicijos iš viso:				123.450.030	25.924.506	149.374.537

Lentelė 10. Projekto II alternatyvos investicijos ir investicijų likutinė vertė, Lt

Eil. Nr.	Straipsniai	Projekto ataskaitinis laikotarpis															
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
A	Fiksuotos investicijos (1+2+3+4+5+6+7)	54.587.502	49.701.130	20.602.749	20.602.749	3.880.408	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	Žemė	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Nekilnojamas turtas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Statyba, rekonstravimas, remontas ir kiti darbai	49.441.348	49.441.348	20.342.967	20.342.967	3.620.626	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1.	Futbolo stadionas su sporto ir sveikatingumo kompleksu Klaipėdoje	49.441.348	49.441.348	20.342.967	20.342.967	3.620.626	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Įranga, įrenginiai ir kitas turtas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Paslaugos	5.146.154	259.782	259.782	259.782	259.782	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.1.	Techninių projektų parengimo išlaidos	4.453.402	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.2.	Techninių projektų ekspertizės išlaidos	432.970	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.3.	Techninės priežiūros išlaidos	173.188	173.188	173.188	173.188	173.188	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Lentelė 12. Projekto II alternatyvos finansavimo šaltiniai, Lt

Eil. Nr.	Straipsniai	Projekto ataskaitinis laikotarpis														
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1.	Prasomas finansavimas projektui (ES struktūrinių fondų, Lietuvos bendrojo finansavimo lėšų dalis)	27.293.751	24.850.565	10.301.374	10.301.374	1.940.204	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
H	Prasomas finansavimas	27.293.751	24.850.565	10.301.374	10.301.374	1.940.204	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.	Viešasis įnašas	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.1.	Valstybės biudžeto lėšos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.2.	Savivaldybės biudžeto lėšos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.3.	Savivaldybės paskolos lėšos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.4.	Kiti viešųjų lėšų šaltiniai	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.	Privatus įnašas	30.683.131	28.239.945	14.758.017	14.881.977	6.341.705	11.534.275	11.048.808	10.563.341	10.077.874	9.592.406	8.621.472	8.136.005	7.650.538	14.633.797	14.633.797
4.1.	Skolintos lėšos	30.683.131	28.239.945	14.758.017	14.881.977	6.341.705	11.534.275	11.048.808	10.563.341	10.077.874	9.592.406	8.621.472	8.136.005	7.650.538	14.633.797	14.633.797
4.2.	Kiti lėšų šaltiniai (paskolos lėšos)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.	Kiti įnašo šaltiniai	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.1.	EIB paskolos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.2.	Kitos paskolos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
J	Visos nuosavos lėšos (3+4+5)	30.683.131	28.239.945	14.758.017	14.881.977	6.341.705	11.534.275	11.048.808	10.563.341	10.077.874	9.592.406	8.621.472	8.136.005	7.650.538	14.633.797	14.633.797
K	Visas finansavimas (H+J)	57.976.882	53.090.510	25.059.391	25.183.351	8.281.909	11.534.275	11.048.808	10.563.341	10.077.874	9.592.406	8.621.472	8.136.005	7.650.538	14.633.797	14.633.797

Lentelė 13. Projekto II alternatyvos finansinis gyvybingumas, Lt

Eil. Nr.	Straipsniai	Projekto ataskaitinis laikotarpis														
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1.1.	Visas finansavimas	57.976.882	53.090.510	25.059.391	25.183.351	8.281.909	11.534.275	11.048.808	10.563.341	10.077.874	9.592.406	8.621.472	8.136.005	7.650.538	14.633.797	14.633.797
1.1.1.	ES, valstybės biudžeto finansavimas	27.293.751	24.850.565	10.301.374	10.301.374	1.940.204	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.3.	Nuosavos lėšos	30.683.131	28.239.945	14.758.017	14.881.977	6.341.705	11.534.275	11.048.808	10.563.341	10.077.874	9.592.406	8.621.472	8.136.005	7.650.538	14.633.797	14.633.797
F	Visos veiklos pajamos	0	0	759.480	759.480	1.271.960	1.425.300	1.425.300	1.425.300	1.425.300	1.425.300	1.425.300	1.425.300	1.425.300	1.425.300	1.425.300
1.1.	Sporto varžybų, renginių, treniruočių pajamos	0	0	473.320	473.320	566.320	642.400	642.400	642.400	642.400	642.400	642.400	642.400	642.400	642.400	642.400
1.2.	Stadiono, aikštelių nuomos pajamos	0	0	3.180	3.180	399.100	468.220	468.220	468.220	468.220	468.220	468.220	468.220	468.220	468.220	468.220
1.3.	Komercinių renginių organizavimo pajamos (nuoma)	0	0	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000
1.4.	Maitinimo, komercinių, konferencijų patalpų nuomos pajamos	0	0	135.980	135.980	146.540	154.680	154.680	154.680	154.680	154.680	154.680	154.680	154.680	154.680	154.680
1.5.	Kitos pajamos (iš kitų veiklų)	0	0	58.000	58.000	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000
I	Visos įplaukos (1.1+F)	57.976.882	53.090.510	25.818.871	25.942.831	9.553.869	12.959.575	12.474.108	11.988.641	11.503.174	11.017.706	10.046.772	9.561.305	9.075.838	16.059.097	16.059.097
G	Visos veiklos sąnaudos	0	0	599.162	611.523	829.298	858.682	858.682	858.682	858.682	858.682	858.682	858.682	858.682	858.682	858.682
3.1.	Darbuotojų darbo užmokesčio išlaidos	0	0	306.493	306.493	400.799	424.375	424.375	424.375	424.375	424.375	424.375	424.375	424.375	424.375	424.375
3.2.	Komunalinės išlaidos	0	0	102.394	102.394	212.302	215.480	215.480	215.480	215.480	215.480	215.480	215.480	215.480	215.480	215.480

1.5.	Kitos pajamos (iš kitų veiklų)	0	0	58.000	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000
G	Visos veiklos sąnaudos	0	0	599.162	829.298	858.682	858.682	858.682	858.682	858.682	858.682	858.682	858.682	858.682	858.682	858.682	858.682	858.682	858.682
3.1.	Darbuotojų darbo užmokesčio išlaidos	0	0	306.493	400.799	424.375	424.375	424.375	424.375	424.375	424.375	424.375	424.375	424.375	424.375	424.375	424.375	424.375	424.375
3.2.	Komunalinės išlaidos	0	0	102.391	212.302	215.480	215.480	215.480	215.480	215.480	215.480	215.480	215.480	215.480	215.480	215.480	215.480	215.480	215.480
3.3.	Komerctinių renginių organizavimo išlaidos	0	0	72.000	72.000	72.000	72.000	72.000	72.000	72.000	72.000	72.000	72.000	72.000	72.000	72.000	72.000	72.000	72.000
3.4.	Priežiūros, etnamojo remonto darbų išlaidos	0	0	52.144	72.747	74.687	74.687	74.687	74.687	74.687	74.687	74.687	74.687	74.687	74.687	74.687	74.687	74.687	74.687
3.5.	Ryšių išlaidos	0	0	3.900	5.100	5.400	5.400	5.400	5.400	5.400	5.400	5.400	5.400	5.400	5.400	5.400	5.400	5.400	5.400
3.6.	Draudimo išlaidos	0	0	10.430	12.490	14.940	14.940	14.940	14.940	14.940	14.940	14.940	14.940	14.940	14.940	14.940	14.940	14.940	14.940
3.7.	Šiukšlių švežimo išlaidos	0	0	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800
3.8.	Kitos išlaidos	0	0	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
3.9.	Reinvesticijų sąnaudos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.10.	Kitos sąnaudos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D	Visos investicijos	54.587.502	49.701.130	20.602.749	20.602.749	20.602.749	20.602.749	20.602.749	20.602.749	20.602.749	20.602.749	20.602.749	20.602.749	20.602.749	20.602.749	20.602.749	20.602.749	20.602.749	20.602.749
1.1.	Futbolo stadionas su sporto ir sveikatingumo kompleksu klaidėje	49.441.348	49.441.348	20.342.967	20.342.967	20.342.967	20.342.967	20.342.967	20.342.967	20.342.967	20.342.967	20.342.967	20.342.967	20.342.967	20.342.967	20.342.967	20.342.967	20.342.967	20.342.967
1.2.	Techinių projektų parengimo išlaidos	4.453.402	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.3.	Techinių projektų ekspertizės išlaidos	432.970	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.4.	Techinės priežiūros išlaidos	173.188	173.188	173.188	173.188	173.188	173.188	173.188	173.188	173.188	173.188	173.188	173.188	173.188	173.188	173.188	173.188	173.188	173.188
1.5.	Statinio projekto vykdymo priežiūros išlaidos	86.594	86.594	86.594	86.594	86.594	86.594	86.594	86.594	86.594	86.594	86.594	86.594	86.594	86.594	86.594	86.594	86.594	86.594
1.6.	Naujų įrenginių sumontavimo išlaidos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.7.	Projektavimo, inžinerinės paslaugos ir kitos išlaidos	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.8.	Draudimo išlaidos (įtraukta į veiklos išlaidas)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.9.	Apvartimo kapitalo poreikis	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
E	Investicijų likutinė vertė	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Grynujų pinigų srautas (F+G+D+E)	-54.587.502	-49.701.130	-20.454.792	-3.437.746	566.618	566.618	566.618	566.618	566.618	566.618	566.618	566.618	566.618	566.618	566.618	566.618	566.618	566.618
	FGDV investicijoms	-94.895.205 Lt																	
	FVCN investicijoms	-4,77%																	
	Naudos ir sąnaudų santykis (B/C)	0,08																	
	Atsipirkimo laikotarpis, metais	Ncatsiperka																	

-82.155.995

75.253.886

Lentelė 15. Projekto II alternatyvos finansinių rodiklių kapitalui skaičiavimai, Lt

Eil. Nr.	Straipsniai	Projekto ataskaitinis laikotarpis																	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15			
F	Visos veiklos pajamos	0	0	759.480	759.480	1.271.960	1.425.300	1.425.300	1.425.300	1.425.300	1.425.300	1.425.300	1.425.300	1.425.300	1.425.300	1.425.300	1.425.300	1.425.300	1.425.300
1.1.	Sporto varžybų, renginių, treniruotelių pajamos	0	0	472.320	472.320	566.320	642.400	642.400	642.400	642.400	642.400	642.400	642.400	642.400	642.400	642.400	642.400	642.400	642.400
1.2.	Stadiono, aikštelių nuomos pajamos	0	0	3.180	3.180	399.100	468.220	468.220	468.220	468.220	468.220	468.220	468.220	468.220	468.220	468.220	468.220	468.220	468.220
1.3.	Komerctinių renginių organizavimo pajamos (nuoma)	0	0	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000

1.1.	Naujų darbo vietų sukurti ekonominė nauda	0,61	0	0	681.041	681.041	890.592	942.980	942.980	942.980	942.980	942.980	942.980	942.980	942.980	942.980	942.980
1.2.	Užimtumo padidėjimo ekonominė nauda	0,61	0	0	8.405.328	8.405.328	13.633.815	14.748.094	14.748.094	14.748.094	14.748.094	14.748.094	14.748.094	14.748.094	14.748.094	14.748.094	14.748.094
1.3.	Turistų sukurti ekonominė nauda	0,96	0	0	1.502.400	1.502.400	1.617.600	1.726.800	1.726.800	1.726.800	1.726.800	1.726.800	1.726.800	1.726.800	1.726.800	1.726.800	1.726.800
1	Išorinio poveikio nauda (1.1+1.2+1.3)	0	0	0	10.588.769	10.588.769	16.142.007	17.417.874	17.417.874	17.417.874	17.417.874	17.417.874	17.417.874	17.417.874	17.417.874	17.417.874	17.417.874
2.1.	Sporto varžybų, renginių, treniruočių pajamos	0,96	0	0	453.427	453.427	543.667	616.704	616.704	616.704	616.704	616.704	616.704	616.704	616.704	616.704	616.704
2.2.	Stadiono, aikštelių nuomos pajamos	0,96	0	0	3.053	3.053	383.136	449.491	449.491	449.491	449.491	449.491	449.491	449.491	449.491	449.491	449.491
2.3.	Komerčių renginių organizavimo pajamos (nuoma)	0,96	0	0	86.400	86.400	86.400	86.400	86.400	86.400	86.400	86.400	86.400	86.400	86.400	86.400	86.400
2.4.	Maitinimo, komercinių, konferencijų patalpų nuomos pajamos	0,96	0	0	130.541	130.541	140.678	148.493	148.493	148.493	148.493	148.493	148.493	148.493	148.493	148.493	148.493
2.5.	Kitos pajamos (iš kitų veiklų)	0,96	0	0	55.680	55.680	67.200	67.200	67.200	67.200	67.200	67.200	67.200	67.200	67.200	67.200	67.200
2	Visos veiklos pajamos	0,96	0	0	729.101	729.101	1.221.082	1.368.288	1.368.288	1.368.288	1.368.288	1.368.288	1.368.288	1.368.288	1.368.288	1.368.288	1.368.288
3	Investicijų likutinė vertė	0,96	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
N	Ekonominė nauda iš viso (1+2+3)		9.094.909	8.280.783	14.813.730	14.845.518	17.492.758	18.920.174	18.920.174	18.920.174	18.920.174	18.920.174	18.920.174	18.920.174	18.920.174	18.920.174	18.920.174
3.1.	Darbuotojų darbo užmokesčio išlaidos	0,61	0	0	186.961	186.961	244.487	258.869	258.869	258.869	258.869	258.869	258.869	258.869	258.869	258.869	258.869
3.2.	Komunalinės išlaidos	0,96	0	0	98.299	98.299	203.810	206.860	206.860	206.860	206.860	206.860	206.860	206.860	206.860	206.860	206.860
3.3.	Komerčių renginių organizavimo išlaidos	0,96	0	0	69.120	69.120	69.120	69.120	69.120	69.120	69.120	69.120	69.120	69.120	69.120	69.120	69.120
3.4.	Priežiūros, einamojo remonto darbų išlaidos	0,96	0	0	50.059	59.948	69.837	71.700	71.700	71.700	71.700	71.700	71.700	71.700	71.700	71.700	71.700
3.5.	Ryšių išlaidos	0,96	0	0	3.744	3.744	4.896	5.184	5.184	5.184	5.184	5.184	5.184	5.184	5.184	5.184	5.184
3.6.	Draudimo išlaidos	0,96	0	0	10.013	11.990	13.968	14.342	14.342	14.342	14.342	14.342	14.342	14.342	14.342	14.342	14.342
3.7.	Šukšlių išvežimo išlaidos	0,96	0	0	1.728	1.728	1.728	1.728	1.728	1.728	1.728	1.728	1.728	1.728	1.728	1.728	1.728
3.8.	Kitos išlaidos	0,96	0	0	48.000	48.000	48.000	48.000	48.000	48.000	48.000	48.000	48.000	48.000	48.000	48.000	48.000
3.9.	Reinvesticijų sąnaudos	0,96	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.10.	Kitos sąnaudos	0,96	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Veiklos išlaidos iš viso		0	0	467.923	479.790	655.847	675.803	675.803	675.803	675.803	675.803	675.803	675.803	675.803	675.803	675.803
4.1.	Futbolo stadionas su sporto ir sveikatingumo kompleksu Klaipėdoje	0,96	47.463.694	47.463.694	19.529.248	19.529.248	3.475.801	675.803	675.803	675.803	675.803	675.803	675.803	675.803	675.803	675.803	675.803
4.2.	Techninių projektų parengimo išlaidos	0,61	2.716.575	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.3.	Techninių projektų ekspertizės išlaidos	0,61	264.112	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.4.	Techninės priežiūros išlaidos	0,61	105.645	105.645	105.645	105.645	105.645	105.645	105.645	105.645	105.645	105.645	105.645	105.645	105.645	105.645	105.645
4.5.	Statinio projekto vykdymo priežiūros išlaidos	0,61	52.822	52.822	52.822	52.822	52.822	52.822	52.822	52.822	52.822	52.822	52.822	52.822	52.822	52.822	52.822
4.6.	Naujų renginių sumontavimo išlaidos	0,96	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.7.	Projektavimo, inžinerinės paslaugos ir kitos išlaidos	0,61	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.8.	Draudimo išlaidos (įtraukti į veiklos išlaidas)	0,96	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.9.	Apvartinio kapitalo poreikis	0,96	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Visos investicijos	0,96	50.602.848	47.622.161	19.687.715	19.687.715	3.634.268	675.803	675.803	675.803	675.803	675.803	675.803	675.803	675.803	675.803	675.803
5	Išorinio poveikio kaštai		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
K	Ekonominiai kaštai iš viso (3+4+5)		50.602.848	47.622.161	20.155.638	20.167.505	4.290.115	675.803	675.803	675.803	675.803	675.803	675.803	675.803	675.803	675.803	675.803
																	7.845.781

